

Udenrigspolitisk Redegørelse | 2020

Forside billede: National Aeronautics and Space Administration (NASA)

Indholdsfortegnelse	
Disposition	8
Indledning	9
Del I:	13
Naalakkersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik	13
1 Departementet for Udenrigsanliggendes sagsområder	14
1.1 Departementet for Udenrigsanliggendes rådgivende rolle	14
1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk	14
1.3 Grønlands Repræsentation i København	15
1.4 Grønlands Repræsentation i Bruxelles	17
1.5 Grønlands Repræsentation i Washington	18
1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik	19
1.7 Public Diplomacy	19
1.8 Deltagelse ved internationale konferencer og besøg fra udlandet	20
2 Rigsfællesskabets fælles udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik	22
2.1 Rigmøder	22
2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium	22
2.3 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab	22
2.4 COVID-19 pandemien	23
Administrativt Forum	23
3 Det Arktiske samarbejde	25
3.1 Arktisk Råd	25
3.2. Arctic Circle	25
Sustainable Tourism – knowledge sharing between Greenland and Iceland	26
Breakout session: Green Energy Solutions in the West Nordic Countries – The Way Forward	27
Breakout-session: Facilitering af forskningssamarbejde mellem Grønland og USA	27
3.3 Oprindelige folks sekretariat (IPS)	28
3.4 Arbejdsgruppen vedrørende bæredygtig udvikling (SDWG)	28
3.5 Kontinentalsokkelprojektet	29
4 Det Vestnordiske samarbejde	31
4.1 Vestnordiske ministre møde i Nuuk	31
4.2 Møde på Nordisk Råds Session mellem de vestnordiske samarbejdsministre og Vestnordisk Råds præsidium	31
5 Det europæiske samarbejde – EU	33
5.1 Fiskeripartnerskabsaftalen	33
5.2 Fællesdeklarationen	33
5.3 Partnerskabsaftalen mellem den Europæiske Union og Grønland	34
5.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet	34

5.5 Associeringsaftalen (OLT-ordningen)	35
5.6 Samarbejdet i Oversøiske Lande og Territorier (OLT)	35
5.7 Forslag til fremtidig OLT/Grønlands-ordning	36
5.8 Brexit	36
5.9 Programsamarbejder med EU	37
5.10 EU's Arktiske politik	37
5.11 Forordning om forbud mod handel med sælprodukter i EU	38
5.12 Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)	39
5.13 Arctic Futures Symposium	39
5.14 Øvrige besøg og møder	40
6 Samarbejde med USA og Canada	42
6.1 Samarbejdet med USA	42
Joint Committee	43
Permanent Committee	43
Naalakkersuisoq Ane Lone Baggens besøg til USA, september 2019	44
Den amerikanske udenrigsministers rådgiver T. Ulrich Brechbuhls besøg	44
Heritage foundation og forskningsseminar	44
Harvard Kennedy School's Arctic Initiative	44
Møder i staten Maine	45
Møde med den amerikanske Udenrigsminister Mike Pompeo	45
Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber	45
Grønland på kortet i den Amerikanske hovedstad	45
6.2 Samarbejdet med Alaska	46
Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative	46
Kommercielle potentialer	46
6.3 Samarbejdet med Canada	46
7 Samarbejdet med Island	47
Nationaldags arrangement i Reykjavik	48
Islands Udenrigsminister Gudlaugur Th. Thordarson på besøg i Sydgrønland 20. – 24. august 2019	48
Islands Præsident Gudni Th. Johannesson på besøg i Nuuk 23. – 25. september 2019	49
7. 1 Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer	49
8 Samarbejde med asiatiske og andre lande	50
8.1 Samarbejdet med Rusland	50
8.2 Samarbejdet med Japan	50
8.3 Samarbejdet med Kina	50
9 Det globale samarbejde — FN	52
9.1 FN's Menneskerettighedsråd	52

9.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner	52
9.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder	52
9.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014.....	53
9.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender	53
9.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender	53
10 Udenrigshandelspolitik	54
10.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO	54
Del II:	55
Naalakkersuisuts Internationale Ressortarbejde	55
11 Formandens Departement	56
11.1 Den årlige nytårsreception på repræsentationen i København, januar 2019	56
11.2 Statsministerbesøg, august 2019	56
11.3 Nordiske Statsministres sommermøde, august 2019	56
11.4 Arctic Circle Assembly, oktober 2019	56
11.5 Nordiske Ministerrådsmøde, oktober 2019	56
11.6 Formanden besøgte Færøerne, december 2019.....	56
12 Departementet for Sundhed	57
12.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland	57
12.2 Arjeplog-aftalen.....	57
12.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande.....	57
12.4 CEDAW rapportering	57
13 Landslægeembedet.....	59
14 Departementet for Boliger og Infrastruktur	60
14.1 Nye lufthavne	60
14.2 Islandsk / Grønlandsk arbejdsgruppe om luftfart	60
14.3 IMO generalsekretær på besøg i Ilulissat	60
14.4 Arktisk Strategi	60
15 Departementet for Finanser og Skatter.....	61
15.1 Opdatering på de internationale peer-reviews som nævnt i UPR2019	61
15.2 Registeret eksportør system (REX)	61
15.3 Minister deltagelse ved Global Forums 10 års jubilæumsmøde	62
15.4 Udveksling af CRS & FATCA informationer	62
16 Departementet for Råstoffer	63
16.1 Udviklingen på råstofområdet.....	63
Eksportbekendtgørelsen	64
16.2 Markedsføring og data	64
16.3 Deltagelse i internationale fora	65

MoU med State Department	65
17 Departementet For Fiskeri, Fangst Og Landbrug	66
17.1 NAFO	66
17.2 NEAFC	66
17.3 NASCO	67
17.4 EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol	68
17.5 Fælles Islandsk-Grønlandsk Fiskerikommission	68
17.6 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Færøerne	68
17.7 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Rusland	69
17.8 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Norge	69
17.9 North Atlantic Fisheries Ministers Conference	70
17.10 Nordisk Ministerråd.....	70
17.11 NA-FIG	71
17.12 International fiskeriaftale i den arktiske højsø.....	71
17.13 North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO).....	73
17.14 Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)	73
17.15 Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)	74
17.16 The International Union for Conservation of Nature (IUCN).....	74
17.17 Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB).....	74
17.18 Oslo-konventionen om isbjørne	75
17.19 Joint Commission on Polar Bear (JCPB)	75
17.20 Ny Nordisk Mad (NNM)	75
17.21 Arctic Ungulate Conference 2019 (AUC 2019)	76
17.22 CBird	76
18 Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked (INISN)	77
18.1 Forbedrede rammebetingelser	77
18.2 Adgang til finansiering.....	77
18.3 Markedsføring Og Handelsfremstød	77
18.4 Covid-19 Hjælpepakker	78
18.5 Turisme.....	78
18.6 Is & Vand	79
18.7 Energi.....	79
18.8 Nukissiorfiit.....	80
18.9 Olie/Gas.....	80
Olie- og gasstrategi for 2020 – 2024	80
Udviklingen på kulbrinteområdet	81
18.10 Multilaterale aktiviteter	81

18.11 Bilaterale aktiviteter	82
18.12 Forskning	82
Naturvidenskabeligt forskningsinstitut	82
International Arktisk Hub	82
18.13 Uran	83
19 Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet	84
19.1 FN's handicapkomité	84
19.2 Nordisk Rusmiddelseminar afholdt i Nuuk	84
20 Departementet For Natur Og Miljø	85
20. 1 Arktisk Råd	85
20.1.1 Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) - Biodiversitetsarbejdsgruppen	85
20.1.2 Arctic Monitoring Assessment Programme (AMAP) - Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening	86
20.1.3 Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø	86
20.2 International biodiversitet	86
20.2.1 Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD)	87
20.2.1.1 The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)	88
20.2.2 Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet udenfor national jurisdiktion	88
20.2.3 RAMSAR konventionen (beskyttelse af vådområder)	89
20.2.4 Oslo-Paris konventionen (OSPAR)	89
20.2.5. Associationen for Oversøiske Lande og Territorier (OCTA) – Havkonference	89
20.2.6 Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES)	89
20.2.7 Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet-polyniet	90
20.3 Nordisk Ministerråd	90
20.4 IMO – Forhandlinger om forbud mod HFO	91
21 Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke	92
21.1 Partnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Grønland	92
21.2 GUX	92
21.3 Kultur og Kirke	93
21.4 Digitaliseringsstyrelsen	93
Kgl. Anordning af Lov om Center for Cybersikkerhed	93
Offentlig Digital Post	94
Det grønlandske grunddataregister	94
PITU	94

Disposition

Naalakkersuisut udgiver årligt en Udenrigspolitisk Redegørelse. Med den Udenrigspolitiske Redegørelse gør Naalakkersuisut status på den samlede indsats på centrale områder og trækker desuden perspektiver til udviklingen inden for den nærmeste fremtid.

Redegørelsen er i to dele: Del I behandler de centrale emner af udenrigspolitisk karakter. Del II omhandler de udenrigspolitiske aspekter af ressortområderne, hvis aktiviteter, fortsat i stigende grad påvirkes og defineres af globaliseringen.

Redaktion afsluttet den 24. juli 2020.

Indledning

Vi lever i en global verden, hvor hændelser langt væk fra vores land kan få eksistentielle konsekvenser for vores daglige liv. Vi ser nu en lokal epidemi langt fra vores land, som i løbet af kort tid har udviklet sig til en global pandemi. Dette er tilfældet med covid-19 krisen, som har ramt verdens lande, inklusiv vores land.

I en sådan situation er internationalt samarbejde og kontakter afgørende. Der er, til trods for pandemien, en fortsat og til stadighed voksende interesse for vores land fra omverdenens side, hvorfor det er blevet særligt vigtigt at sikre vort lands indflydelse, synlighed og interesser internationalt. Derfor er det afgørende, at vort land er en aktiv aktør i den internationale politik.

Videre er det ligeledes vigtigt, at vi er repræsenteret i de lande som vi primært samarbejder med. Grønlands udenrigstjeneste etablerer en stadig større kontakthænde, og styrker fortsat indsatsen ift. de muligheder og udfordringer vi står overfor. Ved at udvikle vores naturlige samarbejde med andre lande, vil udenrigsområdet være med til at sikre Grønlands politiske og økonomiske udvikling.

Vi skal fortsat engagere og markere os til internationale møder, fora og konferencer, for at italesætte vores synspunkter, for derigennem at få mest mulig indflydelse på de beslutninger, der tages. Her er vores deltagelse på såvel Arctic Circle Assembly, som samarbejdet inden for Arktisk Råd,

fortsat vigtige og afgørende arenaer for Grønlands ageren på den udenrigspolitiske scene.

Det er vigtigt for Naalakkersuisut at deltage i Arktisk Råds arbejde, af den simple grund, at vores land er det arktiske land i rigsfællesskabet, og at vi, det grønlandske folk, er rigets arktiske folk. Det er et ufravigeligt faktum, og dette ønsker vi fremhævet og behørigt respekteret, herunder i det igangværende arbejde med Kongerigets nye arktiske strategi.

Temaet for Arktisk Råds formandskabsprogram for 2019-2021 afspejler Islands engagement i princippet om bæredygtig udvikling og henviser til nødvendigheden af et tæt samarbejde mellem stater og folk i regionen. Med bæredygtig udvikling som et overordnet tema vil Island fremhæve fire prioriteter: Det arktiske havmiljø, klima og grønne energiløsninger, folk og samfund i Arktis og et stærkere Arktisk Råd.

Der er dog tydelige ændringer på vej i det arktiske samarbejde, idet samarbejdet kan blive ændret i karakter i de kommende år. Den amerikanske udenrigsministers tale i tilknytning til ministermødet i Rovaniemi i maj 2019 var bemærkelsesværdig, idet den trak en række emner frem af militær og strategisk karakter. Sikkerhedspolitik er emner som Arktisk Råd hidtil ikke har beskæftiget sig med. Jeg vurderer dog, at sikkerhedspolitik bør diskuteres i andre internationale fora end Arktisk Råd. Vi skal her være meget opmærksomme på ikke at miste det mødested som Arktisk Råd er, et

internationalt forum som med stor succes i de sidste 23 år har været med til at sikre fredelige samarbejder mellem landene i Arktis.

Men i denne brydningstid, hvor Arktis ændrer sig, er det så meget mere vigtigt at bibeholde samarbejdet i regionen. Der er således meget, som vi fortsat bør og skal samarbejde om i Arktisk Råd.

Man skal dog samtidig være opmærksom på de ændringer vi ser omkring sikkerhedssituationen i Arktis. Disse sikkerhedspolitiske problemstillinger bør og skal diskuteres mellem de arktiske lande, en diskussion hvor vi skal søge medindflydelse. Men der er kun få steder at diskutere det bredere udvalg af stadig mere komplicerede problemer i Arktis, så det gælder om at finde det rette sted. Det rette sted var Ilulissat i 2008, og vi bør tilbyde vores værtskab igen for sådanne internationale diskussioner om fred og sikkerhed i Arktis.

Det grønlandske folk er og bliver Kongerigets arktiske folk, idet det er vores land som er i spil. Desværre er dette fortsat ikke afspejlet i vores indflydelse, herunder i Arktisk Råd, såvel på det formelle som på det reelle plan. Det er fortsat danske politikere og embedsmænd, som tegner rigsfællesskabets arktiske politik. Dette faktum er udtryk for et demokratisk underskud inden for riget, og vil være et problem som vil blive italesat i det kommende år. En opgradering af vores indflydelse i Kongerigets arktiske politik kan overvejes gennemført gennem en administrativ opnormering af det arktiske politikområde, herunder gennem oprettelsen

af et egentligt arktisk kontor i Departementet for Udenrigsanliggender.

Samarbejde med USA

Det blev fra USA's side i foråret 2020 endeligt annonceret, at USA vil åbne et konsulat i Nuuk i begyndelsen af juni 2020.

Naalakkersuisut byder USA velkommen i vores hovedstad, og ser det som en kærkommen udvikling som vil hjælpe USA og Grønland til bedre at forstå hinanden. Vi er naboer på samme kontinent og har fælles interesser. Det er ganske naturligt at USA har valgt at genetablere deres konsulat, efter knapt 67 år. Naalakkersuisut ser frem til at øge samarbejdet inden for investering, handel og uddannelse, herunder gennem projektsamarbejder. Vi ønsker således USA velkommen tilbage til vores land.

Hensigtserklæring

Den daværende amerikanske viceforsvarsminister John Rood udstedte den 16. september 2018 en hensigtserklæring, med en hensigt om at investere i militær-civile projekter i Grønland.

Hensigtserklæringen blev positivt modtaget af Naalakkersuisut, og ses som et positivt tegn på USA's engagement i det bilaterale forhold mellem USA og Grønland.

Naalakkersuisut ser frem til at få et udspil fra USA omkring mere konkrete fællesprojekter.

Civilt samarbejde

Det amerikanske udenrigsministerium tilbød Naalakkersuisut dette forår et civilt samarbejde på en række hjemtagne områder, således råstoffer, energi, turisme

og uddannelse, med en samlet ramme på 12,1 mio.\$ (83 mio.kr). Naalakkersuisut tog imod denne fremstrakte hånd om samarbejde. Der samarbejdes nu omkring implementeringsplanerne i de pågældende departementer. Dog kan der forventes udfordringer fra covid-19 krisen, med tanke på procesforsinkelser.

Servicekontrakten

Forhandlingerne om servicekontrakten på Pituffik/Thule Air Base er fortsat i gang, og prioriteres meget højt fra Naalakkersuisuts side. Der kan således forventes et intensivt forhandlingsforløb. Naalakkersuisut er fast besluttet på at finde en langvarig løsning og en aftale i forståelse med USA for at sikre, at vort land får et større udbytte af den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland.

En løsning af servicekontraktspørgsmålet er således at betragte som en grundpræmis i samarbejdet mellem Grønland og USA. Det skal være en løsning, som dels er naturligt knyttet til Pituffik, samt har en reel substantiel økonomisk værdi for vores land, og som sidst og ikke mindst, er fremtidssikret.

Infrastrukturprojekter

De igangværende lufthavnsprojekter vil give mulighed for bedre flyforbindelser mellem vores byer, Nordamerika og Europa. Derudover vil skibsforbindelser fra indeværende år åbne op til bl.a. Portland, Maine, med Royal Arctic Line/Eimskip-samarbejdet. Det er vores håb og forventning, at førnævnte genoprettelse af det amerikanske konsulat vil anspore nye

partnerskaber med vores naboer i øst og vest.

Samarbejdet med Island

Naalakkersuisut ønsker, gennem repræsentationen, at vedligeholde og udvide de eksisterende samarbejder med Island, samt styrke de politiske og handelsmæssige forbindelser. Naalakkersuisut forventer, at der igangsættes mere samarbejde inden for bl.a. luftfart og søfragt. Men også fiskerisektoren, landbrug, turisme og anlægssektoren vil være oplagte områder for udvidet samarbejde.

Behovet for en repræsentation i Østasien

De handelsmæssige forbindelser udvides fortsat med de asiatiske hovedeksportmarkeder. Der forventes et udvidet handelssamkvem med de enkelte østasiatiske lande, og Naalakkersuisut observerer at vores land bliver stadig mere forbundet med de østasiatiske markeder for fiskeprodukter, i takt med disse økonomiers stadige vækst. Det er således vigtigt at sikre en dialog omkring særligt handelsforbindelserne, dette særligt i lyset af såvel Islands frihandelsaftale med Kina, Norges kommende frihandelsaftale samt Færøernes etablering i 2019 af en repræsentation i Beijing. Naalakkersuisut forventer således en fortsat voksende eksport i Østasien, og dermed et stadig større grønlandsk behov for samarbejde og synlighed i Østasien. Med en ambition om en bred politisk debat, ønskes derfor en drøftelse og beslutning i

Inatsisartut, omhandlende spørgsmålet om etableringen af en repræsentation i Østasien.

Samarbejdet med EU

Naalakkersuisut søger, gennem repræsentationen i Bruxelles og sammen med vores danske rigsfællesskabspartner, at forhandle et så godt udgangspunkt som muligt for vores fremtidige aftaleforhold med EU, som kan sikre midler til uddannelsesområdet i EU's kommende 7-årige budgetperiode fra 2021-27. Der er så klart udfordringer i den komplicerede budgetproces, men vi er positive og optimistiske.

Relationen til Storbritannien efter Brexit

Storbritannien er storimportør af grønlandske fiskeprodukter. Grønlandske fiskeriprodukter har hidtil haft toldfri adgang til EU's markeder under vores aftaler med EU. Dette har været basis for den grønlandske eksport til Storbritannien. Der har været uformelle konsultationer mellem Grønland og Storbritannien siden efteråret 2018, vedrørende den fremtidige handelsrelation når Storbritannien ville forlade EU. En umiddelbar afklaring omkring Storbritanniens relation med EU kom endelig den 31. januar 2020, hvor Storbritannien endelig udtrådte af EU. Der skal nu gennemføres en proces som skal føre til en mere formel ordning omkring handelsforholdet mellem Storbritannien og Grønland. Det er nu ambitionen, at der skal færdiggøres en konstruktion som sikrer vores

adgang til det britiske marked inden udgangen af 2020, for at undgå told på grønlandske fiskeprodukter ved eksport til Storbritannien. Departementet for Udenrigsanliggender arbejder i processen tæt med Departementet for Finanser, for at sikre de bedst mulige markedsvilkår. Arbejdet forløber videre i en tæt dialog med Udenrigsministeriet, som ligeledes arbejder med Grønlands interesser i EU-forhandlingsteamet.

Med disse ord ser jeg og Naalakkersuisut frem til en fortsat givtig udenrigspolitisk proces, med såvel sikring af vores interesser udadtil samt med en nødvendig indenlandsk debat og national konsensusøgning på området.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Energi
Steen Lyngé
Nuuk, august 2020.

Del I:

Naalakkersuisuts tværgående udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik

1 Departementet for Udenrigsanliggendes sagsområder

Departementet for Udenrigsanliggender, herunder repræsentationerne i Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik, arbejder for at fremme Grønlands interesser og værdier i forhold til vores samarbejdspartnere og omverdenen.

Departementet for Udenrigsanliggender har som målsætning at sikre stabilitet, faglighed og professionalisme i samarbejdet med omverdenen.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager den overordnede koordinering, kontakt og rådgivning indenfor Naalakkersuisuts udenrigsrelationer. Dog prioriteres arbejdet inden for visse områder. Departementet for Udenrigsanliggendes vigtigste arbejdsområder kan samles i nedenstående overskrifter:

- Arktisk samarbejde
- EU
- FN
- Nordisk samarbejde
- Oprindelige folk
- Bilateralt samarbejde
- Udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Udenrigshandelspolitik
- Territorium og havret
- Protokol

1.1 Departementet for Udenrigsanliggendes rådgivende rolle

Departementet for Udenrigsanliggender rådgiver og bistår omkring internationale forhold under de forskellige departementers ressortområder efter anmodning fra de respektive departementer. Rådgivningen kan f.eks. vedrøre arbejdsgange i forskellige internationale fora, international jura eller konkret fagligt input til en given sag.

1.2 Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk

Departementet for Udenrigsanliggendes arbejde omfatter forholdet til andre lande, herunder nordisk og vestnordisk samarbejde, internationale organisationer, samarbejdsfora og aktører i øvrigt, der påvirker Grønland.

Departementet for Udenrigsanliggender samarbejder med det danske udenrigsministerium i sager som har Grønlands interesse. Samarbejdet skal sikre Grønlands maksimale deltagelse, ageren og indflydelse i en globaliseret verden.

Departementet for Udenrigsanliggender er ansvarlig for at udvikle, koordinere og varetage Naalakkersuisuts udenrigspolitiske interesser. Departementet varetager desuden koordinering og kontakten inden for Naalakkersuisuts udenrigsrelationer og rådgiver Naalakkersuisut i sager om sikkerheds- og forsvarspolitik.

Departementet for Udenrigsanliggender samarbejder ligeledes med den grønlandske repræsentation i København omkring servicering af det diplomatiske korps i København.

I forbindelse med en rokade i Naalakkersuisut den 22. november 2019 fik Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender Ane Lone Bagger overdraget området Nordiske Anliggender og varetager således hele det udenrigspolitiske område. Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger varetager endvidere det politiske ansvar i Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke.

Departementet for Udenrigsanliggender har 12 ansatte i Nuuk, 3 i Bruxelles, 3 i Washington D.C. samt 2 i Reykjavik. Derudover er der en ansat til at varetage praktiske opgaver ved officielle møder og repræsentative opgaver i Hans Egedes

Hus, samt praktikanter i hhv. Reykjavik, Bruxelles, Washington D.C. og Nuuk.

1.3 Grønlands Repræsentation i København

Grønlands Repræsentation i København varetager de opgaver for Naalakkersuisut og administrationen, der mest hensigtsmæssigt varetages i eller fra Danmark. Fællesudgifterne afholdes i henhold til en bevilling under Formandens Departement. Ressourceforbruget vedrørende faglig sagsbehandling for departementer/styrelser i Nuuk afholdes af de ansvarlige departementer/styrelser.

Repræsentationens opgaver på udenrigsområdet vedrører især kontakt til det diplomatiske korps, herunder afholdelse af informationsmøder, briefinger, seminarer og andet om Grønland. I samarbejde med den færøske Repræsentation afholdes et tilbagevendende årligt arrangement for omkring 100 danske ambassadører ude i verden samt ledelsen i Udenrigsministeriet, hvor Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender formidler Naalakkersuisuts politik.

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger holder tale for det samlede danske diplomatkorps.

Repræsentationen briefes ligeledes danske og internationale grupper om grønlandske forhold, herunder samfundsudvikling og de sikkerhedspolitiske aspekter, set fra Grønland. Disse aktiviteter bidrager til en større

bevågenhed og et større internationalt fokus fra omverdenen på Grønland. En grønlandsk stemme via Grønlands Repræsentation fremføres ligeledes ved konferencer og seminarer i Danmark og i udlandet.

Sammenslutningen Young Global Leaders under World Economic Forum efter briefing på Grønlands Repræsentation, maj 2019.

Repræsentationschefen varetager funktionen som Naalakkersuisuts og som Selvstyrets repræsentant i Danmark ved henvendelser udefra. Årligt arrangeres formandens nytårsreception for repræsentanter for kongehuset, regeringen, ambassadørkorpset samt ledelsen i de selvstyrejede selskaber. Desuden hilses der på samarbejdspartnere og kulturelle relationer. Denne unikke tradition var været afholdt siden hjemmestyrets indførelse og er værdsat som en vedvarende relations-skabende begivenhed.

Formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen holder tale for diplomatiet ved Naalakkersuisuts nytårsreception i København, januar 2020.

Repræsentationen varetager kursus for nyansatte, hvor nyansatte orienteres om kultur og samfundsforhold i Grønland, og dermed klædes kursisterne på til det forestående arbejde. I efteråret 2019 deltog ydermere en Task Force-gruppe til socialområdet på en særligt tilrettelagt kursusdag, forud for afrejse til Grønland. Task forcen er en udløber af et samarbejde mellem Naalakkersuisut og den danske regering omkring udbedring af visse sociale forhold i Grønland. I anledning af fejringen af 10-året for Grønlands Selvstyres indførelse arrangerede Grønlands Repræsentation og Departementet for Erhverv et seminar om erhvervsudvikling, turisme og grønlandsk smykkesten produktion. Godt 70 personer deltog, herunder ambassadører fra Asien, Latinamerika, Nordamerika, Afrika, Norden og Europa samt Rusland.

Departementschef Jørn Skov Nielsen og Repræsentationschef Lida Skifte Lennert indleder seminaret overfor det internationale publikum.

Delagtiggørelse overfor den danske offentlighed omkring Naalakkersuisuts politik skete, da Killiliisa-strategien blev fremlagt og diskuteret på et debatarrangement i København. Arrangementet var et samarbejde mellem Nordatlantens Brygges kulturhus, Grønlands Repræsentation, Grønlands Selvstyres socialstyrelse og Nordatlantens Brygge.

Naalakkersuisoq Martha Abelsen fortæller om Killiliisa-strategien, oktober 2019.

Endvidere udgives NAP Bryggen nyhedsbrevet, som led i arbejdet som Repræsentation i Danmark. Nyhedsbrevet, der udkommer hvert kvartal, formidler de relevante aktiviteter, som Repræsentationen deltager i. Endelig varetages der en række arbejdsopgaver for Udenrigsdepartementet, dels overfor diplomatiet, dels faglige møder/seminarer og endelig protokollere opgaver.

Repræsentationschef Lida Skifte Lennert sammen med bl.a. forsvarsakademiets deltagere ved sikkerhedspolitisk seminar i Garmisch Partenkirchen, februar 2020.

1.4 Grønlands Repræsentation i Bruxelles

Repræsentationen har kontor i samme bygning som Danmarks Faste Repræsentation ved den Europæiske Union, Danmarks Ambassade i Belgien og Færøernes Mission til EU. Grønlands Repræsentation i Bruxelles varetager Grønlands interesser og synlighed ved EU's institutioner, og ved lejlighed ved eventuelle relevante events i Europa. Hovedopgaven er at rådgive Naalakkersuisut i relation til Grønlands aftalemæssige relationer til EU.

Desuden går en stor del af arbejdet for repræsentationen med at varetage Grønlands medlemskab og varetage Grønlands interesser i de Oversøiske Lande og Territoriers organisation, OCTA (Overseas Countries and Territories Association to the EU).

Personalet på Grønlands Repræsentation består af en repræsentationschef og en fuldmægtig/specialkonsulent med titel af ambassadesekretær. Begge udsendte på repræsentationen har diplomatisk status. Der er ligeledes en lokalansat sekretær på repræsentationen, og siden 2002 har der været ansat en fast praktikant. Praktikantordningen er sådan indrettet, at der hvert halve år ansættes en ny praktikant. Det er et krav, at alle praktikanter skal have bestået bachelorkonferencen på universitetet og have mulighed for at få meritoverført deres praktikophold på deres kandidatstudie.

I 2020 forventes ansat en lokalansat medarbejder mere på repræsentationen til at varetage opgaven med at assistere grønlandske interessenter med at hente EU-projektmidler hjem til Grønland.

Grønlands Repræsentation i Bruxelles er aktiv på Facebook med kontoen "Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia." Siden indeholder korte

nyhedstekster om repræsentationens arbejde, herunder besøg, synligheden i Bruxelles og nyheder om begivenheder i EU/Bruxelles, ofte med relevans for Grønlands aftaler med EU. Desuden udsendes af og til et nyhedsbrev, "BXLimit" med lidt mere uddybende nyhedsartikler. Slutteligt er repræsentationen også på Twitter, hvor repræsentationen er aktiv med information på engelsk.

Repræsentationen spiller en central rolle i forhold til at påvirke beslutningstagere og gennemføre forhandlinger, herunder midtvejsevalueringer for Grønland, således at fornyelse af Grønlands aftalekompleks med EU sikres til størst mulig gavn for Grønland. De primære aftaler som repræsentationen er inde over er; den politiske fællesdeklaration imellem EU, Grønland og Danmark (opdateres i 2020); OLT-ordningen og EU-Grønland Partnerskabsaftalen, som begge udløber i 2020 og vil blive erstattet af en sammenskrevet OLT/Grønlands-rådsbeslutning, samt fiskeripartnerskabsaftalen (som udløber i 2020).

Det skal igen her bemærkes, at særligt Brexit, samt flygtningekrisen, sikkerhedsprioriteringer samt sandsynligvis nødvendige COVID-19-tiltag i EU presser EU's samlede budget. Omvendt taler generelt højere fiskepriser for et højere niveau af betaling fra EU's side under fiskeripartnerskabsaftalen, hvis den samme mængde kvoter fastholdes i en ny periode. Dette er dog ikke fastlagt endnu, da dette skal vejes op imod eventuelle indtægter ved selv at fiske fisken. Fiskeriforhandlingerne til en ny aftale forventes afsluttet i 2020.

I forhold til Brexit, løfter Repræsentationen, sammen med Departementet for Udenrigsanliggender, opgaven med at forsøge at sikre, at Grønlands interesser over for EU's

institutioner samt UK, tilgodeses i de kommende år.

Arktis er kommet en smule lavere på dagsordenen i EU og Bruxelles, idet det er mærkbart, at den nye Europa-Kommission ikke har en formuleret politik for Arktis endnu. Vores repræsentation og andre arktiske landes repræsentationer er dog med til at fastholde synligheden og fokus på vores region i Bruxelles. Den stadig tiltagende internationale aktivitet inden for oceaner og blå vækst – udvikling af havrelaterede økonomisk bæredygtige aktiviteter fortsætter også i Bruxelles. Disse områder prioriterer Repræsentationen også i det daglige arbejde.

1.5 Grønlands Repræsentation i Washington

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. blev officielt indviet i september 2014. Repræsentation i Washington D.C. har ligesom i Bruxelles sine egne lokaler i tilknytning til den danske ambassade.

De grønlandske repræsentationer på de danske diplomatiske repræsentationer er reguleret i selvstyrelovens paragraf 15. Rent teknisk er de grønlandske repræsentanter udsendt af Udenrigsministeriet overfor de pågældende lande, men ifølge paragraf 15 arbejder de grønlandske repræsentanter selvstændigt på de områder som er fuldt ud hjemtaget af Grønland. På de områder og emner, hvor det er den danske stat som har kompetencen, f.eks. hvad angår forsvars- og sikkerhedspolitik skulle det i princippet være noget som Grønland bliver inddraget i, men det er desværre ikke altid tilfældet viser erfaringerne.

Repræsentationen fungerer ud fra instrukser fra Udenrigsafdelingen i Nuuk på konkrete sager. Til dagligt fungerer repræsentationen baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i

udenrigspolitisk strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationen varetager Grønlands interesser og derfor alle departementers interesser og skal til stadighed opkræve informationer, støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter respektive ansvarsområder som bliver berørt, såvel som fra Udenrigsdirektoratet.

Indtil udgangen af 2016 var Repræsentationen bemanded af én udsendt medarbejder, Repræsentationschefen. Med ansættelsen af en sagsbehandler fra januar 2017, voksede repræsentationen til samme størrelse som Repræsentationen i Bruxelles med en repræsentationschef og en ambassadesekretær. Begge udsendte har diplomatisk status. Der er fra efteråret 2017 og fremadrettet i Washington D.C. også blevet indført en fast praktikantordning, ligesom tilfældet er i Bruxelles, og i 2019 blev der ansat en lokal sekretær.

Den arktiske dagsorden i USA gennemgår en stigende interesse og betydning, og det er i Grønlands interesse at være fast repræsenteret i det nordamerikanske kontinent med henblik på, at udbrede og varetage de grønlandske synspunkter og interesser. Ikke kun på det politiske plan, men også de kommercielle, økonomiske, kulturelle og forskningsmæssige sektorer er vigtige at opdyrke for at gøre Grønland, og de muligheder der eksisterer i Grønland, synlige overfor amerikanske beslutningstagere og det amerikanske marked.

Repræsentationschefen i Washington D.C. blev i slutningen af 2015 formelt også akkrediteret til Canada, hvorfor repræsentationen dækker hele Nordamerika. Repræsentation i Washington, D.C. er med til at etablere et bredere forhold til både USA og Canada og derved etablere konkrete

netværk omkring politiske, handels-, uddannelsesmæssige gensidige fordele.

1.6 Grønlands Repræsentation i Reykjavik

Grønlands Repræsentation i Reykjavik blev officielt indviet den 20. oktober 2018. Repræsentation i Reykjavik har i modsætning til de andre repræsentationer sine egne lokaler, uden tilknytning til den danske ambassade. Dette giver en mærkbar og større selvstændig politisk profil.

Repræsentationen arbejder ud fra instrukser fra Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk på konkrete sager. Til dagligt fungerer repræsentationen baseret på de målsætninger og ønsker som er nedfældet i den grønlandsk-islandske fælleserklæring Joint Declaration fra 2013, samt i den udenrigspolitiske strategi og finanslovsteksten for repræsentationen. Repræsentationen varetager Grønlands interesser og kan anmode om informationer, søge støtte og instrukser fra de forskellige departementer alt efter de respektive ansvarsområder.

I starten og frem til 1. februar 2019 var Repræsentationen bemandet af én udsendt medarbejder, repræsentationschefen som har diplomatisk status. Med ansættelsen af en lokalansat sekretær fra 1. februar 2019, og en praktikantordning i løbet af foråret 2020 vil der være større muligheder for at udvide arbejdet væsentligt.

Åbningen af repræsentationen i Reykjavik i 2018 vil på længere sigt bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for udviklingen af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over

for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Grønlands repræsentation i Reykjavik står, ligesom den Færøske repræsentation, opført både under den danske ambassade og optræder selvstændigt på den islandske protokols diplomatiske liste, dette betyder ligeledes at der en lang række officielle og repræsentative politiske opgaver.

Repræsentationen bistår endvidere departementerne løbende i sager, hvor vores tilstedeværelse i Reykjavik kan være af gavn, heriblandt samarbejdet om fiskeri, veterinær, transport, miljø, uddannelse, forskning, energi, sundhed, kultur og turisme. Hertil deltager repræsentationen i en lang række møder med det islandske udenrigsministerium og andre ambassaders arrangementer m.v.

Repræsentationen forventes ligeledes at bistå med handels- og eksporttekniske spørgsmål for både det grønlandske og islandske erhvervsliv. Arktisk Råd, Nordisk Ministerråd og Vestnordisk Råd står ligeledes højt på dagsordenen på Island, og repræsentationen har sammen med Naalakkersuisut prioriteret disse møder løbende og vil fortsat gøre dette i den kommende tid.

1.7 Public Diplomacy

Public Diplomacy, også kaldet "soft power", har vist sig at være stigende nødvendig i takt med at offentligheden primært orienterer sig, og danner meninger, på baggrund af informationer videregivet gennem forskellige medier. Public Diplomacy anvendes primært af Departementet for Udenrigsanliggender til at orientere om Grønlands internationale aktiviteter og grønlandske synspunkter i sager primært af international karakter.

Departementet for Udenrigsanliggenders Public Diplomacy indsats har som udgangspunkt to hovedformål. For det første, at øge Grønlands indflydelse gennem påvirkning af interessenter. For det andet har Public Diplomacy indsatsen til formål løbende at styrke Grønlands internationale omdømme. Om Grønland fremstår i et positivt lys udadtil kan have betydning bl.a. for Grønlands anseelse og indflydelse internationalt, herunder på eksport, turisme og investeringstiltrækning.

Departementet for Udenrigsanliggander har en twitterprofil **@GreenlandMFA** hvor Public Diplomacy indsatsen i største omfang udføres. Her deles budskaber og billeder enten fra aktiviteter, som Naalakkersuisoq med ansvar for Udenrigsanliggander, Departementet for Udenrigsanliggenders ansatte, eller i nogle tilfælde andre i Selvstyret, deltager ved. Departementet har ligeledes en Facebookprofil, [Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik](#) med samme formål, som også kan findes under **@GreenlandMFA**.

Derudover deles relevante informationer fra andre kilder. Repræsentationen i Washington D.C. har etableret den selvstændige Twitter-konto **@Greenland in USA&CDA** til varetagelse af Grønlands Public Diplomacy indsats i USA og Canada. Repræsentationen i Bruxelles har ligeledes etableret Twitter-kontoen **@GreenlandEU** og bruger Facebook kontoen **@Bruxellesimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia**. Senest har Grønlands Repræsentation i Reykjavik oprettet Twitter kontoen **@GreenlandRepRVK** og facebook kontoen **@Reykjavikimi Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia**.

Foruden Twitter profilen har Departementet for Udenrigsanliggander en underside under Naalakkersuisuts hjemmeside, og anvender nyhedsfunktionen til vigtige nyheder på området.

Departementet for Udenrigsanliggander udgiver bl.a. en Udenrigspolitisk Redegørelse og en Nordisk Redegørelse for alle år, på dansk og grønlandsk og en international håndbog over alle Grønlands internationale aftaler, som alle er at finde på Departementet for Udenrigsanliggenders hjemmeside.

Public Diplomacy udføres desuden ved finansiel støtte til grønlandske aktiviteter, der fremmer Naalakkersuisuts prioriteter på det udenrigspolitiske område. Departementet for Udenrigsanliggander havde således i 2018 et beløb på 400.000 DKK, der bevilliges til rejser, deltagelse ved arrangementer eller konkrete aktiviteter. Således repræsenterer andre aktører Grønlands interesser med støtte fra Departementet for Udenrigsanliggander.

Endeligt har både Grønlands repræsentationer i Bruxelles, Washington og Reykjavik, samt Departementet for Udenrigsanliggenders kontor i Nuuk, etableret en praktikantordning, hvor studerende lærer om Naalakkersuisuts udenrigspolitiske virke.

1.8 Deltagelse ved internationale konferencer og besøg fra udlandet

Deltagelse ved internationale konferencer er en mulighed for at præsentere Grønlands politik og grønlandske prioriteter samt tegne Grønland internationalt. Ikke mindst er det en chance for at skabe opmærksomhed omkring de muligheder der eksisterer i vort land, både som turist-, erhvervs- og investeringsdestination samt samarbejdspartner.

Der har i det forløbne år været grønlandsk deltagelse ved en række internationale møder og konferencer, ligesom Grønland i endnu højere grad end tidligere, har været vært for store besøg fra udlandet.

I juli 2019 besøgte den belgiske ambassadør Leo Peeters Grønland, hvor Departementet for Udenrigsanliggender mødtes med ambassadøren og talte fællesinteresser, herunder turisme og erhvervsudvikling.

En delegation fra Makivik Cooperation var forbi Nuuk i august 2019, hvor formålet var at indlede en dialog med Naalakkersuisut om samarbejde.

2 Rigsfællesskabets fælles udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik

2.1 Rigsmøder

Rigsmøderne mellem Statsministeren, Lagmanden og Formanden for Naalakkersuisut afholdes årligt efter tur i de tre rigsdele. Det seneste rigsmøde fandt sted i januar 2020 i Danmark.

På embedsmandsplan afholdes tilsvarende bilaterale møder mellem Statsministeriets departementschef, departementschefen i Formandens Departement samt departementschefen i Lagmandens kontor.

2.2 Samarbejdet med det danske Udenrigsministerium

Der er et tæt samarbejde mellem det danske udenrigsministerium og Departementet for Udenrigsanliggender, inden for en række Grønlandsrelaterede sagsområder. Udenrigsministeriet og Departementet for Udenrigsanliggender deltager derudover ofte ved de samme internationale arrangementer med relevans for Grønland og Arktis.

Korrespondancen foregår særligt med Udenrigsministeriets afdeling for Arktis og Nordamerika (ANA), som koordinerer udenrigssager med relevans for Grønland i Udenrigsministeriet.

Ledelsen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets ledelse har løbende dialog om sikkerheds- og udenrigspolitiske sager af relevans for Grønland. Dette er primært på overordnet plan i tillæg til den løbende dialog på embedsmandsniveau samt som forberedelse til, og opfølgning på, møder mellem de ansvarlige ministre på hhv. dansk og grønlandsk side.

2.3 Samarbejde med Udenrigsministeriets Borgerservice og den Internationale Operationsstab

Det danske udenrigsministeriums Borgerservice bistår alle danske statsborgere i individuelle problemsituationer opstået under rejse i udlandet, som for eksempel sygdom, dødsfald, fængsling, mistet pas mv. Dette sker normalt via Kongerigets Ambassader, der etablerer kontakt til pårørende, sygehus, advokat, m.v. Det danske udenrigsministerium kan ikke bistå rejsende økonomisk og "hjemrejse på ambassadens regning" er ikke muligt uden garanti for betaling fra familie eller bank.

Det er de danske myndigheder som er fuldt ansvarlige for konsulær bistand, også til grønlandske borgere på rejse.

Der har i de seneste år været løbende dialog med Udenrigsministeriets Borgerservice, som i dag har ca. 30 medarbejdere. I katastrofesituationer sammenkaldes den Internationale Operationsstab (IOS) i København af Udenrigsministeriets Borgerservice med repræsentanter for en række myndigheder, rejsebranchen og forsikringsbranchen for at sikre at den relevante information formidles hurtigt og ensartet. Der er etableret et call-center som pårørende kan kontakte, hvis man har et familiemedlem i et katastrofeområde.

Den Internationale Operationsstab består af offentlige myndigheder inklusive Udenrigsministeriet, Statsministeriet, Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Politiet samt private aktører herunder repræsentanter for rejse- og forsikringsbranchen.

Som opfølgning på terrorangrebene som fandt sted 22. marts 2016 i Bruxelles, har Selvstyret og Udenrigsministeriet valgt yderligere at formalisere samarbejdet om kriseberedskab. Grønlands Repræsentation i København er i dag

fast tilknyttet den Internationale Operative Stab som medlemmer, og al information vedrørende krisesituationer i udlandet formidles af Repræsentationen i København til Formandens Departement og Departementet for Udenrigsanliggender i Nuuk.

Det er Departementet for Udenrigsanliggender som er ansvarlig for opfølgning, politisk orientering, samt orientering af den grønlandske offentlighed i tæt samarbejde med Tusagassiivik i Formandens Departement. Ved krisesituationer formidles der, om nødvendigt, information døgnet rundt.

Ifm. COVID-19 pandemien er Naalakkersuisut også løbende blevet orienteret om arbejdet i IOS.

2.4 COVID-19 pandemien

Aflysning og udskydelse af internationale aktiviteter

Flere internationale aktiviteter og arrangementer blev enten helt aflyst eller udskudt til senere tidspunkter. Dette gør sig gældende på alle områder, herunder i Arktisk Råd regi, FN regi, bilaterale internationale møder og i EU regi. Afhængig af ændringer i pandemien kan det betyde at en masse internationale aktiviteter kommer til at foregå til efteråret eller i 2021.

Aktiviteter under COVID-19 pandemien

Departementet for Udenrigsanliggender deltog på et virtuelt nordisk samarbejdsministermøde den 18. marts 2020. På mødet blev det oplyst, at EU-Kommissionen den 15. marts 2020 havde indført et eksportforbud i EU for visse typer af medicinsk udstyr.

For at sikre, at eksportforbuddet ikke inkluderede Grønland kontaktede Departementet Grønlands Repræsentation i Bruxelles og bad om en af- eller bekræftelse om Grønland var undtaget for

forbuddet. Grønland var således ikke undtaget for eksportforbuddet. Grønlands Repræsentation fik derfor til opgave at kontakte den danske faste repræsentation til EU således, at de kunne sikre, at forordningen blev ændret, så Grønland blev undtaget. Det lykkedes i sidste ende således, at Grønland og Færøerne blev undtaget.

Da flytrafikken mellem Grønland og Danmark blev lukket var der behov for, at en ny luftbro til Danmark. Departementet kontaktede, på foranledning af Formandens Departement, Grønlands Repræsentation i Island den 17. marts, for at få en aftale på plads med Island. Denne aftale kom allerede på plads den 18. marts. Dette grundet den gode relation til og samarbejde med Island.

Departementet for Udenrigsanliggender er desuden kontaktpunktet til Udenrigsministeriet ift. rejsevejledninger fra udlandet til Danmark samt besvarelse af henvendelser fra grønlandske borgere ang. muligheder for at komme fra udlandet til Danmark og videre til Grønland.

Departementet for Udenrigsanliggender har ligeledes behandlet anmodninger fra andre lande vedrørende deres statsborgere i Grønland. Departementet for Udenrigsanliggender har desuden deltaget i det nordiske samarbejde om at få nordiske borgere hjem.

Administrativt Forum

Udsendte medarbejdere på Grønlands repræsentationer i udlandet, udstationeres i henhold til aftale mellem Grønlands Selvstyre og det danske udenrigsministerium. Omkostningerne ved udstationeringen afholdes af Grønlands Selvstyre i overensstemmelse med principperne i Udenrigsministeriets specialattachéordning.

Der afholdes faste årlige møder i Administrativt Forum, hvor spørgsmål af administrativ karakter, herunder samarbejde på repræsentationerne, samt spørgsmål om fortolkningen af den administrative samarbejdsaftale drøftes. Medlemmer af Administrativt Forum er Departementschefen i Departementet for Udenrigsanliggender og Udenrigsministeriets Direktør for Organisation og Borgerservice (COO). Møderne afholdes skiftevis i Danmark og i Grønland.

Den administrative samarbejdsaftale er i 2019/20 til revision hos parterne.

3 Det Arktiske samarbejde

3.1 Arktisk Råd

Arktisk Råd er et rådgivende forum bestående af de 8 Arktiske stater; USA, Canada, Island, Norge, Sverige, Finland, Rusland og Kongeriget Danmark, herunder Grønland og Færøerne. Arktisk Råd anses på nuværende tidspunkt som en af de vigtigste internationale forum for arktiske anliggender.

Derudover har Arktisk Råd en række observatører, som kan observere Arktisk Råds åbne møder og bidrage til Rådets arbejde gennem arbejdsgrupperne. Grønland er Head of Delegation på vegne af Kongeriget i arbejdsgrupperne *Conservation of the Arctic Flora and Fauna (CAFF)* og *Sustainable Development Working Group (SDWG)*.

Arktisk Råds formandskab roterer mellem de 8 arktiske stater. Kongeriget Danmark havde formandskabet i 2009-2011 og har således formandskabet igen i 2025-2027. På nuværende tidspunkt varetages formandskabet af Island, som efterfølges af Rusland i 2021.

Senior Arctic Officials (SAO), består af embedsmænd fra alle arktiske lande og varetager koordineringen af Arktisk Råds arbejde med mandat fra ministermøderne som foregår hvert 2. år.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager rollen som SAO og deltager normalt ved alle SAO-møder. Med de kommende virtuelle møder i juni 2020, vil der have været 3 SAO-møder siden sommeren 2019.

Islandsk formandskab i Arktisk Råd 2019-2021

Island overtog formandskabet ved ministermødet i Rovaniemi, Finland den 7. maj 2019 og har formandskabet indtil det næste ministermøde i

maj 2021. Det islandske formandskab har følgende fire prioriteter under deres formandskab; arktisk havmiljø, klima og grønne energiløsninger, befolkning og samfund i Arktis, og et stærkere Arktisk Råd. De fire prioriteter sætter rammerne for Islands formandskab.

3.2. Arctic Circle

Arctic Circle Assembly (ACA) er et islandsk initiativ som er startet af den tidligere islandske præsident Ólafur Ragnar Grímsson og er ét det største netværk af international dialog og samarbejde om Arktis fremtid. Det er en åben platform med deltagelse fra bl.a. regeringer, organisationer, virksomheder, universiteter, tænketanke, miljøorganisationer, oprindelige folk og andre interesserede i udvikling i Arktis.

Fordelen ved ACA er bl.a. at den ikke er bundet af faste politiske rammer og protokoller, men at alle – herunder ikke-selvstændige lande, territorier og repræsentanter kan sidde sammen med topministre og andre repræsentanter fra hele verden, og debattere på lige fod, enten i plenum eller i andre fora.

Naalakkersuisut og mange grønlandske interessenter har deltaget ved tidligere ACA'er, og der er ligeledes deltagelse ved ACA og i 2019 var der endnu engang rekordhøj deltagelse fra Grønland. De øvrige grønlandske deltagere på ACA spænder vidt med repræsentanter fra områder som forskning, uddannelse, transport, industri, fonde m.fl.

ACA 2019 havde over 2000 deltagere fra mere end 60 forskellige lande. ACA vurderes derfor at have høj relevans for Naalakkersuisut og Grønland. Alle de relevante grønlandske taler og sessioner kan findes online på

www.arcticcircle.org

Arctic Circle Assembly oktober 2019

Plenar sessioner

Naalakkersuisut har deltaget til en række plenarsessioner over en årrække.

Plenarsessionen finder sted på den største scene og har flest tilhørere.

Formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen

deltog således på åbningsdagen med en tale og hvor han efterfølgende afholdt en Q&A hvor alle deltagere kunne stille spørgsmål, hvilket var en stor succes. Formanden fremhævede bl.a. i sin tale, at vi har hjemtaget en lang række områder og vi er selv ansvarlige for vores egen udvikling. Grønland er en troværdig, ansvarlig og ligeværdig partner. Det er kun naturligt at Grønland skal spille en central rolle når Arktis bliver diskuteret. Sådan er de også indenfor Kongeriget og sådan er det også internationalt, og det er vores mål at arbejde yderligere for at opnå større anerkendelse også i Arktis Råd regi.

“Greenland is not for sale but open for business”

blev fremhævet og budskaberne om en række reform tiltag fra Naalakkersuisut, bl.a. på arbejdsmarkedet, infrastrukturprojekter med ny havn i Nuuk, og igangsætning af byggerierne for de tre kommende lufthavne, så Grønland bliver mere tilgængelig indenfor handel, eksport og turisme kan tiltrække flere investeringer og samarbejde med grønlandske partnere i fremtiden vakte interesse blandt deltagerne.

Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender Ane

Lone Bagger fulgte op med ***plenarsessionen “Greenland – Open for Business”*** sammen med Verner Hammeken fra Royal Arctic Line og Karsten Høy fra Greenland Holding. Formålet var bl.a. at udbrede kendskabet til Grønlands kompetencer og selvstyrets opbygning og udvikling, hvor hovedbudkabet er åbenhed og villighed for samarbejde og investeringer med ny

havn i Nuuk som kan udvides yderligere, lufthavnsprojekter, mineprojekter, vandeeksport, ny fiskeriflåde, Arctic Science Hub, turismeudviklingen med investering af nye hoteller, udvikling i kulturen, digital infrastruktur, en lille men stabil banksektor, som eksempler på samarbejder - også med eksterne partnere.

En lang række plenarsessioner og breakout sessions havde ligeledes grønlandsk deltagelse på højt niveau.

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender Ane Lone Bagger deltog i en paneldebat sammen med Senator for Alaska Lisa Murkowski og samarbejdet mellem Grønland og USA.

Der blev ligeledes sat fokus på Grønlands diplomatiske arbejde, da de 4 grønlandske repræsentationschefer fra hhv. København, Bruxelles, Washington D.C. og Reykjavik var inviteret af stifter og tidligere præsident Olafur R. Grimsson til en plenarsession, hvor de præsenterede repræsentationerne og arbejdet som grønlandsk diplomat og efterfølgende en Q&A session fra publikum.

ICC International præsident Dalee Sambo

Dorough havde en flot debat med bl.a. Verner Hammeken fra Royal Arctic Line og Sara Olsvig, med hovedbudskabet om inddragelse af Inuit/lokalbefolkningen vedr. aktiviteter i Inuitområder i Arktis.

Sustainable Tourism – knowledge sharing between Greenland and Iceland

Session i samarbejde Promote Iceland og Visit Greenland, hvor Julia Pars oplyste om udveksling af erfaringer og viden om fremme af bæredygtig turisme og fokus på, at dele og udnytte den stigende interesse i regionen.

Breakout session: Green Energy Solutions in the West Nordic Countries – The Way Forward

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger deltog sammen med udenrigsministrene fra Island Gudlaugur Th. Thordarsson og Færøerne Jenis Av Rani og med deltagelse af nationale eksperter vedr. Grønne energi-løsninger. Sessionen indeholdt præsentationer og vidensdeling om Grønne energi-løsninger i de vestnordiske lande og der blev diskuteret best-practices på området.

Breakout-session: Facilitering af forskningssamarbejde mellem Grønland og USA

Sessionen var arrangeret i samarbejde med Grønlands Forskningsråd og U.S. National Science Foundation. Formålet var at præsentere muligheder og udfordringer i tværfaglig og international samfundsforskning i Grønland ved, at dele viden og erfaringer om, at engagere samfundet til deltagelse i forskning eller formidle forskning til gavn for lokalsamfundet i de afholdte workshops mellem amerikanske og grønlandske forskere.

Alle de grønlandske plenarsessioner havde fuldt hus med mange deltagere og formålene med sessioner er at vise Arctic Circle deltagerne og omverdenen, at Naalakkersuisut, erhvervslivet, forskere og industrien er fælles om budskabet om, at vi er selv ansvarlige for vores egen udvikling og at Grønland er en troværdig, ansvarlig og ligeværdig partner.

Øvrige arrangementer

Arctic Circle Pre-Event i Akureyri - From National Strategies to Shared Solutions

Repræsentationen i Reykjavik samarbejder bl.a. også med the Northern Research Forum fra Akureyri Universitet. Dette udmøntede sig til et

Arctic Circle Pre-event, hvor et større netværks event for interesseret partnere der ønsker at lære mere om strategi samarbejde mellem Grønland og Island blev afholdt umiddelbart før Arctic Circle Assembly.

Akureyri er Island anden største by med ca. 17.000 indbyggere i kommunen. Særlig tre områder er der konkret samarbejde på:

Akureyri Universitet med deres Polar-Law og Vestnordiske studier i samarbejde med Ilimatusarfik. Akureyri Hospital som kan modtage grønlandske patienter, særlig fra Østkysten. Nordlandair har Akureyri som base, og flyver på servicekontrakt til Nerlerit Inaat, samt akut ambulanceflyvning fra Østkysten til enten Akureyri eller Reykjavik.

Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender Ane Lone Bagger, minister for Turisme, Industri og Innovation Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir samt Akureyris borgmester Ásthildur Sturludóttir havde de indledende keynote-taler i programmet mhp. at byde velkommen og give et kort overblik over Naalakkersuisuts strategier og reform arbejder. Her var der mulighed for at fremvise eksempler på Naalakkersuisuts strategier inden for turisme, fiskeri og infrastruktur og ligeså fra Islands side og hvordan samspillet mellem nationale og kommunale strategier og erhvervslivet bliver udnyttet. Der var ligeledes mulighed for at etablere og pleje eksisterende netværk mellem Grønland og Island for deltagerne.

Afsluttende receptioner

Både i Akureyri og særlig i Reykjavik blev lejlighederne til at præsentere Grønland ved 2 netværksreceptioner som havde meget stor tilslutning. Hensigten er bl.a., at skabe en netværksmulighed mellem deltagerne fra mange lande, men særligt mellem USA, Island og

Grønland, samt andre VIPs, nuværende og potentielle samarbejdspartnere. Derudover er det en rigtig god mulighed for at promovere Grønland indenfor kultur, eksport og mad og specialiteter. Således gav Simon Lyngge en musikalsk oplevelse, Royal Greenland og Polar Seafood sponsorerede delikatesser og råvarer, mens Qajaq brewery fra Narsaq leverede smagsprøver fra deres bryggeri. Alle disse tiltag har vakt yderligere interesse for Grønland.

Arctic Circle Forum i Shanghai 2019

Det overordnede temaer til dette forum var: *China and the Arctic med undertemaerne: Polar Silk Road, Science and Innovation, Transport and Investment, Sustainable Development, Oceans, Energy and Governance.* Departementet for Udenrigsanliggender, NAN deltog sammen med en delegation fra Royal Greenland og Ilisimatusarfik i Arctic Circle Forum i Shanghai.

Rektor fra Ilisimatusarfik Gitte Adler Reimer deltog sammen med andre universiteter på en session om Polar Education Cooperation, som var organiseret af Tongji University. Her blev Ilisimatusarfik og universitetets internationale samarbejder præsenteret, herunder med Island om de Vestnordiske studier og Polar Law i Akureyri. Forskningen bidrager med rigtig megen viden om grønlandske natur- og samfundsfænomener og om de mange ressourcer som eksisterer i vort land. Men kun sjældent bliver den viden sat sammen til noget, som det grønlandske samfund kan bruge til at udvikle sig og skabe den konkrete vækst, der er et meget stort behov for. Derfor fremhævede hun bl.a. også Greenland Perspective initiativet og Arctic Science Week som fandt sted i Nuuk i december 2019.

Jens K. Lyberth fra Royal Greenland gav et oplæg med overskriften "Economic development in Arctic Communities" til sessionen om "Arctic Oceans". Jens K. redegjorde for RGs historik og

rolle i det grønlandske samfund, og berettede bl.a. om konflikten ml. fiskere og biologer, som berører scientific knowledge vs. local knowledge. Derfor er det meget vigtigt med samarbejde mellem de forskellige aktører og instanser for at skabe et langsigtet bæredygtigt fiskeri.

Grønland fik fin opmærksomhed, og lejlighederne blev yderligere brugt på netværk og skabe interesse for samarbejde med Naalakkersuisut, erhvervslivet og relevante interessenter i Grønland og Kina.

3.3 Oprindelige folks sekretariat (IPS)

Oprindelige Folks Sekretariat (IPS) understøtter de oprindelige folks repræsentanters (Permanent Participants) deltagelse i Arktisk Råd, herunder Inuit Circumpolar Council (ICC).

Sekretariatet er placeret under Arktisk Råds sekretariat i Tromsø og finansieres delvist af Danmark. Den nuværende sekretariatschef er Anna Degteva, som tilhører de russiske oprindelige folks gruppe kaldet Veps.

3.4 Arbejdsgruppen vedrørende bæredygtig udvikling (SDWG)

Grønlands Selvstyre, ved Departementet for Udenrigsanliggender, varetager Rigsfællesskabets deltagelse i Arbejdsgruppen for Bæredygtig Udvikling (SDWG), som Head of Delegation for Kongeriget. Dette er i forlængelse af Departementet for Udenrigsanliggendes varetagelse af Grønlands interesser internationalt ift. oprindelige folks rettigheder, herunder kontakten med de oprindelige folk i Arktis. Befolkningen i Arktis er i fokus i SDWG, som omhandler medinddragelse og involvering af de oprindelige arktiske befolkninger i samfundsudviklingen.

Departementet for Udenrigsanliggender har således en koordinerende og udøvende rolle ift. Kongerigets position og deltager i de halvårige

SDWG møder mv. SDWG har til formål at fremme bæredygtig udvikling i Arktis bl.a. gennem samarbejde på sundhedsområdet, samt udvikling af redskaber til fælles forståelse af bæredygtig økonomisk, social, kulturel og miljømæssig udvikling i det arktiske område og af arktiske samfund med respekt for oprindelige folks rettigheder.

Grønland deltager som co-lead (delt projektleder) ved en række projekter, herunder Local 2 Global som har fokus på mental sundhed. Derudover deltager Grønland i ekspertgruppen vedr. sundhed, Arctic Human Health Expert Group (AHHEG) der bistår arbejdsgruppen med ekspertviden og udarbejdelse af projekter og rapporter vedr. sociale, økonomiske, sundhedsmæssige og kulturelle forhold. Der er ligeledes nomineret en grønlandsk repræsentant til ekspertgruppen vedr. Sociale, Økonomiske og kulturelle forhold (Social, Economic and Cultural Expert Group, SECEG), som ligeledes bistår SDWG med ekspertviden og udarbejdelse af projekter og rapporter.

3.5 Kontinentalsokkelprojektet

Kontinentalsokkelprojektet giver mulighed for at få krav på havbunden udenfor 200 sømil fra Grønlands kyst, såfremt man kan bevise at havbunden geologisk hænger sammen med havbunden indenfor 200 sømil. Kongeriget Danmark har indleveret 5 delsubmissioner (krav) på havområder nord og syd for Færøerne (2 krav) samt havområder nord, nordøst og syd for Grønland (3 krav). En submission er en aflevering af videnskabeligt datamateriale, på grundlag af geologisk data indsamlet på havbunden, der skal dokumentere at kontinentalsoklen geologisk strækker sig ud over 200 sømil.

Submissioner er således baseret på en videnskabelig bevisførelse, som indgives til FN's

Kommission for Kontinentalsoklens Grænser (the Commission on the Limits of the Continental Shelf, "CLCS") i henhold til den procedure, der er fastlagt i FN's Havretskonvention.

Sokkelkommissionens eksperter, som kommer fra en række FN-medlemslande, gennemfører en uvildig vurdering af det videnskabelige datamateriale, og kommer på baggrund af dokumentationen med en anbefaling om hvorledes kontinentalsoklens ydergrænse skal drages.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager sammen med Departementet for Erhverv og Energi, Grønlands deltagelse i dette arbejde. Der var derfor deltagelse fra både Departementet for Udenrigsanliggender samt Departementet for Erhverv og Energi ved præsentationen af de tre del-submissioner for Grønland medio august 2016 i FN's hovedkvarter i New York.

Her præsenterede en embedsmandsdelegation fra Grønland og Danmark delsubmissionerne for Sokkelkommissionen, som skal behandle Kongeriget Danmarks krav på udvidet kontinentalsokkel.

En omfattende mængde submissioner fra en række andre stater afventer behandling af Sokkelkommissionen, og det er derfor vanskeligt at forudsige, hvornår behandlingen af Kongerigets krav går i gang. Selve behandlingen vil kunne vare flere år.

Sokkelkommissionen tager ikke stilling til overlappende krav, hvorfor det efter behandlingen i Sokkelkommissionen vil være op til de enkelte kyststater med overlappende krav, at forhandle afgrænsningsaftaler.

Der afholdes årligt en Arctic Ocean Workshop samt bilaterale og trilaterale møder for de fem arktiske kyststater (A5) på embedsmandsniveau.

Her præsenteres og diskuteres forskellige aspekter af landenes submissioner samt de juridiske og geologiske fortolkninger af kravene til submissionerne.

Den seneste og 11. Arctic Ocean Workshop blev afholdt den 3.-5. december 2019 i Colorado Springs, med deltagelse fra Departementet for Udenrigsanliggender, og næste workshop forventes afholdt i Norge i december 2020 dette er dog usikkert grundet COVID-19 pandemien.

4 Det Vestnordiske samarbejde

Grønland deltager aktiv i Vestnordiske Råds samarbejde. Vestnordisk Råd er et parlamentarisk samarbejde mellem Grønland, Færøerne og Island og relaterer sig til samarbejdet i Nordisk Råd. Ligeledes foreligger en samarbejdsaftale mellem Vestnordisk Råd og de vestnordiske regeringer, som skaber en overordnet ramme for samarbejdet. Det Vestnordiske Råd er en parlamentarisk forsamling som har til formål at arbejde inden for Vestnordiske interesser bl.a.: bevogte Nordatlantens ressourcer, og kultur, og hjælpe til med at udvikle vestnordiske interesser gennem den danske regering og Naalakkersuisut, ikke mindst ved alvorlige anliggender angående ressourceforvaltning, forurening m.v.

4.1 Vestnordiske ministre møde i Nuuk

Det årlige møde mellem de vestnordiske ministre i Vestnordisk Råd blev afholdt i Nuuk 22. oktober 2019. Her samledes repræsentanter fra Island, Færøerne og Grønland, for at drøfte dette års tema: Vestnorden og havet.

Vestnordisk Råd er nedsat af de vestnordiske lande, Island, Færøerne og Grønland med det formål, at samarbejde om og arbejde for de vestnordiske interesser. Rådet består af parlamentarikere fra alle tre lande, og afholder hvert år et årsmøde, som skiftevis holdes i de tre medlemslande. I år var det Grønlands tur til at være vært.

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kirke, Kultur og Udenrigsanliggender, Ane Lone Bagger deltog som repræsentant for Naalakkersuisut. Fra Island deltog Kristján Þór Júlíusson, Islands Minister for Fiskeri og Landbrug, på vegne af den islandske udenrigsminister, Guðlaugur Þór Þórðarson.

Til årsmødet var Naalakkersuisoq, Ane Lone Bagger og den islandske minister, Kristján Þór Júlíusson, Islands Minister for Fiskeri og Landbrug, inviteret til at holde en tale om årsmødets tema, "Vestnorden og havet". I sin tale fremhævede Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger vigtigheden i, at finde nye samarbejds muligheder mellem de vestnordiske lande. For sammen at kunne stå stærkere i arbejdet for at mindske plastikforurening og spøgelsesfiskeri. Naalakkersuisoq påpegede, at der i Grønland såvel som i de andre vestnordiske lande, er et stort problem med tabte fiskeriredskaber. Redskaberne bliver ved med at fiske, hvilket resulterer i at fiskebestandene bliver mindre. Derudover nedbrydes redskaberne langsomt og bliver til mikroplast der forurener havmiljøet- og livet.

4.2 Møde på Nordisk Råds Session mellem de vestnordiske samarbejdsministre og Vestnordisk Råds præsidium

De vestnordiske samarbejdsministre afholdte et møde med Vestnordisk Råds præsidium, hvor man gennemgik arbejdet med de aktive rekommandationer fra rådet, f.eks. om at undersøge mulighederne for et øget samarbejde på sprogområdet mellem landene.

Vestnordisk Råds præsidium orienterede om topmødet i Nuuk, hvor Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender Ane Lone Bagger og den islandske minister for Fiskeri og Landbrug, Kristján Þór Júlíusson, var inviteret til at holde en tale om årsmødets tema: "Vestnorden og havet".

I deres tale blev vigtigheden af at finde nye samarbejds muligheder mellem de vestnordiske lande fremhævet, for sammen at kunne stå stærkere i arbejdet for at mindske

plastikforurening i havet og ”spøgelsesfiskeri” fra tabte fiskeredskaber.

Til Vestnordisk Råds møde i Nuuk, blev man enige om, at undersøge mulighederne for unges rejser og interaktion i Vestnorden. Det blev også fremhævet at søsikkerhed burde være et fokusområde, med stadig flere store krydstogtskibe i Vestnorden.

Nordisk Samarbejdsministrene orienterede tildelingen af 1,5 mio.kr til den Nordatlantiske udviklingsstrategi (NAUST), til det fortsatte arbejde med strategien.

Der var videre en orientering af projekter i formandskabet i Nordisk Ministerråd i 2020, og fremlæggelsen og godkendelsen i såvel regeringslederkredsen som i Nordisk Råd. Daværende Naalakkersuisoq for Nordisk samarbejde, Vittus Qujaukitsoq påpegede, at han savnede bedre koordination mellem samarbejdsministrene i Nordisk Ministerråd og Vestnordisk Råds præsidium. Samarbejdet kunne koordineres bedre, f.eks. i forhold til NAUST strategien, med dennes fokus på Vestnorden.

Man blev enige om, at undersøge hvordan man bedre kan samarbejde mellem samarbejdsministrene i Nordisk Ministerråd og Vestnordisk Råd.

5 Det europæiske samarbejde – EU

Grønland har siden sin udmeldelse af de Europæiske Fællesskaber i 1985, indgået i en række aftalemæssige relationer til EU. Derudover er der sket en betydelig udvikling af samarbejdet med EU og en kompetenceudvikling af medarbejdere, både på Grønlands Repræsentation i Bruxelles og i Selvstyrets centraladministration. Samarbejdet har over årene udviklet sig fra et fiskeripartnerskab, til en associering til EU med udenrigspolitiske og programmeringsmæssige fordele, budgetstøtte til uddannelsesområdet og ikke mindst afledte aftaler som følge af et stadigt mere udviklet og flerfacetteret partnerskab med EU.

Grønlands aftalemæssige relationer til EU består af:

- En protokol til EU-traktaten om Grønlands udmeldelse af EU
- En rådsbeslutning om de oversøiske lande og territoriers associering til EU herunder adgang til EU-programmer samt toldfrihedsaftale (kumulation) omkring specifikke fiskeprodukter
- En fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende fiskeriprotokol
- En politisk fællesdeklaration
- En rådsbeslutning om partnerskab med fokus på uddannelse
- En deltagelse i EU's Northern Periphery and Arctic Programme
- En rådsbeslutning om deltagelse i EU's Kimberleyproces, om eksport af rådiamanter
- En rådsbeslutning om veterinær kontrol

- Letter of Intent – hensigtserklæring - på råstofområdet

Med et samlet årligt bidrag til landskassen fra EU's institutioner på ca. 330 millioner DKK, er EU den største bidragsyder til landskassen, foruden bloktilskuddet fra den danske stat. Derudover er EU en vigtig samarbejdspartner for Grønland. Dette er både i relation til adgangen til EU-programmer, og i relation til øvrige relevante sagsområder, som ikke direkte modtager budgetstøtte. Grønlands inkludering i EU-traktatens Kapitel 4 om OLT-områderne åbner op for en række samarbejds muligheder, herunder toldfrihed, lånemuligheder fra den Europæiske Investeringsbank (EIB), m.fl. Flere af vores aftaler og juridiske rammer for samarbejde med EU følger EU's 7-årige budget og bliver i disse år fornyet til at skulle gælde fra 2021 til 2027.

5.1 Fiskeripartnerskabsaftalen

Grønlands Repræsentation i Bruxelles bistår Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug (APNN) i forbindelse med fiskeripartnerskabsaftalen mellem Grønland og EU. Forhandlingerne til en ny Fiskeripartnerskabsaftale, med tilhørende protokol gældende fra 2021, blev indledt i januar 2020 for ventes færdigbragt i løbet af 2020. For yderligere information om fiskeripartnerskabsaftalen henvises til afsnit 17.7.

5.2 Fællesdeklarationen

Den 19. marts 2015 underskrev formanden for Naalakkersuisut Kim Kielsen, Europa-Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker og daværende statsminister Helle Thorning-Schmidt, fællesdeklarationen for samarbejde mellem Grønland og Danmark med Europa-Kommissionen. Deklarationen har til hensigt at skabe et overordnet politisk overblik over samtlige aftalemæssige forpligtelser som påhviler

parterne og nedfælder hensigten om udvikling af samarbejdet. Implementering af partnerskabsaftalen og fiskeripartnerskabsaftalen og videre dialog om muligt samarbejde på råstofområdet, samt mulige investeringer i Grønland, er ligeledes samarbejdsområder som nævnes i fællesdeklarationen.

Grønlands Repræsentation i Bruxelles er på grønlandsk side tovholder på udformningen af en eventuel ny opdateret version af fællesdeklarationen mellem EU, Grønland og Danmark. De tre aftaleparter arbejder på et nyt udkast, som forhåbentligt vil kunne underskrives ved udgangen af 2020 eller i 2021.

5.3 Partnerskabsaftalen mellem den Europæiske Union og Grønland

Grønland har med rådsbeslutning af den 12. marts 2014 om relationerne mellem EU og Grønland sikret en forholdsvis konstant indtægt fra EU i en 7-årig periode, på op mod 1,6 mia. DKK, mod at skulle afrapportere for og nå de opstillede mål i programmeringsdokumentet, under Grønlandsbeslutningen, som partnerskabsaftalen er kendt som i EU. I indeværende programperiode, 2014-2020, bliver der lagt særlig vægt på erhvervsuddannelser og folkeskolen.

Implementering og dermed arbejdet omkring Partnerskabsaftalen bliver varetaget af Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke i samarbejde med Departementet for Finansier og Skatter, Departementet for Erhverv og Energi samt Grønlands Repræsentation og Danmarks faste Repræsentation ved EU.

5.4 Policy dialogmøder under uddannelsesområdet

Den 4. – 8. juni 2019, blev det halvårslige policy dialogue-møde afholdt i Tasiilaq mellem Europa-

Kommissionen og Grønlands Selvstyre ved Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke, Departementet for Finansier, Departementet for Erhverv og Energi, samt Udenrigsdepartementet ved Repræsentationen i Bruxelles. Derudover deltog Kommuneqarfik Sermersooq og Uddannelsesstyrelsen.

Ud over uddannelsesrelaterede, makroøkonomiske samt offentlig arbejdsmarkeds præsentationer, præsenterede Kommuneqarfik Sermersooq og skoleleder ved Tasiilami Alivarpi forhold og initiativer inden for kommunen og skolen. Præsentationerne gav således et billede af udviklingen samt af forholdene lokalt. Europa-Kommissionen præsenterede status på den kommende sammenskrevet partnerskabsaftale med OLT-ordningen.

Under de fire dages møder, blev der også tid til besøg rundt i Tasiilaq by, delegationen fik besøgt den nye børnehave Pingajeqqaq, aktiveringscenter for unge Majoriaq og Ungdomshuset og skolen Tasiilami Alivarpi. Derudover var der en ekskursion til bygden, Kuummiut, hvor EU-delegationen kunne se forholdene i en østgrønlandsk bygd. EU's økonomiske udbetaling til Grønlands uddannelsesindsats blev i kalenderåret 2019 på omtrent 29,1 mio. euro, svarende til omtrent 217 mio. kr.

I marts 2020 skulle det næste policy dialogue-møde være blevet afholdt i Bruxelles, men pga. COVID-2019 blev møderne udskudt til at senere tidspunkt.

2020 er sidste år, hvor den gældende partnerskabsaftale, Grønlandsbeslutningen, mellem EU og Grønland kører. Fra 2021 til 2027, vil den højst sandsynligt blive erstattet af den sammenskrevne OLT-ordning og Grønlandsbeslutning.

2020 vil også blive benyttet til at tale om det eller de kommende samarbejdsområder mellem EU og Grønland under den nye ordning, og det forventes, at uddannelse stadig vil være hovedområdet for samarbejde.

5.5 Associeringsaftalen (OLT-ordningen)

Nugældende OLT-associeringsordning blev vedtaget den 25. november 2013 og dækker perioden 2014-2020, hvori formålet med associeringen mellem EU og de 25 oversøiske lande og territorier, herunder Grønland, er sat i rammer og stadfæstet.

Sammenarbejdsorganisationen OCTA's formål, er at søge fremme OLT-medlemmernes økonomiske og sociale udvikling og interesser og fastholde de nære økonomiske forbindelser mellem OLT'erne og EU som helhed. OLT-medlemmerne har en forfatningsmæssig tilknytning til fire EU-medlemslande, navnlig Det Forenede Kongerige, Holland, Frankrig og Danmark. Som konsekvens af Brexit, vil UK's oversøiske territorier forlade OLT-samarbejdet og OCTA i 2020. OCTA mister derved 9 ud af 22 beboede ø-medlemmer. Det er muligt, at UK's OLT'ere og de resterende EU-OLT'ere vil fortsætte en form for samarbejde på anden vis efter Brexit, men dette er dog stadig for tidligt, at sige noget endeligt om i skrivende stund.

OLT-medlemmerne har typisk vidtrækkende selvstyre og er ikke en del af EU's toldområde eller indre marked og står desuden uden for EU-lovgivningen. OLT'erne har dog fri adgang til EU's indre marked, og derved får deres varer ikke pålagt EU importafgifter på sig. For Grønland er denne frie adgang dog betinget af EU's tilfredsstillende adgang til grønlandske fiskerizoner, hvilket håndteres via Fiskeripartnerskabsaftalen.

OLT-medlemmerne er ikke udviklingslande, men karakteriseres ved at have en række særlige udfordringer som konsekvens af, at de har forholdsvis små økonomier, befolkninger, administrationer og er isoleret geografisk i forhold til EU. OLT-indbyggere regnes som statsborgere i et EU-medlemsland, men er ikke EU-borgere i deres egne lande og territorier.

I associeringsaftalen er der fokus på områder af fælles interesse, bl.a. klimaændringer, grøn vækst, biodiversitet, forskning, handel, innovation, osv.

På handelsområdet stadfæster aftalen som nævnt told- og kvotefrihed ved OLT'ernes adgang til det indre marked. Endeligt stadfæster aftalen den Europæiske Udviklingsfonds finansiering af OLT-programmer med i alt 2,7 mia. DKK over en 7-årig periode, hvoraf Danmarks bidrag er ca. 50 mio. DKK. Midlerne fra Den Europæiske Udviklingsfond er opdelt i hhv. territoriale og regionale puljer. Grønland er sammen med andre OLT'er ikke støtteberettiget under den territoriale pulje grundet Grønlands BNP-niveau.

Grønland er dog støtteberettiget i medfør af den regionale puljes tematiske samlede allokering på 120-135 mio. DKK. Det overordnede emne for den tematiske allokering er: "Bæredygtig udnyttelse af naturressourcer" delt i underemnerne "Klimaændringer og reduktion af risiko ved katastrofer" og "Vedvarende Energi". Grønlandske projekter har mulighed for at optage lån ved den Europæiske Investerings Bank. OLT'erne har her en fælles pulje som udgør samlet 750 mio. DKK, der skal dække perioden 2014-2020.

5.6 Samarbejdet i Oversøiske Lande og Territorier (OLT)

De årlige OLT-ministermøder fungerer som det øverste beslutningstagende organ i OCTA og

imellem OLT'erne, og afholdes i forbindelse med OLT EU Forum, hvor OLT'ernes regeringsrepræsentanter mødes med Europa-Kommissionens politiske niveau. De årlige OLT-ministerkonferencer har til formål at vedtage fælles politiske prioriteter som skal gennemføres i løbet af det kommende år under og af OCTA. I denne forbindelse underskriver alle tilstedeværende OLT-ministre, den årlige Politiske Erklæring og godkender de Administrative Resolutioner, hvori vedtægtsændringer, organisatoriske - og budgetforhold berøres.

OLT EU Forum 2020 skulle have været afholdt enten i Curaçao, som har formandskabet, eller i Bruxelles. Men på grund af COVID-2019 situationen er planlægningen af Forum og OLT-ministermødet derfor også forsinket og det er i skrivende stund ikke afklaret hvor og hvornår Forum og konference vil finde sted.

I februar 2019 blev OLT EU Forum og OLT-Ministerkonferencen afholdt i Fransk Polynesien hvor Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender deltog. I den forbindelse mødtes Naalakkersuisoq bilateralt med Anguilla og St. Pierre et Miquelon. Begge møder var frugtbare og resulterede i, at partnerne blev enige om at arbejde videre med hensigtserklæringer (MoU) både imellem Grønland og St. Pierre et Miquelon samt imellem Grønland og Anguilla - navnligt på turisme og fiskeriområdet. Udkast til MoU bliver på nuværende tidspunkt udarbejdet i fællesskab imellem landenes regeringers embedsfolk.

5.7 Forslag til fremtidig OLT/Grønlands-ordning

I foråret 2018, præsenterede Europa-Kommissionen et forslag til en sammenskrevet OLT-ordning og partnerskabsaftale/Grønlandsbeslutning for perioden 2021-2027. Sammenskrivningen har

grundlag i et ønske om simplificering og effektivisering fra EU's side, og rammer ikke kun OLT'erne og Grønland, men også mange andre juridiske rammeordninger for samarbejdet mellem EU og andre tredjelande.

Naalakkersuisut har på vegne af Grønland indleveret sit høringssvar til forslaget i august 2018. Siden september 2018, har EU-medlemsstaterne realitetsforhandlet Kommissionens forslag imellem sig. Efter forhandlinger blev EU-medlemsstaterne enige om en tekst i første halvår af 2019. Selve beløbet som forventes allokert til Grønland under den nye ordning, forventes derimod vedtaget på en senere endnu ikke fastlagt dato og følger EU-medlemslandenes forhandlingerne af EU's samlede 7-årige budget Multiannual Financial Framework (MFF) for perioden 2021 – 2027.

Det endelige beløb som kan forventes allokert til Grønland fra EU, afventer stadig endelig fastsættelse ved EU-medlemsstaternes forhandlinger. Danmark sidder med ved forhandlingerne imellem EU-medlemsstaterne ved dette spørgsmål.

5.8 Brexit

Den 23. juni 2016 stemte Det Forenede Kongerige, UK, sig på vej ud af EU ved en folkeafstemning, og efter at den britiske regering den 29. marts 2017 aktiverede artikel 50 i Traktaten om Den Europæiske Union, påbegyndte et 2-årigt skilsmisseforhandlingsforløb mellem EU og Storbritannien. Efter en del forsinkelser og forhandlinger trådte UK ud af EU den 31. januar 2020 hvorefter en implementeringsperiode som løber frem til 1. januar 2021 påbegyndte.

Grønlands interesser ift. Brexit bunder i det forhold, at UK udgør et vigtigt eksportmarked for hovedsageligt grønlandske rejer, men også torsk.

Det omhandler særligt små pillede rejer, som ikke nødvendigvis er let omsættelige til andre markeder. I 2018 eksporterede Grønland for omtrent 730 mio. DKK til UK, og eksporten for 2019 var samlet set omtrent på samme niveau. Så længe UK var en del af EU's handelsregime, og i løbet af implementeringsperioden (foreløbigt i 2020) har grønlandske eksportprodukter toldfrihed ved adgangen til det britiske marked. Denne toldfrihed er dog i risikozonen som følge af Brexit.

For stabilitet og den bedste sikring af Grønlands interesser, arbejdes der på en langvarig bilateral aftale mellem Grønland og UK. Ligeledes arbejdes der på, at UK som udgangspunkt ikke placerer importafgifter under det kommende generelt gældende importafgifts-system, UK Global Tariff, på de specifikke grupper af varer, som Grønland eksporterer eller kan komme til at eksportere til UK. Vore grønlandske diplomater er derfor i tæt dialog med deres danske kolleger i Udenrigsministeriet i København, med ambassaderne i Bruxelles og London samt med relevante britiske ministerier.

5.9 Programsamarbejder med EU

Grønland har adgang til at søge om midler til projekter igennem adskillige EU finansieringsmekanismer. Disse inkluderer:

- Northern Periphery and Arctic Programme (NPA)
- Den Europæiske Investeringsbank (EIB)
- Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)
- COSME
- Horizon 2020
- BEST 2.0+
- Erasmus +
- Erasmus+ Sport
- European Solidarity Corps
- Creative Europe

Flere af programmerne følger EU's 7-årige budget og opdateres for perioden 2021 – 2028.

Ovennævnte programmer vil få nye betegnelser, og deres rammer er endnu ikke blevet forhandlet på plads internt i EU. Det forventes ikke, at Grønlands adgang til disse programmer ændrer sig, idet Grønland stadig vil have status af oversøisk land og territorium til EU.

5.10 EU's Arktiske politik

Den 27. april 2016 præsenterede Europa-Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, en fælles meddelelse om en integreret EU-politik for Arktis. Et vigtigt element i denne integrerede EU-politik er Arctic Stakeholder Forum, som nu er blevet til EU Arctic Forum-konferencen, hvor arktiske lande og folk i et åbent konferenceforum har mulighed for at byde ind med input til EU-interessenter. EU Arctic Forum forventes afholdt en gang om året og blev i 2019 afholdt i Umeå, Sverige.

Den afgående Europa-Kommissionsformand, Jean-Claude Juncker, fik en EU-strategirapport skrevet om Arktis i 2019, hvori der gøres opmærksom på hastige udviklinger i Arktis, samt at der kan være behov for allerede nu, at opdatere EU's strategier og politik for regionen. Timingen er vigtig her, idet rapporten udkom tidsmæssigt tæt på, at den nye Europa-Kommission trådte til. Efter tiltrædelsen er den nye Europa-Kommission med Ursula von der Leyen i spidsen endnu ikke kommet ud med en ny EU-politik for Arktis, selvom der blandt EU-medlemsstater er pres derfor. Derfor er der også en god sandsynlighed for, at dette vil ske inden for en overskuelig fremtid.

5.11 Forordning om forbud mod handel med sælprodukter i EU

Europa-Kommissionen fremsatte ved skrivelsen "COM (2012) 45 Final" af 6. februar 2015, sit forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om ændring af forordning (EF) nr. 1007/2009 om handel med sælprodukter. Forslaget blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, med flertal efter almindelig lovgivningsprocedure den 1. oktober 2015, efter et halvt års intensivt administrativt og politisk forsøg på at gøre revideringen så lidt skadelig for Grønland som mulig.

Sælforordningen, som oprindeligt blev vedtaget i 2009, forbyder handel med sælprodukter af hensyn til europæiske borgeres bekymringer ved sælfangst. Import og handel med bl.a. sælprodukter fra Inuitsamfund er dog fortsat undtaget.

I EU er der generelt ikke forbrugertillid til lovligheden af Inuit-sælprodukter og netop det forhold er en af årsagerne til den stramning der blev vedtaget den 6. oktober 2015, da EU vedtog forordning 2015/1775, herunder artikel 5a om informationspligten.

Kommissionen ønskede med den reviderede forordning at bringe EU's lovgivning i overensstemmelse med WTO-afgørelsen fra 2014, og dermed opfylde EU's og medlemsstaternes internationale forpligtelser. Europa-Kommissionen gennemførte i løbet af 2019 en form for midtvejsevaluering af sælforordningen og dens virke og effekt. En af de nu færdige rapporter har medtaget input fra Recognised Bodies (RB - Certificerende myndigheder), heriblandt Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, samt EU-medlemsstater.

Som opfølgning på rapporterne indkaldte Kommissionen til et fælles møde i Bruxelles den 21. januar 2020 for EU-medlemsstaterne og RB'erne fra Grønland, Nunavut og North West Territories, NWT, fra Canada. Til mødet var Grønland repræsenteret ved Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, KNAPK, Great Greenland A/S, foruden Grønlands Repræsentation i Bruxelles. Budskabet fra de ovennævnte deltagere var, at EU grundlæggende har ødelagt markedet for sælskind stammende fra Inuit. Forklaringen er, at de fleste EU-borgerne ikke kender til Inuit-undtagelsen og tror, at handel med al sælskind er forbudt. Budskabet blev bl.a. præsenteret ved demonstrering af statistikker, der viser, hvor meget handlen med sælskind er gået ned siden EU's importforbud af sælskind i 2009 (nr. 1007/2009).

Under mødet gentog Kommissionen, at de ikke havde mandat til at søge loven ændret. En ændring ville kræve, at Europa-Parlamentet blev påvirket via mobilisering af EU-borgere og medlemsstaters ministre. Kommissionen tilbød, at oplyse om Inuit-undtagelsens eksistens og sikre, at toldmyndighederne i EU-medlemslandene er opmærksomme på undtagelsen. Et muligt positivt resultat af mødet er, at de deltagende EU-medlemsstaters repræsentanter blev informeret om den bæredygtige grønlandske sælfangst og vil rapportere hjem til deres hovedstæder omkring dette. Under dette budskab var bl.a., at det er mere bæredygtigt at fange og spise sæler lokalt i Arktis, end det er at importere kød fra Europa til Grønland.

I dagene 21. – 23. januar var der, udover fokus på EU-sælforordningen, også fokus på pelsindustrien i Europa. The European Fur Community med København Fur i spidsen afholdte således et lobby event i Europa-Parlamentet. Eventet gik ud

på at oplyse om fordelene ved at bruge pels og skind som beklædning ud fra bl.a. et klimaperspektiv og i tråd med EU's grønne pagt (European Green Deal).

Efter disse dage i Bruxelles, vil kontakten imellem de ansvarlige myndigheder fra Grønland, Nunavut og NWT, herunder indsatsen med at påvirke Europa-Kommissionen fortsætte. Og de tre RB'ere vil overveje hvorledes Europa-Kommissionen kan modtage alle de korrekte og relevante oplysninger fra RB'erne i relation til EU-sælforordningen.

5.12 Kimberley Processens Certificerings Ordning (KPCS)

Kimberley Processen er et internationalt samarbejde mellem stater, diamantindustrien samt 34 NGO'er, og har til formål at standse handlen med konflikt-diamanter. Kimberley samarbejdet varetages af Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked, hvor repræsentationen fra tid til anden deltager i møderne under EU, på vegne af departementet. Grønland har siden 2008 undersøgt mulighederne for at blive omfattet af Kimberley Processen og Kimberley Processens Certificerings Ordning gennem EU's deltagelse. Rådet vedtog den 20. februar 2014 en beslutning, der gør det muligt for Grønland at deltage i Kimberley Processens certificeringsordning for uslebne diamanter, gennem et samarbejde med EU. Ordningen forudsætter at al import og eksport af uslebne diamanter bliver kontrolleret og for eksportens vedkommende, certificeret af EU-myndigheder i henhold til bestemmelserne i EU-for-ordningen om international handel med uslebne diamanter. EU fulgte Rådets beslutning op med en ændring af forordning 2368/2002, der fastsætter at Grønland deltager i Kimberley Processens Certificerings-Ordning gennem EU.

Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked implementerer regelsættet i Grønland, bl.a. gennem udstedelse af en bekendtgørelse.

5.13 Arctic Futures Symposium

Konferencen Arctic Futures Symposium 2019 blev succesfuldt gennemført i Bruxelles den 25. november. Konferencen kan betegnes som værende den årlige konference om Arktis og arktiske emner i Bruxelles. Grønlands Repræsentation sidder med i styregruppen for Arctic Futures Symposium, sammen med andre arktiske lande og regioners repræsentanter i Bruxelles. Arrangør og tovholder for konferencen er International Polar Foundation, som støtter videnskabeligt arbejde ved polerne samt bæredygtig udvikling af samfund. EU-repræsentanter deltager under selve konferencen, men er ikke medarrangører.

Konferencens sessioner var i 2019 opdelt i forskellige emner, herunder Arktisk Råd i et forandrende Arktis, sikkerhed, ligestilling, arbejdsmarked og demografi samt innovative anvendelser af arktiske biologiske ressourcer.

Grønlands Repræsentationen er som nævnt del af styrekomiteen til konferencen og har haft indflydelse på de overordnede sessionsemner samt talernes sammensætning. Ved sessionen om innovative anvendelser af arktiske biologiske ressourcer deltog Nikoline Ziemer, Business Development Manager i Royal Greenland og fortalte om virksomhedens nye projekter. Tove Søvn Dahl Gant, som nu arbejder i EU's fælles udenrigstjeneste og ligeledes er ekspertmedlem for FN's Permanent Forum for oprindelige folk, debatterede med, på egne vegne, vedrørende diskussion omkring Arktisk Råds udvikling.

5.14 Øvrige besøg og møder

Grønlands Repræsentation i Bruxelles har bl.a. til opgave at bistå Naalakkersuisut, Inatsisartut og andre relevante enheder ved eventuelle besøg i Bruxelles. Formålet med møderne er, at både de grønlandske og europæiske interessenter får indsigt i eksisterende og mulige samarbejdsområder og bliver opdateret på vigtige sagsområder. Grønlands Repræsentationen modtog således en række besøg i perioden, hvoraf nogle var politiske delegationer.

I december 2019 besøgte Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender Bruxelles.

I anledning af besøget arrangerede Grønlands Repræsentation et seminar og jule-reception onsdag den 17. december på den Faste Danske Repræsentation i Bruxelles. Inviteret var EU-samarbejdspartnere fra EU-Kommissionen, Europa-Parlamentet, ambassadører og andre diplomater, NATO-kontakter, repræsentanter fra diverse organisationer, andre gode samarbejdskontakter og interessenter, m.fl.

Naalakkersuisoq har det politiske ansvar for Grønlands overordnede relation til EU, hvor et af fokus samarbejdsområderne er uddannelse. Det var derfor naturligt, at de ledsagende departementschefer på uddannelses- og udenrigsområdet præsenterede relevante samarbejdsområder med EU, samt de seneste udviklinger i Grønland.

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender, mødtes ligeledes med to "nye" centrale Europa-Kommissærer under opholdet i Bruxelles. Det første møde var med den Ledende Næstformand i Europa-Kommissionen og EU-Kommissær for Digital og Konkurrence Margrethe Vestager og dernæst

mødtes Naalakkersuisoq med Europa-Kommissær for Internationale Partnerskaber, Jutta Urpilainen.

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger og Europa-Kommissær for Internationale Partnerskaber, Jutta Urpilainen.

Under mødet med den genudnævnte Kommissær Vestager informeredes om den nye Kommissions planer og politik, og de udfordringer EU i dag står overfor. I den sammenhæng, kom Vestager også ind på, at den nye Kommission vil være mere udadvendt, og søge at styrke EU's internationale rolle. Naalakkersuisoq havde også mulighed for at orientere om udviklinger i Grønland, og om Naalakkersuisuts målsætninger, herunder ønske om fortsat tæt samarbejde med EU under de forskellige aftaleforhold.

Naalakkersuisoq mødtes også med Vice-Generalsekretær i EU's Udenrigstjeneste, Christian Leffler. Leffler er øverste ansvarlig embedsmand for EU's arktiske politik i EU's udenrigstjeneste EEAS.

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger og Vice-Generalsekretær i EU's Udenrigstjeneste, Christian Leffler.

Der var ligeledes et andet vigtigt møde på Naalakkersuisoq Ane Lone Bagers program i Bruxelles, og det var at hilse på Danmarks Ambassadør til NATO Liselotte Plesner. Dette møde havde til formål at gensidigt orientere hinanden om aktuelle forhold i Grønland, Arktis og aktuelle NATO-forhold og spørgsmål. Mødet foregik i NATOs nye hovedkvarter i Bruxelles.

Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg var ligeledes på besøgsrejse i Bruxelles fra søndag d. 2. februar til torsdag d. 6. februar 2020. Repræsentationen havde forberedt et program for udvalget, hvor de fik et dybere indblik i Grønlands relationer til EU. Især de økonomiske forhold mellem EU og Grønland var af interesse. Særligt fik udvalget indblik i Grønlands aftaleforhold med EU, EU's struktur og budget, Brexit, OLT-samarbejdet og generelt i repræsentationens arbejde. Udvalget mødtes med embedsmænd i Europa-Kommissionen og besøgte Europa-Parlamentet. Her mødte de det danske medlem af Europa-Parlamentet, Søren Gade (V). Udvalget mødte desuden den danske Ambassadør Jonas Bering Liisberg.

Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg i Europa-Parlamentet.

Ud over de ovennævnte besøg og diverse mødeaktiviteter, har der i løbet af året været tjenesterejsebesøg af embedsfolk fra diverse departementer og enheder fra Grønland. Således arrangerede repræsentationen en reception og et seminar i Bruxelles i september 2019 med departementschefen for Udenrigsanliggender, Kenneth Høegh, som hovedtaler i anledningen af 10-året for Selvstyrets indførelse i Grønland.

6 Samarbejde med USA og Canada

Som en del af det nordamerikanske kontinent er et forhold mellem Grønland og USA og Canada naturligt. Forholdet til USA har i tidernes løb primært været i form af amerikanernes militære tilstedeværelse i Grønland. Forsvarsaftalen af 1951 erstattede således aftalen mellem Danmark og USA fra 9. april 1941 omkring samme. Forsvarsaftalen af 1951 blev senest revideret i 2004 med Igaliku-aftalen, og Grønland blev med revisionen inddraget i forholdet mellem USA og Rigsfællesskabet, hvor samarbejdet i dag udmøntes via den dansk-grønlandsk-amerikanske Joint Committee. Igaliku-aftalen består af tre aftaler:

1. En aftale om modernisering af forsvarsaftalen af 1951
2. En fælles erklæring om samarbejde vedrørende miljøforhold på Pituffik
3. En aftale om teknisk-økonomisk samarbejde (Joint Committee-samarbejdet)

Grønlands Repræsentation i Washington D.C. skal bidrage til at udvikle og skabe væsentlige politiske og handelsmæssige forbindelser til USA og Canada.

6.1 Samarbejdet med USA

Der er sket meget siden Igaliku-aftalen blev indgået i 2004. Grønland og omverdenen har set markante ændringer og udviklinger, som i sidste ende har en betydelig indflydelse på Grønlands forhold til USA. Selvstyret er blevet indført i 2009, og efterfølgende er ansvaret for råstofområdet blevet hjemtaget. Dertil er der de sidste 10 år produceret enorme mængder af viden omkring klimaændringerne, som har fanget den globale opmærksomhed omkring Arktis og dermed også Grønland. Med isens smeltning er der skabt øget aktivitet i forhold til skibstrafik, turisme, og ikke mindst interesse for efterforskning af mineraler,

ligesom der løbende indgås substantielle aftaler mellem de Arktiske stater om fiskeri, Search and Rescue og olieefterforskning. I løbet af meget få år er overlap mellem de grønlandske og amerikanske interessefelter steget markant. Dertil deler USA og Grønland mange grundlæggende elementer såsom: samme kontinent, en fælles inuit-identitet i Alaska og Grønland, de samme vestlige værdier som politisk demokrati med videre. På sigt, er det også et håb, at der kan skabes et samarbejde med USA i fremtiden som er ligeså bredt og økonomisk betydningsfuldt for Grønland, som med EU i dag.

I lyset af den geografiske placering af Grønland, Grønlands bidrag til forsvaret af det Nordamerikanske kontinent, og placeringen af den amerikanske luftbase Thule, betragtes det som besynderligt at det økonomiske forhold ikke er bedre udviklet. Amerikanske investeringer i infrastruktur og øget samarbejde omkring beredskab er områder som kan imødeses. Fremgang er set på den front i det seneste år. Den 16. september 2018 offentliggjorde det amerikanske forsvarsministerium en hensigtserklæring om at ville undersøge muligheder for strategiske investeringer i Grønlands lufthavnsprojekter som understøtter amerikansk militærs ageren i det arktiske område, og som derfor også vil være til gavn for forsvaret af Grønland foruden at kunne tjene civile formål.

I løbet af det seneste år er interessen for Grønland steget markant i USA, navnlig efter at Præsident Donald J. Trump udviste stor interesse for Grønland i august 2019. Dette skabte også stor reklame og avisoverskrifter ikke blot i USA men rundt omkring i verden. State Department har nu besluttet at investere i Grønland og har afsat 82 mio. kr. til dette formål, som bl.a. skal gå til turismeudvikling,

råstofsektoren, uddannelses- og engelskundervisning. Det videre forløb med implementering vil ske i tæt samarbejde med diverse grønlandske samarbejdspartnere. Herudover genåbner USA officielt et konsulat i Nuuk i 2020, som de ikke har haft siden de lukkede konsulatet i 1953. Dette er også en konkret manifestation af at det bilaterale forhold er voksende og fortsat udvikler sig.

Det sikkerhedspolitiske billede set ud fra et amerikansk synspunkt, identificerer Kina og Rusland som værende de største konkurrenter og trusler for USA's position rundt omkring i verden. Interessen for Grønland skal derfor også vurderes ud fra den vinkel.

Departementet for Udenrigsanliggender vil i de kommende år sammen med Grønlands Repræsentation i Washington D.C. have særligt fokus på udvikling af følgende områder:

- Udbrede vidensniveauet omkring Grønland og muligheder for samarbejde blandt politikere, virksomheder, såvel som den almene befolkning her
- Repræsentationen vil skulle fungere som et servicecenter for grønlandske virksomheder, offentlige og private, der vil ind i USA med projekter, idéer og forretninger
- Etablering af flere aftaler omkring studiepladser og forskningsaftaler
- Forhandling af udvekslingsaftaler mellem uddannelsesinstitutioner i Grønland og USA
- Etablering af særskilte uddannelsesprogramaftaler såsom "Washington Semester Program"
- Etablering af praktikpladsordninger med specifikke og relevante virksomheder i USA
- Genetablering af samarbejdsaftale med USA's National Science Foundation

Joint Committee

Joint Committee som er aftalt i Igaliku-aftalen af 2004 har til opgave at styrke samarbejdet mellem Grønland og USA således, at Grønland opnår en merværdi ved amerikanernes tilstedeværelse i landet. Dette skal sikre at relationerne mellem Grønland og USA ikke alene er baseret på den militære tilstedeværelse.

Det sidste møde i Joint Committee blev afholdt den 7. oktober 2014 i Washington, D.C. Årsmødet i Joint Committee skulle normalt være blevet afholdt i efteråret 2015 i Danmark, men der har ikke været indkaldt til møde i Joint Committee siden oktober 2014 på grund af de tidligere verserende retssager og forhandlinger om Thule Air Base servicekontraktudbuddet.

Det er nu aftalt mellem parterne at møderne i komiteen skal genoptages, men der er på nuværende tidspunkt ikke aftalt nærmere om hvornår disse finder sted.

Permanent Committee

Der har været et politisk ønske om at genaktivere møderne i Permanent Committee, der ikke har været afholdt siden 2014 pga. Thule-forhandlingerne. Det blev i efteråret 2017 besluttet at genoptage Permanent Committee, sideløbende med de pågående forhandlinger om servicekontrakten på Pituffik, med dét forbehold at alle parter er enige om at mandatet ift. de nuværende forhandlinger og hvad der rent faktisk kan drøftes i Permanent Committee møder, det vil sige klare afgrænsninger på de forskellige forhandlingsemner, og at man fra Kongerigets side ikke anser en evt. genaktivering for en "normalisering" af forholdet, for så vidt angår sikring af Grønlands samfundsmæssige gevinster af Base-kontrakten, og at dette fortsat bliver prioriteret separat i forhandlingerne. Efter beslutning herom mellem Grønland, Danmark og USA, blev Permanent Committee afholdt for første gang siden oktober 2014, den

29. januar 2018 i Washington, D.C. Siden har der været afholdt et ekstraordinært Permanent Committee møde i Nuuk den 28. august 2018 samt et ordinært møde i Washington DC den 25. marts 2019. På møderne drøftedes en række aktuelle sager omhandlende amerikanernes tilstedeværelse i Thule, samt videre dialog om de mulige emner for investering, som amerikanerne i deres september 2018 hensigtserklæring har udtrykt interesse for.

Planen var at næste møde skulle afholdes ultimo april 2020, men grundet COVID-19, er dette møde blevet udsat.

Drøftelser omkring Thule Air Base foregår i de forhandlingsspor som er nedsat af Danmark/Grønland/ USA i marts 2015, med henblik på at finde en for Grønland tilfredsstillende løsning.

Naalakkersuisoq Ane Lone Baggers besøg til USA, september 2019

Møder med regeringen og senatet

I september 2019 aflagde Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender, Ane Lone Bagger sit første besøg til USA siden sin indtrædelse som Naalakkersuisoq. Formålet med besøget var, at mødes med repræsentationen for at blive orienteret om aktiviteter og USA's tilgang til Grønland samt at mødes med højtstående folk i den amerikanske administration samt Kongressen med henblik på at fremme Grønlands interesser og synspunkter.

Naalakkersuisoq mødtes bl.a. med State Department, samt Senatets arktiske gruppe, hvor styrkelse af samarbejdet mellem Grønland og USA blev drøftet. Naalakkersuisoq understregede herunder vigtigheden i at komme frem til en løsning på servicekontrakt-sagen.

Den amerikanske udenrigsministers rådgiver T. Ulrich Brechbuhls besøg

Den amerikanske udenrigsministers rådgiver, T. Ulrich Brechbuhl besøgte Grønland 22. – 24. oktober 2019. Der var tale om en orienteringsrejse for rådgiver Brechbuhl, hvor delegationen fik præsentationer om Grønland samt muligheder for investering, samarbejde og handel.

Rådgiver Brechbuhl mødtes bl.a. med Formanden for Naalakkersuisut, Naalakkersuisoq for Finanser, Naalakkersuisoq for Råstoffer og Arbejdsmarked, Naalakkersuisoq for Erhverv, Energi og Forskning, samt Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender.

Rådgiver Brechbuhl var ledsaget af ambassadøren for Kongeriget, Carla Sands, samt embedsmænd fra det amerikanske udenrigsministerium, forsvarsministerium og det amerikanske nationale sikkerhedsråd. Det danske udenrigsministerium deltog også ved møderne i Nuuk.

Heritage foundation og forskningsseminar

Under besøget deltog Naalakkersuisoq også i en rundbordsdiskussion i den konservative tænketank, The Heritage Foundation omhandlende udviklingen i Grønland og Arktis. Herudover holdte hun en tale om grønlandsk-amerikansk forskningssamarbejde i tænketanken The Wilson Center, som repræsentationen i Washington DC har et samarbejde med under overskriften *Greenland Dialogues*.

Harvard Kennedy School's Arctic Initiative

Efter møderne i Washington, D.C. rejste Naalakkersuisoq og delegationen til Boston, Massachusetts til møder med Harvard University's Kennedy School of Government, som har etableret et program for Arktis kaldet *Arctic*

Initiative (se nærmere om initiativet under afsnit 7.2).

Under en lunch briefing for professorer og studerende holdt Naalakkersuisoq en tale efterfulgt af Q&A. Der var stor spørgeløst som rakte sig bredt fra samarbejde med USA, udenlandske investeringer og Kina, diversificering af økonomien, selvstændighed, klimaforandringer, og uddannelse.

Møder i staten Maine

Turen afsluttedes med et besøg til staten Maine. Repræsentationen i Washington D.C. samarbejder med Maine North Atlantic Development Office (MENADO) under Maine International Trade Center om mulighederne for øget samarbejde mellem Maine og Grønland. Den amerikanske stat Maine udviser interesse for samarbejde med Grønland på handel, investering, uddannelse m.m. og har tidligere bl.a. udvist særlig interesse i Siorarsiorfik projektet. Dette skal også ses som et led i samarbejdet mellem RAL og Eimskip idet Eimskip har sit amerikanske havneanløb i Portland, Maine og dermed etableret et handelssamarbejde med Island. På en lunchbriefing, præsenterede Naalakkersuisoq Naalakkersuisuts strategi for højere uddannelse i Grønland og blev briefet af de forskellige deltagende uddannelsesinstitutioner om deres interesse i Grønland og hvor de så muligheder for samarbejde og øget udveksling på uddannelsesområdet.

Møde med den amerikanske Udenrigsminister Mike Pompeo

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender Ane Lone Bagger mødte den amerikanske udenrigsminister, Mike Pompeo sammen med den danske udenrigsminister Jeppe Kofod den 13. november 2019. På mødet blev emner der vedrører Arktis og Grønland

diskuteret. Det blev fremhævet at servicekontrakterne på Pituffik skal være til gavn for Grønland og, at det er afgørende at alle aktiviteter og investeringer i Grønland skal være til størst mulig gavn for Grønland og det grønlandske folk.

Deltagelsen kom i stand på baggrund af løfter fra den danske regering om et ligeværdigt og styrket partnerskab i Rigsfællesskabet.

Synlighed/opdyrkelsen af relevante partnerskaber

En del af repræsentationens arbejde er, at arbejde for at synliggøre Grønland og øge vidensniveauet omkring vores land overfor amerikanske beslutningstagere, det amerikanske marked og den amerikanske befolkning, herunder kontakte og opbygge relationer til den amerikanske administration, tænketanke samt andre udenlandske ambassader og repræsentationer, særligt fra de arktiske lande.

Grønland på kortet i den Amerikanske hovedstad

Greenland Dialogues er overskriften på et samarbejde mellem tænketanken The Woodrow Wilson Centers Polarinitiativ og Repræsentationen omkring en række arrangementer til afholdelse i Washington, D.C., med nærmere indhold defineret efter Grønlands ønske med henblik på at give større indsigt og forståelse for Selvstyrets beføjelser, selvstændighedsprocessen og de muligheder der er for samarbejde med — og investeringer i — Grønland. Daværende Naalakkersuisoq for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug, gav i foråret 2018 officielt Naalakkersuisuts støtte til samarbejdet på et møde med Direktør for Polarinitiativet, Mike Sfraga i Washington D.C. Formatet varierer mellem lukkede rundbordsmøder og offentlige seminarer afhængigt af emne og formål.

I september 2019 blev det første store offentlige arrangement omkring US – grønlandsk forskningssamarbejde afholdt. Indholdet blev udarbejdet i tæt dialog med Mike Sfraga (Wilson Center), Josephine Nymand (Forskningsrådet), Jennifer Mercer (NSF) og Lauren Culler (Dartmouth College).

6.2 Samarbejdet med Alaska

Grønland og Alaska har en hel del fælles interesser når det kommer til arktiske emner. Både Grønland og Alaska er begge vigtige fiskerinationer, begge store naturressourcer, rige på fælles traditioner og kultur og det er derfor naturligt, at man arbejder sammen for at forbedre og højne Arktiske interesser på den amerikanske politiske scene. Repræsentationen søger derfor løbende at øge samarbejdet med alaskanske partnere.

Harvard Kennedy Center's Arctic Initiative

Harvard Kennedy School, beliggende i Boston, Massachusetts, har udviklet programmet Arctic Initiative. Initiativet har til formål, at skabe nye indsigter og samarbejde der sammenbringer videnskab, teknologi og politiske strategier der henvender sig til de sociale, økonomiske og miljømæssige udfordringer den arktiske region står overfor. Repræsentationen har samarbejdet siden 2017 om at udvikle programmet. Arctic Initiative har indledt et samarbejde med Ilisimatusarfik og Departement for Udenrigsanliggender, hvori en gruppe studerende fra Harvard skulle have været i Nuuk i maj 2020, for at deltage i en Greenland Policy Challenge, der har til formål at give de studerende mulighed for at udarbejde forslag til initiativer indenfor en række politikområder i Grønland, herunder handel, miljø, klima og udenrigspolitik. Pga. COVID-19 blev rejsen dog aflyst, men selve

Greenland Policy Challenge fortsatte dog online, og inkluderende deltagere fra både Harvard og Ilisimatusarfik.

Kommercielle potentialer

En del af repræsentationens arbejde er også at styrke kontakter og samarbejde inden for handel med henblik på bl.a. at øge vores samhandel med andre lande, og nedbringe vore handelsmæssige omkostninger. Dette arbejde skal også ses som et led i samarbejdet mellem Royal Arctic Line A/S og Eimskip der i løbet af 2020 åbner Grønland for handel med det nordamerikanske marked.

6.3 Samarbejdet med Canada

PDAC 2020

Hvert år afholdes en meget stor international mineral messe i Toronto, kort kaldet PDAC (Prospectors and Developers Association of Canada), som man fra grønlandsk side har deltaget i en del år. Fra Naalakkersuisut og erhvervets side deltager man med en større delegation med henblik på, at skabe opmærksomhed omkring mulighederne for mineraludvinding i Grønland, skabe netværk og kontakter med aktører inden for mineverdenen og forhandle aftaler. Der var stor interesse for Grønland i år som også har noget at gøre med, at Grønland har tiltrukket interesse det forgangne år.

7 Samarbejdet med Island

Forholdet mellem Grønland og Island går rigtig mange år tilbage i historien. Vi deler en lang fælles historie, som går helt tilbage til de gamle sagaer om Erik den Røde og Leif den Lykkelige færd og gang i Sydgrønland og videre til Nordamerika. Grønlændere og islændinge bor og arbejder i hinandens lande, vi har stor interesse for begge landes politiske løsninger og måder at indrette vores samfund på. Vi kan studere på hinandens læresteder og universiteter og kulturlivet foregår ligeledes på tværs af hinandens grænser.

Siden udgangen af 2018 har Grønland haft sin repræsentation i Reykjavik. Derudover har der i mange år eksisteret flere samarbejder på mange områder mellem Grønland og Island. Særligt indenfor det Vestnordiske område har der været flere trilaterale samarbejdsaftaler mellem Grønland, Island og Færøerne.

Island har ligeledes haft deres diplomatiske konsulat i Nuuk siden 2013. Forholdet mellem Grønland og Island har derfor politisk prioritet og med den store gensidige interesse og fællesskab, som alle samarbejdsformerne er et udtryk for, er det bl.a. repræsentationens arbejde at bidrage til at det fortsat trives og styrkes.

Repræsentationen vil på længere sigt bidrage til at realisere Naalakkersuisuts prioriteringer for udviklingen af Grønland, herunder vedligeholdelse af de eksisterende samarbejder med Island og videreudvikling og styrkelse af de politiske og handelsmæssige forbindelser og synliggøre de muligheder der eksisterer i Grønland, både over for de islandske myndigheder og det islandske marked generelt.

Repræsentationen laver en meget væsentlig indsats til den årlige Arctic Circle Assembly – der henvises i denne sammenhæng til afsnittet vedrørende Arctic Circle for en nærmere redegørelse og gennemgang af aktiviteter der havde deltagelse af Naalakkersuisut.

Hertil skal der blot nævnes, at en lang række møder i den forbindelse blev gennemført. Bl.a. afholdt Formanden for Naalakkersuisut møder med den islandske statsminister Katrín Jakobsdóttir, den tidligere amerikanske Secretary for Energy Rick Perry, udenrigsminister Jeppe Kofod, den tidligere præsident Olafur R. Grimsson, og formanden bidrog og åbnede sammen med den franske arktiske ambassadør Ségolène Royal, den franske udstilling: *”Titartakkat mikisut Kalaallit Nunaanneersut: Arctic Sketchbooks.*

Naalakkersuisut for Udenrigsanliggende Ane Lone Bagger afholdte ligeledes en række møder med den islandske udenrigsminister Gudlaugur Th. Thordarson, den færøske udenrigsminister Jenis Av Rana, den amerikanske Senator Lisa Murkowski, den tidligere udenrigsminister fra Island Össur Skarphedinsson, tidligere præsident Olafur R. Grimsson, den franske Senats udvalgsformand for EU affærer Jean Bizet, ICC præsident Dalee Sambo Dorough, Minister for Uddannelse, Forskning og Kultur Lilja Alfredsdóttir, minister for Turisme, Industri og Innovation Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir.

Derudover har repræsentationen bidraget og deltaget i en række møder i Nordisk Ministerråds regi med en række Naalakkersuisut medlemmer samt Vestnordiske møder. Der henvises til departementernes redegørelser med respektive ministerbesøg samt den Nordiske redegørelse.

Nationaldags arrangement i Reykjavik

Repræsentation i Reykjavik fik markeret Grønlands Nationaldag med en stor sammenkomst og klassisk opera og popkoncert i glimrende solskinsvejr og flot atmosfære. Stemningen var således i top og Erfalasorput vejede smukt ude foran det Nordiske hus i Reykjavik som lagde lokaler til arrangementet.

Formanden for Inatsisartut, Vivian Motzfeldt deltog ved lejligheden og bød alle gæsterne velkommen sammen med repræsentationschef Jacob Isbosethsen. Formanden for Inatsisartut fremhævede bl.a. at vi har helt særlige traditioner på fejringen af nationaldagen i Grønland, bl.a. hvor der typisk er mange morgensange, taler, flaghejsning, gudstjenester, kaffemik, kalaalimerngit og underholdning med musik, dans, kajakopvisninger og ikke mindst sælkonkurrencer rundt omkring i hele landet.

Formanden for Inatsisartut var særlig glad for at kunne være tilstede i Reykjavik og være med til at markere anledningen af Grønlands Nationaldag. Det er vigtigt, at vi vedvarende og bibeholder den tætte kontakt med vores nærmeste naboer – ikke blot i Island, men også har hele Vestnorden i tankerne. Formanden fik lejlighed til at hilse på de mange herboende lokale landsmænd som har bosat sig og klarer sig godt på Island, og det er også vigtigt at man politisk anerkender dette.

Arrangementet var åbent og gratis for alle og knap 100 personer var mødt op, både lokale landsmænd bosiddende på Island, samt en stor del af det diplomatiske korps og islændinge med politisk, forretningsmæssigt eller med familiemæssige forbindelser og relationer til Grønland.

Der var efterfølgende pyntet flot op med specialiteter som røget rensdyr, moskus og lammepølser fra Kamik, dejlige rejer fra Royal Greenland og smagsprøver af øl fra Godthåb bryghus, til stor fornøjelse for alle de fremmødte gæster hvor der ivrigt blev grint, snakket og udvekslet visitkort, så det var en god anledning til at markere og give vores lokale produkter et fremstød.

Islands Udenrigsminister Gudlaugur Th. Thordarson på besøg i Sydgrønland 20. – 24. august 2019

Naalakkersuisoq Ane Lone Bagger for Udenrigsanliggender og den islandske udenrigsminister Guðlaugur Þór Þórðarson mødtes dagene 20. – 24. august 2019 i Sydgrønland, hvor der bl.a. drøftede samarbejde på forskellige områder af fælles interesse, herunder de muligheder som lufthavnsprojekterne kommer til at skabe, og med samarbejdet mellem Royal Arctic Line og Eimskip, **er der gode muligheder for yderligere styrkelse af samarbejdet mellem vores lande.**

Samarbejdet mellem Grønland og Island er steget støt i de seneste år, og det er vigtigt at styrke denne positive udvikling. Islandske investorer er ligeledes i disse år også involveret i at opbygge erhvervslivet i Sydgrønland.

Ministrene drøftede Arktisk og det Nordiske samarbejde og bilaterale forbindelser mellem de to nabolande, herunder handel, øgede muligheder i forbindelse med luftfart og turismeudvikling, søtransport samt øget samarbejde inden for uddannelse, kultur og kunst.

Mødet mellem ministrene fandt sted i Sydgrønland, hvor de bl.a. besøgte Kommune Kujalleq, Isortoq renavler station, Hvalsey kirkeruin, Upernarviarsuk, Nalunaq-guldminen,

der pt. drives af det canadiske firma AEX Gold, med islandske interessenter. Guldminen har ikke været i drift siden 2013, men nu forsøges minen genåbnet med nye innovative metoder, denne gang med den islandske direktør Eldur Ólafsson.

Islands Præsident Gudni Th. Jóhannesson på besøg i Nuuk 23. – 25. september 2019

Den islandske præsident Gudni Th. Jóhannesson og første dame Eliza Reid besøgte Formanden for Naalakkarsuisut i Nuuk 23. – 25. september 2020. Programmet var tæt og foruden det officielle møde med Formanden for Naalakkarsuisut, var der ligeledes afsat tid til en lang række forskellige aktiviteter og møder. Bl.a. benyttede præsidenten lejligheden til at uddele den islandske Falkeordenen til Gudmundur og Benedikte Thorsteinsson. Herudover var der arrangeret besøg på Grønlands Nationalmuseum, møder med Formanden for Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Rigsombudsmand Mikaela Engell, møder med Familie og Børnecenteret i Nuuk, UNICEF Grønland, Børnetalsmanden, Kofoeds skole Klimacenteret, virksomhedsbesøg som Royal Arctic Line og GrønlandsBanken. Derudover afholdte præsidenten ligeledes en forelæsning for de grønlandske studerende på Ilisimatusarfik.

7. 1 Synlighed og deltagelse i relevante arrangementer

Foruden de politiske møder har repræsentationen derudover både koordineret og deltaget i en lang række relevante arrangementer og roundtables, og har derudover bidraget med at promovere grønlandske produkter til bl.a. netværksarrangementer. Der var bl.a. også grønlandsk deltagelse til dette års Reykjavik Film Festival hvor filmen "Anori" blev fremvist og hvor instruktørerne Pipaluk K. Jørgensen og Helle Hansen samt skuespiller Nukâka Coster-Waldau deltog i

debatarrangement om vilkårene for de lokale filmskabers vilkår og muligheder for at deltage internationalt blev debatteret.

I forlængelse heraf blev forpremieren for tv-serien "Tynd Is" fremvist i Reykjavik, hvor en lang række skuespillere, filmfolk og medier deltog. Tv-serien har mange grønlandske skuespillere og der alle gør en god præstation og promovning af Grønland. Derudover har repræsentationen modtaget gæster og besøgsgrupper fra kommunerne og private institutioner og organisationer, herunder talentfulde unge grønlandske svømmere og håndboldspillere.

8 Samarbejde med asiatiske og andre lande

Asien er verdens hastigst voksende økonomiske region, og udgør ca. 60 % af verdens befolkning. Potentialerne for at fremme Grønlands interesser specielt i Kina, Japan og Sydkorea er mange, herunder indgåelse af forskellige handelsaftaler som kan bidrage til en øget eksport af grønlandske produkter. Desuden har Grønland i de seneste år oplevet øget asiatisk interesse for arktisk forskningssamarbejde og en stigning i turister fra Asien, særligt Kina.

De tre store østasiatiske lande Kina, Japan og Sydkorea blev alle i 2013 faste observatører i Arktisk Råd og er alle tre aktive deltagere i diverse Arktisk Råd arbejdsgrupper. Alle tre lande har i de seneste år udgivet Arktiske strategier. Naalakkersuisut undersøger fortsat mulighederne for at åbne en Repræsentation i Østasien, som kan tjene Grønland ved at fremme Grønlands politiske, økonomiske, kulturelle og handelsmæssige interesser i verdens hurtigst udviklende region. Det vil være et betydningsfuldt skridt for Grønlands stigende udenrigspolitiske engagement.

8.1 Samarbejdet med Rusland

Den russiske ambassadør Vladimir Barbin besøgte Nuuk i september 2019. Det var hans første besøg til Grønland som ambassadør for Kongeriget, hvor bl.a. følgende emner blev drøftet fiskeri, uddannelse og Arktis med relevante aktører.

8.2 Samarbejdet med Japan

Japan har med sine 126 mio. indbyggere og en stor efterspørgsel på kvalitetsprodukter fra havet i mange år været et vigtigt marked for afsætning af grønlandske produkter. Grønlandske rejer står for ¼ af det totale udbud af koldvandsrejer i Japan, og er dermed et stærkt varemærke i Japan. Royal Greenland har i over 30 år haft salgskontor i Tokyo. Grønlandske virksomheders

omsætning på det japanske marked var i 2019 på over 800 mio. kr.

Den forhenværende japanske udenrigsminister Taro Kono, gjorde ikke skjul på ønsket om at Japan indgår handelsaftaler med Færøerne og Grønland og repræsentanter. Det har i første omgang været Færøerne der har været i dialog med det japanske udenrigsministerium. Udenrigsdepartementet er i dialog med det japanske Udenrigsministerium (MOFA) og ambassaden i Tokyo om den fremadrettede indsats.

Japans Ambassade i Københavns nye ambassadør i Danmark, H.E. Manabu Miyagawa, kom sammen med en handelsdelegation på høflighedsbesøg til Grønland d. 10.-13. februar 2020.

Ambassadøren mødtes bl.a. med Formanden for Naalakkersuisut, Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Kirke og Udenrigsanliggender, Naalakkersuisoq for Finansier og Råstoffer, samt Naalakkersuisoq for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked under sit besøg.

Repræsentanter for Udenrigsdepartementet havde et møde ambassadøren og hans delegation. Til mødet gentog Japan og Grønland ønsket om at undersøge mulighederne for en handelsaftale.

8.3 Samarbejdet med Kina

Naalakkersuisut vurderer Kina til at være et nøgleland for fremtidige udviklingsmuligheder for Grønlands fiskerierhverv, turisme-, forskningsområdet. Dette skal ses i lyset af, at det kinesiske marked er af stigende betydning for grønlandsk fiskeriekseportvirksomheder, både som slutmarked og som forarbejdningmarked for videreeksport til bl.a. Japan.

Kina er det største marked i verden for fiskeriprodukter og den grønlandske eksport til

det kinesiske marked er af stigende betydning. De grønlandske fiskeriproducenter oplyser, at der nu sælges for ca. 1,5 mia. DKK om året til det kinesiske marked, og man vurderer at efterspørgslen vil stige. Med sine 1.4 mia. indbyggere og aktive investeringspolitik er Kina en vigtig samarbejdspartner for udviklingsmuligheder. Naalakkersuisut har således afholdt årlige handelsfremstød i Kina siden 2015, senest i november 2018. På forskningsområdet underskrev den daværende Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke en hensigtserklæring (Memorandum of Understanding - MoU) med den kinesiske havmyndighed State Oceanic Administration (SOA) i 2016.

9 Det globale samarbejde — FN

9.1 FN's Menneskerettighedsråd

FN's Menneskerettighedsråd blev oprettet den 15. marts 2006 og har til opgave at fremme og beskytte menneskerettigheder og friheder for alle og adressere og undersøge krænkelse af rettighederne. Rådet har også ansvar for at fremme menneskerettighedsuddannelser, yde rådgivning, teknisk bistand og hjælpe med kapacitetsopbygning. Rådet bidrager også med anbefalinger til FN's Generalforsamling for at udvikle folkeretten og fremme den fulde gennemførelse af staternes menneskerettighedsforpligtelser.

Det er også Menneskerettighedsrådet, der etablerer mandater for de FN-rapportører, arbejdsgrupper og eksperter, der overvåger og behandler menneskerettighedssituationer verden over.

Endelig er det i Menneskerettighedsrådet, at alle FN's medlemslande, herunder Grønland som en del af Kongeriget Danmark, hvert 4.-5. år fra de øvrige medlemslande modtager anbefalinger vedrørende egen efterlevelse af menneskerettighederne under den såkaldte Universal Periodic Review (UPR). Den sidste bedømmelse af Kongeriget fandt sted i 2016. Det kan endvidere oplyses at der i 2018 blev foretaget en midtvejsevaluering over hvordan anbefalingerne fra den sidste UPR-eksamination var blevet implementeret i praksis i Kongeriget, hvor Grønland også her bidrog til evalueringen. Kongeriget Danmarks næste UPR-rapport var planlagt til aflevering i oktober 2020, hvor Grønland ligeledes vil bidrage til evalueringen.

Både fristen for rapporten samt eksaminationen som skulle være afholdt i januar 2021 er blevet udsat på baggrund af COVID-19 pandemien.

9.2 Afrapporteringer vedrørende overholdelsen af FN-konventioner

Der afrapporteres løbende til FN over Kongeriget Danmarks overholdelse af en række FN-konventioner. De seneste afrapporteringer, der fandt sted i 2018 og 2019 omfatter Konventionen om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder, Racediskriminationskonventionen samt midtvejsrapporten til Universal Periodic Review (UPR). Grønland har bidraget til alle disse afrapporteringer. Kongeriget Danmark har yderligere afleveret den 8. periodiske rapport til FN's Torturkomité under Konventionen mod tortur (CAT) i 2019, hvor Grønland ligeledes har været involveret i processen. I 2020 vil Grønland levere bidrag til Kongerigets Danmarks tredje Universal Periodic Review (UPR) rapport. Kongeriget Danmark har yderligere på baggrund af FN's eksamination i Konventionen for Økonomiske, Sociale, og Kulturelle rettigheder (ØSK) i oktober 2019 modtaget en række anbefalinger, hvor nogle af disse var rettet mod Grønland. Grønland skulle have deltaget ved Kongeriget Danmarks kommende eksamination ved FN's Racediskriminationskomité (CERD) i Genève den 28.-29. april. Denne er på baggrund af COVID-19 pandemien blevet udsat til august 2020.

9.3 Ekspertmekanisme for oprindelige folks Rettigheder

Formålet med Ekspertmekanismen (EMRIP) er, at etablere en platform hvor regeringer og repræsentanter for oprindelige folk verden over kan arbejde sammen om at udvikle og implementere tiltag til sikring af menneskerettighederne for verdens oprindelige folk. Ekspertmekanismen er placeret direkte under Menneskerettighedsrådet i Geneve og er dermed på samme niveau i FN-systemet som det Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII).

FN's Menneskerettighedsråd nåede den 30. september 2016 i mål med, hvad der har været en flerårig proces frem mod revision af mandatet for EMRIP. Tilbage står et styrket mandat. EMRIP er blevet mere uafhængigt, mere repræsentativt og vil have flere værktøjer til at yde den nødvendige tekniske rådgivning til stater i beskyttelsen af oprindelige folks rettigheder. Bl.a. blev repræsentationen i EMRIP udvidet til at indbefatte eksperter fra hver af de syv sociokulturelle regioner herunder en ekspert fra Arktis. Ekspertmekanismen for Oprindelige Folks Rettigheder afholdte den 12. samling i Genève den 15.-19. juli 2019, hvor Grønland deltog. Den 13. samling var planlagt til at finde sted i Genève, Schweiz, fra 8. til 12. juni 2020, men er grundet COVID-19 pandemien udsat på ubestemt tid.

9.4 Opfølgning på FN's Verdenskonference om oprindelige folk 2014

Den 22.-23. september 2014 deltog daværende Formand for Naalakkersuisut sammen med daværende udenrigsminister Martin Lidegaard i Verdenskonferencen om oprindelige folks rettigheder i New York. Konferencen resulterede i vedtagelsen af et handlingsorienteret slutdokument, som udgør en ramme for det videre arbejde med at styrke implementeringen af oprindelige folks rettigheder med udgangspunkt i FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder. Grønland bidrager løbende sammen med Danmark i opfølgingsarbejdet hvor der særligt har været fokus på ændring af mandatet for EMRIP samt udvikling af nye regler, der skal give oprindelige folks regeringer og repræsentanter en mere passende status i FN og give dem fuld og permanent deltagelse i FN processer og aktiviteter.

9.5 FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender

FN's Permanente Forum for Oprindelige Folks Anliggender (UNPFII) er et af de primære fora for arbejdet med oprindelige folks rettigheder i FN-regi, og dets mandat dækker områder såsom sundhed, uddannelse og menneskerettigheder for oprindelige folk.

Naalakkersuisut støtter aktivt arbejdet i Forummet, som Grønland – sammen med Danmark – var med til at oprette i 2000. Forummet mødes én gang om året. Grundet COVID-19 pandemien er den 19. session af Permanent Forum, som skulle have været afholdt d. 13.-24. april 2020 udsat på ubestemt tid.

9.6 FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender

I henhold til sit mandat fra Menneskerettighedsrådet fremmer specialrapportøren effektiv beskyttelse af oprindelige folks rettigheder, indsamler information om good practice og udfordringer med hensyn til implementeringen af FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder (UNDRIP), og fremsætter derefter konstruktive og konkrete anbefalinger i forhold til områder hvor der kan være plads til forbedringer. Det var planlagt, at FN's specialrapportør for oprindelige folks anliggender, Victoria Tauli-Corpuz skulle besøge Grønland den 12.-17. marts 2020 samt Danmark den 10.-12. og den 17.-19. marts. Grundet COVID-19 pandemien blev specialrapportørens besøg til Grønland udsat på ubestemt tid.

10 Udenrigshandelspolitik

Den vigtigste opgave for Naalakkersuisuts udenrigspolitik er at sikre, at omverdenens interesse for Grønland og Arktis skal omsættes til konkrete økonomiske muligheder for Grønland. Rammerne for handelspolitikken fastsættes af Naalakkersuisut. Inden for disse rammer er Departementet for Udenrigsanliggender ansvarlig for at varetage landets bi- og multilaterale interesser for handelspolitikken, udarbejdelse og forhandling af handelsaftaler samt varetage Grønlands interesser i WTO.

Læs her de separate afsnit om Departementet for Udenrigsanliggenders varetagelse af Grønlands bilaterale handelsinteresser til hovedeksportmarkederne i EU (afsnit 5), Storbritannien efter Brexit (afsnit 5.6), Kina (afsnit 7.4), Japan (afsnit 7.3) og Nordamerika (afsnit 6).

10.1 Multilaterale aftaler – World Trade Organisation WTO

I forbindelse med Danmarks ratificering af WTO-aftalen i december 1994 meddelte både Færøerne og Grønland de danske myndigheder, at man ønskede at være omfattet af Danmarks

ratifikation. Ved Danmarks tiltrædelse af WTO blev der derfor ikke taget forbehold for Færøerne og Grønland.

Det fremgår således af bekendtgørelse nr. 71 fra 8. juni 1995 om Danmarks ratifikation af overenskomsten af 15. april 1994 om oprettelse af WTO, at Danmarks ratifikation også omfatter Færøerne og Grønland. Ifølge beslutningen herom af det daværende landsstyre i 1995, som blev bekræftet i 2005, er det pålagt Departementet for Udenrigsanliggender at arbejde for, at dels Grønlands lovgivning bringes i overensstemmelse med WTO-reglerne og dels at notificere det grønlandske handelsregime over for WTO (ifølge dennes regler).

For at oppebære retten til løbende at notificere sit handelsregime, skal et land notificere landets forbehold mht. efterlevelse af WTO-reglerne, iht. art XXVIII, 5 i GATT 1994. Det handler med andre ord om retten til at ændre 'schedules' (told og andre forpligtelser, der følger af WTO-medlemskabet). Seneste notifikation skete den 1. januar 2018. Den næste vil finde sted ved udgangen af 2020.

Del II:

Naalackersuisuts Internationale Ressortarbejde

11 Formandens Departement

11.1 Den årlige nytårsreception på repræsentationen i København, januar 2019

Formanden for Naalakkersuisuts årlige Nytårsreception i januar på Grønlands Selvstyres Repræsentation i København er en todelt reception, hvor den første del har international karakter.

Her inviteres særligt det internationale diplomatiske korps i København. Indledende introduktioner og uformelle samtaler med forskellige landes ambassadører og andre udenlandske aktører sker her.

Ved receptionen får Formanden for Naalakkersuisut og medlemmerne af Naalakkersuisut mulighed for at hilse på adskillige ambassadører, repræsentanter fra diverse organisationer og internationale virksomheder og andre.

11.2 Statsministerbesøg, august 2019

Statsminister Mette Frederiksen besøgte Nuuk, i dagene 18. og den 19. august 2019.

I forbindelse med besøget blev der mødt med medlemmer af Naalakkersuisut, Arktisk Kommando og forskellige virksomheder.

Formanden for Naalakkersuisut inviterede Statsministeren til Kapisillit, hvor der blev holdt kaffemik med borgerne.

Formanden og Statsministeren holdte fælles pressemøde, om besøget.

11.3 Nordiske Statsministres sommermøde, august 2019

Formanden for Naalakkersuisut og deltog i Nordiske Statsministre sommermøde i Reykjavik,

Island. De 5 nordiske statsministre og regeringslederne fra Færøerne og Åland deltog. Sommermødet blev koordineret med Repræsentationen i Island. Formanden for Naalakkersuisut benyttede lejligheden til at møde de andre nordiske statsministre.

11.4 Arctic Circle Assembly, oktober 2019

Formanden for Naalakkersuisut deltog i Arctic Circle Assembly oktober 2019 og holdte tale i åbningen med efterfølgende Q&A med Olafur R. Grimsson som moderator i plenarsalen, og modtog stor applaus fra salen for sit indlæg.

11.5 Nordiske Ministerrådsmøde, oktober 2019

Formanden for Naalakkersuisut deltog i Nordisk Ministerrådsmøde i Stockholm, Sverige. Der blev diskuteret klima og miljø med statsministrene og senere var der møde med repræsentanter fra ungdomsorganisationer.

11.6 Formanden besøgte Færøerne, december 2019

Formanden for Naalakkersuisut besøgte Færøerne i dagene 5. – 7. december, værten for besøget var Lagmand Bárður á Steig Nielsen. Der blev besøgt relevante virksomheder og holdt fælles pressemøde.

12 Departementet for Sundhed

12.1 Samarbejdet mellem sundhedsvæsenet i Island og Grønland

Siden 2014 har der været en overordnet aftale mellem det Grønlandske Sundhedsvæsen og det islandske Landspítalið. Formålet er at styrke og udbygge samarbejdet omkring behandlingen af grønlandske patienter i Island. Aftalen giver mulighed for underaftaler for specifikke patientgrupper fremadrettet.

Aktuelt drøftes behovet for at øge samarbejdet, samt opdatering af aftalen mellem den islandske og den grønlandske sundhedsminister. Formålet med samarbejdsaftalen er at drage nytte af hinandens erfaringer og viden inden for det sundhedsfaglige område.

12.2 Arjeplog-aftalen

Grønland har aktivt deltaget i revidering af Arjeplog-aftalen, der bl.a. har til formål at styrke patientsikkerheden. Aftalen regulerer både gensidig anerkendelse af autoriserede sundhedspersoner i de nordiske lande og udveksling af tilsynsoplysninger mellem disse lande. Ændringen af Arjeplog-aftalen var for at sikre, at færøsk og grønlandsk uddannede sygeplejersker og sundhedsassistenter kan få adgang til at arbejde i de nordiske lande på samme vilkår som EU-borgere, ligesom sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter uddannet i de andre nordiske lande i dag kan få adgang til at arbejde i Grønland og i Færøerne. Implementering af EU's reviderede anerkendelsesdirektiv i de nordiske lande, med et nyt varslingsystem IMI til gensidig udveksling af tilsynsoplysninger træder i kraft. Formålet er at gavne patientsikkerheden, samt undgå unødigt bureaukrati i processen ved bl.a. at have to parallelle systemer i mellem de nordiske lande og EU.

Den reviderede Arjeplog-aftale blev godkendt på MR-S mødet den 27. november 2018.

12.3 Mærkning af lægemidler i de nordiske lande

På initiativ af Grænsehindringsrådet, har de nordiske sundhedsministre drøftet, EU's initiativ om mærkning af lægemidler. Forskellige regler for mærkning af pakninger og indlægningsedler, medfører handlingshindringer, som har skabt et behov for harmonisering af de nordiske landes regler på området. En fuldstændig harmonisering af disse krav vil lette mulighederne for at de nordiske lande gør fælles indkøb af lægemidler. De nordiske lande kræver at medicin skal være mærket og at der skal vedlægges vejledninger til brugeren på nationalsproget. Nye EU regler for mærkning og pakning af lægemidler, kan gøre det vanskeligere eller dyrere at indkøbe den medicin som vores borgere har brug for. Færøerne, Island og Grønland har i fællesskab med de øvrige nordiske Sundhedsministre, arbejdet for i fremtiden at have regler, der ikke er for dyre og vanskelige at administrere.

Den 4. april 2019, sendte den islandske Sundhedsminister på vegne af Formandsskabet for Nordisk Ministerråd, et brev til EU-kommisæren for Sundhed og Fødevarer, hvor de nordiske lande i fællesskab, foreslår at EU-Kommissionen overvejer at implementere elektroniske indstiknings sedler, som et supplement til papirsedler. Desuden skal små sprogområder, med under 500.000 borgere, kunne anvende alene elektroniske indstiknings sedler.

12.4 CEDAW rapportering

Grønland samarbejder med de øvrige nordiske lande om ligestilling mellem kønnene. I 2019 afleverede Grønland sit bidrag til

Rigsfællesskabets fælles 9. periodiske rapport om bekæmpelse af alle former for diskrimination af kvinder til FN's ekspertkomite. Grønlands bidrag redegør for, hvorledes Grønland lever op til forpligtelserne fastlagt i FN's CEDAW-konvention. Arbejdet foregår i samarbejde med de øvrige nordiske lande.

13 Landslægeembedet

Landslægeembedet har valgt at afstå fra Udenrigspolitisk Redegørelse 2020 grundet COVID-19 pandemien. For yderligere information om Landslægeembedet samt indsatsen vedrørende COVID-19, se Landslægeembedets hjemmeside <https://nun.gl/>.

14 Departementet for Boliger og Infrastruktur

14.1 Nye lufthavne

Anlæggelse af de nye lufthavne i Nuuk og Ilulissat er gået i gang og til sommer er planen at anlæggelse af lufthavnen i Qaqortoq skal begynde. Lufthavnsprojekterne har de seneste år fået betydelig international opmærksomhed. Dette har medført at embedsfolk fra USA og den Amerikanske ambassade i Danmark ad flere omgange har besøgt i Grønland. Det er almindeligt kendt, at USA har vist interesse i at investerer i Grønlandsk infrastruktur. Herunder infrastruktur som kan anvendes både civilt og militært.

14.2 Islandsk / Grønlandsk arbejdsgruppe om luftfart

I 2016 nedsatte Islandske og Grønlandske myndigheder en arbejdsgruppe, som skulle undersøge mulighederne for større samarbejde på luftfartsområdet. Arbejdsgruppen skulle blandt andet undersøge muligheden for en såkaldt "open skies" aftale. Midlertidig er der sket meget på luftfartsområdet i Grønland, hvorfor Grønland har meddelt de Islandske myndigheder at henset anlæggelse af nye lufthavne, anses rapportens anbefalinger ikke som tidsvarende længere. Der er udarbejdet et appendiks hvoraf de fremgår at rapporten fremstår som et godt eksempel på godt samarbejde landene imellem, om end anbefalingerne ikke vil blive anvendt på politisk niveau.

14.3 IMO generalsekretær på besøg i Ilulissat

IMOs generalsekretær, Kitack Lim, var i august 2019 på besøg i Ilulissat. Besøget var arrangeret i

fællesskab af Departementet for Boliger og Infrastruktur og Søfartsstyrelsen. Besøget var en stor succes, og er medvirkende til at IMO får en god forståelse for de særlige omstændigheder Arktis, samt de særlige vilkår omkring Grønland. Et konkret eksempel herom er HFO problematikken, hvor et forbud for HFO vil kunne øge fragtomkostningerne til Grønland med mellem 5 og 8 %. Heldigvis for Grønland er ikrafttræden af forbuddet skubbet til 2029.

14.4 Arktisk Strategi

Danmark er i fællesskab med Grønland og Færøerne i disse dage i gang med at udarbejde en ny Arktisk Strategi. Departementet for Boliger og Infrastruktur følger dette arbejde tæt, og lever bidrag i det omfang det er relevant. Departementet har særlig bevågenhed omkring søkort, sikkerhed til søs overvågning, SAR og infrastruktur.

15 Departementet for Finanser og Skatter

15.1 Opdatering på de internationale peer-reviews som nævnt i UPR2019

Grønland er som en selvstændig skattejurisdiktion en del af det internationale skattesamarbejde, der arbejder for at bekæmpe skatteundgåelse og forebygge aggressiv skatteplanlægning. De sidste par år er det internationale skattemiljø blevet enigt om at fastsætte nogle internationale standarder inden for skattelovgivning og udveksling af skatteoplysninger eller oplysninger om finansielle konti på tværs af jurisdiktioner.

Grønland har forpligtet sig til at samarbejde og undergår derfor peer-reviews indenfor 3 områder for henholdsvis 1) udveksling af skatteoplysninger efter anmodning (EOIR), 2) automatisk udveksling af finansielle informationer (AEOI) og 3) standardisering og implementering af love og procedurer, der sikrer beskyttelse af landenes skattebase og standser udhuling af skattegrundlaget (BEPS).

I henhold til peer-reviewet om EOIR, har Grønland rettet henvendelse til Danmark med henblik på at få opdateret virksomheds- og erhvervslovgivningen, således at selskaber og andre juridiske personer skal registrere oplysninger om deres reelle ejere. Ændringerne er en betingelse for at få et positivt peer-review. Grønland forventes at skulle evalueres i 3. kvartal af 2020.

Peer-reviewet om automatisk udveksling af finansielle informationer er påbegyndt i slutningen af 2019, og det forventes at OECD vil

komme med bemærkninger til Grønlands implementering og udveksling af oplysninger i løbet af 2020. Departementet for Finanser er blevet opmærksom på enkelte mangler ved de nuværende regler og forsøger at tage hånd om disse. Det gælder f.eks. krav om en mere specificeret sanktionslovgivning og udvidede krav til kontrol og administrationsprocedurer.

De peer-reviews der foretages i regi af organisationen Inclusive Framework on BEPS, der er en underorganisation til OECD, er årlige peer-reviews og blev for Grønland påbegyndt i begyndelsen af 2020. I første halvår arbejdes der på at oversætte og levere uddrag af lovgivning og administrative procedurer til peer-review teamet, der så evaluerer om regler m.v. lever op til den internationale standard. Ydermere arbejdes der på at implementere lovgivning om "land for land" rapportering. "Land for land" rapportering medfører at store multinationale koncernselskaber skal rapportere oplysninger om deres aktiviteter i andre lande.

15.2 Registeret eksportør system (REX)

Skattestyrelsen har i 2019, i samarbejde med EU, stået for implementeringen af REX¹, der er et IT program, som skal hjælpe eksportører med oprindelsescertificering. Platformen og dens tilhørende aftaler trådte i kraft 01/01/2020 for Grønland, der er blandt de første OLT lande, der implementerer det.

REX er udviklet af Europa kommissionen og inkluderer en platform, hvor registrerede eksportører fra EU eller Oversøiske Lande og Territorier kan oprette produktcertifikater, der dokumenterer varens oprindelsesland. Importører vil ligeledes kunne verificere varens oprindelsesland m.v.

1

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-

[preferential-origin/arrangements-list/generalised-system-preferences/the_register_exporter_system_en](https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list/generalised-system-preferences/the_register_exporter_system_en)

15.3 Minister deltagelse ved Global Forums 10 års jubilæumsmøde

Grønland har siden 2017 været medlem af Global Forum, der er en underorganisation til OECD. Global Forum bistår Grønland med at foretage evalueringer af den nationale lovgivning om udveksling af skatteoplysninger og finansielle informationer. Global Forum kommer derefter med anbefalinger til, hvorledes love og andre regler kan tilpasses og leve op til de internationale standarder. I 2019 udvekslede Grønland informationer med mere end 50 lande. På verdensplan har 100 lande og jurisdiktioner udvekslet oplysninger om mere end 47 millioner konti.

Ved organisationens 10 årsjubilæum havde sekretariatet inviteret medlemslandenes finansministre til at deltage i det årlige plenarmøde. På mødet gentog og forstærkede landene budskabet om, at de står sammen om at udveksle informationer og øge gennemsigtigheden.

Naalakkersuisoq for Finanser deltog i plenarmødet sammen med 50 finans- og skatteministre fra andre deltagerlandene.

Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer deltog i mødet i Paris d. 26.-27. november 2019.

15.4 Udveksling af CRS & FATCA informationer

Global Forum bistår med udvekslingen af skatteoplysninger og informationer, og er derfor en vigtig samarbejdspartner for Grønland. Grønland udveksler en lang række af skatteoplysninger og oplysninger om finansielle konti. Oplysningerne om finansielle konti sker automatisk en gang om året, og er opdelt i hhv. USA (FATCA) og andre lande, der har underskrevet en fælles udvekslingsaftale (CRS).

Grønland har i 2019 sendt CRS oplysninger til 20 lande om personer med konti i grønlandske finansielle institutter, mens der er modtaget oplysninger fra 50 lande, om personer med tilknytning til Grønland, men med konto i et finansielt institut uden for Grønland. Det er andet år, at Grønland udveksler CRS oplysninger og de foreløbige tal viser en stigning i antallet af konti og udvekslingsjurisdiktioner.

2019 var første gang, hvor Grønland sendte oplysninger om amerikanske statsborgeres finansielle informationer til de amerikanske skattemyndigheder.

16 Departementet for Råstoffer

Den mest centrale opgave for Departementet for Råstoffer, og den underliggende myndighed Råstofstyrelsen, er at promovere råstofpotentialer i Grønland. Opgaven består i at tiltrække udenlandske investorer til landet, og bidrage til udviklingen af en bæredygtig mineindustri. Denne opgave varetages igennem forvaltning af lovgivning, oplysningsaktiviteter, geovidenskabelige projekter og markedsføring, og derved skabes rammerne for et attraktivt investeringsmiljø for mineralselskaber. Lovgivningen på råstofområdet forvaltes i bestræbelserne på at fremme råstofrelaterede aktiviteter, men samtidig for at sikre, at vores unikke arktiske miljø ikke lider unødigt overlast.

16.1 Udviklingen på råstofområdet

I 2016 overtog Greenland Ruby A/S udnyttelsestilladelsen ved Fiskeræset i Sydvestgrønland fra True North Gems Greenland A/S. Greenland Ruby er ejet af den norske koncern LNS. Tilladelsen giver selskabet ret til at udvinde rubiner og lyserøde safirer. Greenland Ruby A/S færdiggjorde anlægsfasen og påbegyndte brydningen i 2017. I 2018 påbegyndte selskabet salg af rubiner. Selskabet har i 2019 etableret en butik i Nuuk.

Hudson Greenland A/S fik i 2015 en udnyttelsestilladelse til udvinding af anorthosit nær Kangerlussuaq i Vestgrønland. Moderselskabet Hudson Resources Ltd har sit hovedkvarter i Vancouver, Canada. I løbet af 2018, var selskabet i gang med at afslutte de sidste stadier af anlægsfasen. Selskabet foretog den første udskibning og eksport af anorthosit i august 2019, og arbejder nu på at optimere deres procesanlæg.

Det australske selskab Ironbark A/S fik en udnyttelsestilladelse til udvinding af zink og bly ved Citronen Fjord i Nordøstgrønland i 2016. I 2019 har selskabet fokuseret på at gennemgå og optimere deres mineplan samt at tiltrække de nødvendige investeringer. Selskabets hovedkvarter er i Perth.

Nalunaq A/S gennemførte i 2018 efterforskning på sin udnyttelsestilladelse til udvinding af guld i Sydvestgrønland. Nalunaq A/S ejes af det canadisk-registrerede selskab AEX Gold Inc. Den fortsatte efterforskning i 2019 førte til en udvidelse af den kendte mineralisering, og gjorde det muligt at udpege nye fokusområder for efterforskningen. Ydermere fortsatte selskabet med planlægning vedrørende anlægsfasen, som et led i dets forberedelse til at gå i udnyttelse igen.

Black Angel Mining A/S tilbageleverede udnyttelsestilladelse 2008/29, beliggende ved Maarmorilik, i 2019. Black Angel Mining A/S er datterselskab til FBC Mining (BA) Ltd, som er registreret i Storbritannien. Området blev i efteråret 2019 åbnet for ansøgninger om efterforskning på specielle vilkår. Råstofstyrelsen forventer at kunne meddele en efterforskningstilladelse for Maarmorilik i 2020.

London Mining Greenland A/S har i 2018 fået tildelt en fristforlængelse for færdiggørelsen af en udnyttelses- og nedlukningsplan for projektet. London Mining A/S har på nuværende ingen aktiviteter på udnyttelsestilladelse 2013/31 til udvinding af jernmalm i Vestgrønland. Aktiemajoriteten i London Mining A/S tilhører Luckford View Limited, som er registreret i Hong Kong.

Dundas Titanium A/S har i 2019 arbejdet på ansøgningen om en udnyttelsestilladelse. Det forventes at selskabet sender en færdig ansøgning i 2020. Selskabet underskrev også i

2019 en samarbejdsaftale med Rio Tinto Iron & Titanium Canada Inc. med det formål at analysere ilmenit fra tilladelsesområdet. Som en del af denne aftale, eksporterede selskabet 42.000 tons sand indeholdende ilmenite til testforarbejdning på Rio Tintos forarbejdningsanlæg i Canada. Moderselskabet bag Dundas Titanium er Bluejay Mining Plc, som er registreret i Storbritannien.

Kapitalinvestering i mineralefterforskning i 2019 på verdensplan og i Grønland er begyndt at gå op ad igen efter det ellers gik ned i 2013. Mineralpriserne nåede generelt bunden i 2015 og 2016, og har generelt set været stigende siden da. De øgede mineralpriser forventes at resultere i stigende efterforskningsaktiviteter, på verdensplan såvel som i Grønland. Antallet af efterforskningstilladelser i Grønland ved udgangen af år 2019 udgjorde 58.

Eksportbekendtgørelsen

I 2019 trådte Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 26. juni 2019 (Eksportbekendtgørelsen) i kraft. Eksportbekendtgørelsen har til hensigt at forenkle og oplyse om gældende retningslinjer for lovlig salg og eksport af mineraler.

16.2 Markedsføring og data

Grønland deltager hvert år i en række internationale markedsføringsevents, hvor Grønland både er repræsenteret med en informationsstand, og hvor repræsentanter for Selvstyret afholder møder med efterforsknings- og mineselskaber. I 2019 har Grønland været repræsenteret ved Roundup i Vancouver og PDAC i Toronto. Naalakkersuisoq for Råstoffer deltog ved mineralmessen PDAC i Toronto, og ved den dertilhørende 'Grønlandsdag'. I løbet af PDAC afholdt Naalakkersuisoq for Råstoffer møder med en række efterforsknings- og mineselskaber. Hans

Kongelige Højhed Kronprins Frederik og (dáværende) klimaminister Lars Christian Lilleholt deltog også ved PDAC. Departementet for Råstoffer blev i 2019 også inviteret til at holde foredrag på konferencerne Mineral Resources Review i Canada, Gem-A Conference i England, og Copenhagen Gemmological Symposium i Danmark.

Afdeling for Geologi arbejdede i 2019 videre med færdiggørelsen af en bogserie af geologiske guidebøger, for at øge interessen for geologi og råstoffer. Arbejdet forventes færdigt i 2020. Guiderne er henvendt til alle, som har en interesse i naturen og kan med fordel anvendes som led i geoturisme. Guiderne vil udkomme i en grønlandsk, dansk og engelsk version.

I 2019 fortsatte Afdeling for Geologi arbejdet med geologisk kortlægning i Maniitsoq-området med det formål at udarbejde et nyt højopløseligt geologisk kort i forholdet 1:100.000. Dette projekt påbegyndte Afdelingen for Geologi i 2016. Indtil videre er syv videnskabelige artikler blevet offentliggjort om geologien, og adskillige flere er i gang. Arbejdet har resulteret i betydelige fremskridt i forståelsen af geologien, og dannelsen af mineralforekomster i Maniitsoq-området. Arbejdet forventes færdigt i 2020.

I 2019 fortsætter Afdelingen for Geologi endvidere et kortlægningsprojekt for et område i Nordøstgrønland i samarbejde med GEUS. Kortlægningen vil udvides i de efterfølgende år, og vil omfatte andre omkringliggende områder.

Siden forrige redegørelse har Afdeling for Geologi implementeret nye initiativer til udvikling af databaser og optimering af datatilgængeligheden på vores hjemmeside. Dette med henblik på at fremme efterforskningsinvesteringer i Grønland. I 2019 blev databasesystemerne kortlagt og omstruktureret, og der blev udarbejdet en ny

datastrategi. Én af de nye databaser fra 2019 er en diamantdatabase, som blev offentliggjort ved PDAC i 2020. Endvidere blev der i 2019 udgivet et kort over smykkestensforekomster i Grønland.

16.3 Deltagelse i internationale fora

Departementet for Råstoffer har deltaget i forskellige internationale forskningsmæssige sammenhænge i løbet af 2019. Departementet for Råstoffer har sammen med øvrige myndigheder udvekslet erfaringer og viden, som knytter sig til bl.a. de sociale, miljømæssige og økonomiske problemstillinger som knytter sig til de omfattende ændringer i Arktis. Disse fora og arrangementer har bidraget til, hvordan Departementet for Råstoffer bedst muligt kan skabe rammerne for videreudviklingen af råstofindustrien i Grønland, og samtidig imødekomme de udfordringer regionen står over for.

MoU med State Department

I foråret 2019 indgik Departementet for Råstoffer og det amerikanske udenrigsministerium en samarbejdsaftale (MoU). Samarbejdsaftalen har til hensigt at fortsat styrke samarbejdet mellem Grønland og USA. Samarbejdsaftalen skal bl.a. medvirke til at styrke og bistå udviklingen af den grønlandske råstofindustri bl.a. ved at fremme investeringer og fremme udbredelsen af nye teknologier.

17 Departementet For Fiskeri, Fangst Og Landbrug

17.1 NAFO

NAFO er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som består af 12 medlemmer – eller såkaldt kontraherende parter. Disse er: Canada, Cuba, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland (DFG), EU, Frankrig på vegne af St. Pierre og Miquelon, Island, Japan, Norge, Rusland, Sydkorea, Ukraine og USA.

Organisationens konventionsområde omfatter det Nordvestlige Atlanterhav, herunder havområdet mellem Grønland og Canada. NAFO's reguleringsområde omfatter farvandene uden for kyststaternes 200 sømilegrænser ved Grønlands sydvestkyst, Canadas østkyst og USA's nordøstkyst. NAFO's forvaltningskompetence omfatter alle fiske- og skaldyrarter indenfor NAFO-reguleringsområdet med enkelte undtagelser som eksempelvis laksen, der er reguleret af NASCO. NAFO skal ifølge konventionen medvirke til at sikre bevarelse og optimal udnyttelse af fiskeressourcerne. Desuden yder NAFO biologisk rådgivning til hele konventionsområdet, herunder til de grønlandske fiske- og skaldyrbestande i Vestgrønland. Der afholdes årsmøde hvert år i september. I 2017 fandt årsmødet sted i Montréal i delstaten Québec, Canada, hvor departementet (APNN) og GFLK deltog.

Grønland har adgang til rejefiskeri i NAFO reguleringsområde 3L og NAFO område 3M ved Flemish Cap. Område 3L er lukket for fiskeri grundet bestandens tilstand, men område 3M er blevet åbnet for fiskeri for første gang i 10 år på grund af en forbedring i bestanden. Således vil Grønland i 2020 have 124 fiskedage til rådighed i 3M. Dog, skal det bemærkes at på grund af bestandens fortsatte sårbarhed, så lukkes fiskeriet

når den videnskabelige rådgivningen på 5.448 tons er nået.

NAFOs årsmøde fandt sted i Bordeaux, Frankrig i dagene 23.-27. september 2019. Grønland deltog sammen med Færøerne i DFG delegationen. I henhold til FAOs retningslinjer blev der i 2018 foretaget en *Performance Review* af NAFO som organisation. En arbejdsgruppe som skulle lave en handlingsplan for at implementere anbefalingerne blev nedsat ved årsmødet i 2018. Arbejdsgruppens forslag til løbende opfølgning på anbefalingerne samt fordeling af opgaverne blev godkendt af de kontraherende parter. Derudover blev man enige om, at åbne rejefiskeriet i NAFO område 3M efter at det blev lukket i 2009, samt at man skulle mødes intersessionelt for at se om man kan blive enige om at ændre forvaltningen for dette fiskeri fra fiskedage til kvote.

Næste årsmøde vil foregå i Halifax i dagene 21-25. september 2020.

17.2 NEAFC

North East Atlantic Fisheries Commission (NEAFC) er en mellemstatslig regional fiskeriforvaltningsorganisation, som kan betragtes som en søsterorganisation til NAFO. Hvor NAFO dækker det nordvestlige Nordatlanten, dækker NEAFC det nordøstlige Nordatlanten.

Grønland har traditionelt haft størst interesse i fordeling og forvaltning af pelagisk rødfisk i Irmingerhavet. Grønland er en af de tre største aktører i fiskeriet i Nordøst Atlanten efter denne art, og er sammen med Færøerne og Island kyststat til bestanden. Der kunne for 2020 ikke opnås enighed om en ét-årig forvaltningsplan. Grønland har sammen med EU valgt at forsætte forvaltningen efter den tidligere forvaltningsplan som bekendtgør en gradvis nedgang i TAC'en for

arten i området. EU fisker hele Grønlands kvote igennem Fiskeripartnerskabsaftalen. Grønland fisker også på andre fælles bestande, nemlig makrel, sild og blåhvilling, hvor Grønland har voksende interesser. Grønland opnåede status som kyststat til makrel i efteråret 2016. Dette vil sige, at Grønland på lige fod med de øvrige kyststater, EU, Norge, Færøerne og Island, vil deltage i forvaltningen af makrelbestanden. Efter flere forhandlingsrunder sluttede kyststatsforhandlingerne i 2018 med, at kyststatsaftalen om makrel fra 2014, der kun omfatter EU, Norge og Færøerne blev forlænget til udgangen af 2020. Grønland deltager som observatør til kyststatsforhandlinger om sild og blåhvilling.

17.3 NASCO

NASCO er en international fiskeriorganisation med seks medlemmer (Canada, Danmark på vegne af Færøerne og Grønland, EU, Norge, Rusland og USA). Konventionen omfatter laksebestandene i det nordlige Atlanterhav. NASCO består af Rådet og herunder tre regionale kommissioner: Den Nordøstatlantiske Kommission (EU, Danmark på vegne af Færøerne, Norge og Rusland), den Nordamerikanske Kommission (Canada og USA) og den Vestgrønlandske Kommission (Canada, EU, USA og Danmark på vegne af Grønland).

Formålet med NASCO er at fremme bevaring, genopbygning og forøgelse af laksebestandene samt at fremme videnskabelig analyse af, og information om bestandene. Grønland arbejder i NASCO for at bevare Grønlands historiske rettigheder til laksefiskeri.

De stadigt forværrede tilstande i laksenes hjemfloder i Nordamerika og Europa har medført, at der i de senere år ikke har været noget bestandsgrundlag, der har kunnet udnyttes til et

kommercielt fiskeri i Grønland, hvor der også er eksport forbud på laks. Der har således udelukkende været tale om fiskeri efter laks til forsyning af det grønlandske hjemmemarked siden 1998.

I den videnskabelige rådgivning for 2019 lød anbefalingen fortsat, at der ikke skulle fiskes på bestandene i Vestgrønland. Der var intet, der viste tegn på forbedring i laksebestandene i Nordatlanten. Til årsmødet i 2018 opnåede Grønland imidlertid en treårig aftale, der har tilladt, og principielt legitimeret over for omverdenen, et begrænset fiskeri efter laks i Grønland på trods af en rådgivning, der anbefalede intet fiskeri. I den nye aftale, har Grønland for hvert af årene 2018, 2019 og 2020 forbeholdt sig retten til at fastsætte en kvote på 30 tons for både erhvervs- og fritidsfiskere. Grønland har med aftalen dog samtidig forpligtet sig til at øge kontrollen med fiskeriet betragteligt, inklusiv tiltag som licenser til fritidsfiskere, krav om rapportering af 0-fangst, reducere af kvoten i tilfælde af overfiskeri og krav om rapportering for at få udstedt en ny licens til fiskeri efter laks. Grønland forpligtede sig igen til at orientere NASCO om laksefiskeriet og alle nye forvaltnings- og kontroltiltag.

Årsmødet i 2019 fandt sted i Tromsø ryg-til-ryg med International Year of the Salmon Symposium, hvor Grønland lavede en præsentation om laksefiskeriet. I forbindelse med det internationale år for laksen har NASCO også lavet en rapport om status for laksen i Nordatlanten som Grønland har givet input til. NASCO har besluttet at rapporten skal opdateres med mellemrum, så man nemmere kan følge udviklingen af bestanden.

17.4 EU-Grønland Fiskeripartnerskabsaftale og tilhørende protokol

Grønland og EU underskrev den 2. juni 2006 en Fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende protokol. Den tilhørende tekniske protokol er blevet fornyet ad to omgange for 2013-2015 og den nuværende protokol som dækker perioden 2016-2020.

Fiskeripartnerskabsaftalen regulerer EU's fiskeri i grønlandsk farvand samt EU's betaling herfor. Betalingen er delt op i en betaling for kvoter, en rederibetaling og sektorstøtte til den grønlandske fiskerisektor fra EU, mod at Grønland stiller de aftalte fiskemængder til rådighed. Derudover findes der i aftalen en finansiell pulje til brug for eventuelt forøgede fiskerimængder, hvis der er mulighed for at stille yderligere kvoter til rådighed for EU end de mængder, der er aftalt i protokollen.

Samarbejdet med EU i 2019 inden for rammerne af Fiskeripartnerskabsaftalen har været koncentreret om fastsættelsen af kvoterne for Protokollens sidste år, 2020, samt forberedelse til forhandlingerne om en ny Fiskeripartnerskabsaftale samt Protokol. Årets Joint Committee-møde fandt sted sidst i november 2019 i Bruxelles. Her blev man enige om fastsættelsen af de endelige fiskerikvoter, der skal allokere til EU for 2020. I januar 2020 tog man hul på forhandlingerne om en ny Fiskeripartnerskabsaftale samt underliggende Protokol. 2. runde fandt sted i marts i Bruxelles og forhandlingerne forventes afsluttet i Grønland inden sommeren 2020. Naalakkersuisut har nedsat en forhandlingsgruppe med repræsentanter fra Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, GFLK, Departementet for Finanser, Udenrigsdepartementet, Grønlands Naturinstitut, Udenrigsministeriet samt KNAPK og Grønlands Erhverv.

17.5 Fælles Islands-Grønlandsk Fiskerikommission

Grønland og Island indgik i januar 2013 en aftale, der oprettede den fælles Islands-Grønlandske fiskerikommission. Island og Grønland deler adskillige bestande, eksempelvis hellefisk, lodde og dybhavsørdfisk, og Fiskerikommissionen er oprettet for at kunne opnå et tættere samarbejde, og en mere bæredygtig forvaltning af disse bestande. Derudover drøftes andre sager af fælles interesse, såsom samarbejde i NAFO, NEAFC og andre fora, landingsmuligheder, og i øvrigt muligheder for tættere samarbejde, i begge parter interesse. I regi af den Fælles Fiskerikommission har Island og Grønland lavet fælles forvaltningsaftaler for to fælles bestande, hellefisk (2013) og ørdisk (2015).

Der blev afholdt møde i den fælles Islands-Grønlandske Fiskerikommission i Reykjavik i april 2019, hvor man diskuterede tilstanden for de fælles bestande, fælles indsats på fiskeriforskningsområdet og landingsmuligheder. Derudover blev der afholdt et indledende kyststatsmøde omkring hellefisk og dybhavsørdfisk i København i maj 2019. Efter en række uformelle konsultationer forventes det at forhandlingerne vil fortsætte i Nuuk i foråret 2020, hvor man også vil afholde årets møde i den Fælles Fiskerikommission.

17.6 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Færøerne

Grønland og Færøerne har siden 1997 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri. Aftalen opererer med relativt beskedne gensidige kvoter, men anses for vigtig på baggrund af de øvrige fiskerimæssige relationer Grønland har med Færøerne, først og fremmest i de store organisationer NAFO og NEAFC. Som i alle

bilaterale aftaler, er målsætningen i forbindelse med indgåelse af årlige aftaler, at der opnås det bedst mulige resultat med hensyn til fiskerimuligheder for grønlandske fartøjer. Grønland og Færøerne har gennemført forhandlinger fra den 28.-29. november 2019 om en fiskeriprotokol for 2020 i København. Aftalen har til tider været anvendt til at justere eventuelle uoverensstemmelser i andre sammenhænge.

Grønlands forhandlingsleder, Emanuel Rosing, og Færøernes forhandlingsleder, Andras Kristiansen, der giver hånd oven på de overstået forhandlinger. København 2019.

Aftalen vurderes som tilfredsstillende for Grønland. Ved forhandlingerne om protokollen for 2020 opnåede Grønland det ønskede forhandlingsresultat, at hjemtage en mængde hellefisk.

17.7 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Rusland

Grønland og Rusland har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen har skabt gensidige fiskerimuligheder for de to lande. Aftalen mellem Grønland og Rusland skal desuden ses i sammenhæng med aftalen mellem Norge og Grønland.

Grønland og Rusland gennemførte forhandlinger i dagen 2.-3. december 2019 i København om en fiskeriprotokol for 2020 i overensstemmelse med Fiskeriaftalen mellem Danmark/Grønland og Rusland af den 7. marts 1992. Den opnåede aftale med Rusland for 2019 vurderes som tilfredsstillende for Grønland.

Grønlands forhandlingsleder, Emanuel Rosing, og Ruslands forhandlingsleder, Sergey Simakov, der underskriver protokollen for 2020. København 2019.

Ved forhandlingerne om protokollen for 2020 opnåede Grønland det ønskede forhandlingsresultat, at hjemtage en mængde hellefisk.

17.8 Fiskeriaftale samt gennemførelse af protokol for 2020 mellem Grønland og Norge

Grønland og Norge har siden 1992 haft en fiskeriaftale om gensidig adgang til hinandens fiskerizoner samt samarbejde om fiskeri og forskning. Aftalen skal ses i sammenhæng med aftalen mellem Grønland og Rusland.

Grønland og Norge har gennemført forhandlinger fra den 10. december 2019 om en fiskeriprotokol for 2020 i Ålesund i Norge. Aftalen med Norge vurderes som tilfredsstillende for Grønland. Ved forhandlingerne om protokollen for 2020 opnåede Grønland det ønskede forhandlingsresultat, at hjemtage en mængde

hellefisk. Yderligere kan det nævnes at Grønland har ret til 450 fiskedage i Svalbard efter rejer.

Grønlands forhandlingsleder, Emanuel Rosing, og Norges forhandlingsleder, Kristoffer Krohg Bjørklund, der giver hånd oven på de overstået forhandlinger. Ålesund 2019.

17.9 North Atlantic Fisheries Ministers Conference

Den årlige Nordatlantiske Fiskeriministerkonference (NAFMC) var oprindeligt planlagt til at finde sted i Island i august 2019, men blev udsat grundet manglende ministerdeltagelse. Island inviterede derfor til NAFMC i maj 2020, men også denne gang måtte konferencen, grundet COVID-19 pandemien, udsættes. Foreløbig ny dato for konferencen er september 2020.

17.10 Nordisk Ministerråd

De nordiske ministre for fiskeri, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug (MR-FJLS) afholdt deres årlige møde d. 26. august, 2019. Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug Jens Immanuelson deltog i mødet, der var beværtet af den islandske fiskeriminister Kristján Þór Júlíusson i Reykjavík, Island. Ministrene drøftede blandt andet bekæmpelse af spøgelsesfiskeri og plastforurening af havene i forbindelse med tabte fiskegarn. I de senere år har der været et stærkt stigende globalt fokus på

marint affald og spøgelsesfiskeri. Dette gør sig også gældende i Grønland.

Mistede fiskeredskaber bliver i havet og ødelægger de marine ressourcer. Erfaringen viser, at nogle typer fiskeudstyr kan fortsætte med at fiske længe efter at det er gået tabt på havet, da gearet er lavet af forskellige typer syntetiske fibre, der opretholder deres struktur i lang tid.

MR-FJLS blev på ministermødet orienteret om Clean Nordic Oceans. Programmet er nu afsluttet, men har været et godt initiativ og har øget viden om mulige tiltag for at bekæmpe spøgelsesfiskeri i de nordiske lande.

Ministrene besluttede, at det nordiske fiskerisamarbejde fortsætter, og styrker samarbejdet om mistede fiskeredskaber og spøgelsesfiskeri.

Ministrene traf beslutning om at arbejde for at styrke det nordiske samarbejde omkring metodeudvikling for estimering af kulstoflagring i landbrugsjord, samt at kortlægge potentialet for biologisk kulstoflagring inden for landbrug, skov og i havet.

De nordiske ministre for fiskeri, jordbrug, levnedsmidler og skovbrug 26. august 2019.

Ministrene drøftede opdateringen af Nordiske Næringsstofanbefalinger, der skal publiceres i

2022, og som ligger til grund for alle landenes policy-interventioner angående madvaner. Ministrene var enige om, at de nye rekommandationer skal have fokus på bæredygtige/klimavenlige kostvaner.

På grund af ekstremt klima med langvarende tørke og skovbrande har NMR tidligere blevet besluttet at nedsætte en task-force, for at gennemgå situationen i landene og komme med forslag til reaktioner, både på kort sigt og langt sigt. Ministrene fik en orientering herom på mødet og gav Nordisk Genressourcecenter i opdrag at opprioritere de arbejdsområder, der kan understøtte udviklingen af mere klimarobuste plantevarianter i Norden. Derudover henviste ministrene til, at der følges op på arbejdsgruppernes rekommandationer, med særlig fokus på udvikling af nordiske netværk på de relevante områder, formidling af viden samt øget samarbejde mellem skovbruget og beredskabsinstanser

Ministrene drøftede proces og prioriteringer for et nyt samarbejdsprogram. Siden er igangsat proces vedrørende udarbejdelsen af nyt samarbejdsprogram for FJLS-sektoren og retning er givet for hvilke prioriteringer det kommende program skal indeholde. Skriveprocessen er et samarbejde mellem NMRS og det danske formandskab i 2020. Der er for nuværende enighed om at bibeholde FN's bæredygtighedsmål som overordnet paraply for det ny samarbejdsprogram. Samarbejdsprogrammet har overskriften 'Bæredygtig nordisk bioøkonomi og madvaresystemer' og fremlægges ministrene på det kommende ministermøde på Færøerne i juni 2020.

Kongeriget har formandskabet for Nordisk Ministerråd i 2020. NMR Vision2030 får betydelig vægt i Kongerigets formandskabsprogram.

Færøerne varetager formandskabet i fiskerisektoren. Det grønlandske formandskabsprojekt under Kongerigets formandskab hedder 'Bæredygtig udvikling af kystsamfund i Norden', og er forankret i FJLS-sektoren.

17.11 NA-FIG

Den Nordatlantiske fiskeriefterretningsgruppe (North Atlantic – Fisheries Intelligence Group/NA-FIG) blev oprettet i 2015 i tæt samarbejde med OECD og Nordisk Ministerråd for at medvirke til at forebygge og bekæmpe den voksende organiserede kriminalitet i fiskeribranchen. Ved at etablere NA-FIG er det muligt at få skabt den nødvendige opmærksomhed om behovet for oprettelse af netværker af efterretninger mellem myndighederne, nationalt som internationalt. Det betyder, at der for eksempel vil komme en bredere og mere systematisk krydskontrol tjek af data og dokumentation, samt behov for øget fysiske kontrol langs hele fiskeriets værdikæde.

Grønland tiltrådte Protokollen til NA-FIG i februar 2020 og har samtidigt nedsat en arbejdsgruppe på tværs af myndighederne for at følge op på arbejdet i NA-FIG. Arbejdsgruppen består af Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug (APNN), Grønlands Fiskerilicenskontrol (GFLK), Departement for Finanser, Skattestyrelsen (AKA), inkl. Told, og Veterinær- og Fødevarermyndigheden i Grønland (VFMG). Tanken er, at man bruger hele myndighedsapparatet til at løse det komplekse problem, som fiskerikriminalitet udgør.

17.12 International fiskeriaftale i den arktiske højsø

Ti store fiskerinationer; de arktiske kyststater Canada, USA, Rusland, Norge og Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland, derudover Island, EU, Sydkorea, Japan og Kina,

har skrevet under på en international aftale, der skal forhindre ureguleret fiskeri i det centrale arktiske ocean.

Aftalen blev forhandlet på plads i Washington i november 2017. Grønland var vært for underskrivelsesceremonien i oktober 2018. Aftalen regulerer fiskeri i den internationale højsø i det centrale arktiske hav, der er omgivet af kyststaternes eksklusive økonomiske zoner, herunder Grønlands eksklusive økonomiske zone. Ifølge international lov er højsøområder åben for fiskeri for alle. I mangel af en aftale ville fiskeri ikke være ulovligt, men det ville være ureguleret, med risiko for overudnyttelse og uoprettelig skade på de bestande, der måtte indfinde sig efter isens tilbagetrækning.

Aftalen er en trinvis proces hen imod oprettelse af en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der regulerer kommercielt fiskeri i området.

I aftalen forpligter parterne sig til ikke at fiske i højsøområdet, før der er enighed om oprette en regional fiskeriforvaltningsorganisation, der fastsætter videnskabsbaserede fiskekvoter og regler for fiskeriet. Aftalen gælder i mindst 16 år fra ikrafttrædelsen, hvorefter aftalen fornyes automatisk hvert 5. år, med mindre en part modsætter sig forlængelsen. Aftalen vil give forskere tid til at forstå regionens marine økologi og potentielle virkninger af klimændringer, inden fiskeri bliver udbredt. Aftalen indeholder således opstart af et internationalt videnskabeligt samarbejde.

Grønland har ratificeret aftalen i maj 2019, og sagen var til behandling i Lagtinget i Færøerne i efteråret 2019. Det danske udenrigsministerium har sendt note om ratifikation til Canada som er depositar og Kongeriget har således ratificeret aftalen pr. 18. februar, 2020.

Rusland, EU, Canada, USA, Japan, Norge og Sydkorea har også ratificeret. Så mangler bare

Kina og Island. Det betyder, at aftalen givetvis træder i kraft tidligere end forventet.

Parterne er påbegyndt forberedelse til implementering af aftalen. Under aftalen skal etableres et 'Joint Program of Scientific Research and Monitoring' (JPSRM) i den arktiske højsø.

Der er, ved regeringsmødet i maj 2019, etableret en preparatory conference under ledelse af Canada. Denne preparatory conference skal: Udarbejde ToR for parternes møder når aftalen er trådt i kraft; Oprette arbejdsplan for gennemførelse af aftalens forpligtelser, herunder oprettelse af en formel videnskabelig arbejdsgruppe, med passende ToR og forretningsorden (f.eks. datastyring, fortrolighed, intellektuel ejendom) for at koordinere videnskabsarbejdet frem til aftalens ikrafttræden; Andet arbejde, der kan være nødvendigt for effektivt at forberede til implementering af aftalen på rettidig måde.

DFG delegationen ved regeringsmøde i Ottawa i maj 2019

Der blev, ved regeringsmødet i maj, også etableret en midlertidig videnskabelig komité (Provisional Scientific Coordinating Group PSCG) for højsøen, indtil aftalen træder i kraft og en egentlig komité kan etableres formelt. PSCG skal give videnskabelig støtte og anbefaling til aftalparterne i forhold der har med implementering at gøre. PSCG delegater udpeges

af parterne og er videnskabsfolk og eksperter som parterne synes vil være passende. PSCG skal komme med anbefalinger som skal besluttes på parternes regeringsmøder.

Den midlertidige videnskabelige koordinationsgruppe (PSCG) holdt sit første møde i Ispra, Italien, fra d. 11.-13. februar 2020. Der er anbefalinger fra PSCG mødet angående rules of procedure for det videnskabelige arbejde, som fremlægges regeringsparterne på deres næste møde.

Sydkorea har meldt sig som vært for regeringsmødet (prepCon) i september 2020. Grønland er forhandlingsleder for Kongeriget (DFG). Delegationer består, med variation, af repræsentanter fra Departement for Fiskeri, Fangst og Landbrug, ICC Grønland, Grønlands Naturinstitut, Det Færøske Lagting samt det danske Udenrigsministerium.

17.13 North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO)

Grønland er sammen med Norge, Island og Færøerne medlem af Den Nordatlantiske Havpattedyrskommission (NAMMCO). NAMMCO blev etableret i 1992 og arbejder for bevarelse, rationel forvaltning og studier af havpattedyr regionalt i Nordatlanten. Andre lande som Canada, Danmark, Rusland og Japan deltager som observatører i NAMMCO.

Det 27. årsmøde fandt sted i Torshavn i april 2019 med Færøerne som vært. NAMMCO har de sidste to år som regional fangstorganisation været gennem et Performance Review. Dette blev præsenteret på årsmødet. Generelt konkluderede gennemgangen af arbejdet, at NAMMCO opfylder sit overordnede mål: At bidrage til bevaring, rationel forvaltning og undersøgelse af havpattedyr i Nordatlanten

gennem regionale samråd og regionalt samarbejde. NAMMCO vil nu gennemgå de detaljerede konklusioner og anbefalinger fra panelet og overveje relevante opfølgende handlinger.

Grønland har efter det årsmøde, formandskab i NAMMCO Finans- og administrationskomite og i Komiteen om forvaltning af hvaler.

I NAMMCO arbejder Naalakkersuisut for en bæredygtig udnyttelse af alle havpattedyr, som Grønland enten udnytter alene eller deler med nabolandene. Derudover er det Naalakkersuisuts ønske at sikre den bedst tilgængelige biologiske rådgivning, udover brugerviden fra fangererhvervet, i forbindelse med forvaltningen af havpattedyr.

I 2019 arbejdede Naalakkersuisut på linje med de foregående år, hen imod implementering af tidligere NAMMCO-rådgivning, samt styrkelse af arbejdet for bæredygtig udnyttelse, der hvor der måtte være problemer. I den sammenhæng var der aktiv deltagelse og bidrag fra fangererhvervet således at grundlaget for samarbejdet blev øget. Retten til fangst og udnyttelse af havpattedyr har altid været et af de bærende principper i NAMMCO. Heri indgår også at denne ret medfører en forpligtelse til, at fangsten foregår bæredygtigt og på en sådan måde, at den minimerer dyrenes lidelser, samtidig med at de anvendte metoder og udstyr ikke udsætter fangerne for fare. Fangstmetoder og mulige forbedringer af disse, har derfor også haft en central placering i NAMMCO's hidtidige arbejde. Næste årsmøde vil finde sted i 2021 i Norge.

17.14 Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC)

IWC har ikke afholdt kommissionsmøde i 2019. Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC) er en international organisation, der i 2019 tæller

89 medlemslande fra hele verden, som skal sørge for den rette forvaltning af verdens storhvalsbestande, og herved muliggøre den fortsatte udvikling af hvalindustrien. Der har siden 1986 været et globalt moratorium, der forbyder kommerciel udnyttelse af hvalprodukter. Grønland er medlem under det danske Rigsfællesskab.

Det er Kongeriget Danmark, der har underskrevet den 1948 konventionsaftale, som IWC baseres på. Dermed deltager Grønland som en del af Kongerigets delegation i IWC møderne. Samarbejdet er formaliseret i Rigets IWC-gruppe, hvor også Færøernes Landsstyre er repræsenteret.

Kommissionsmøderne afholdes hvert andet år, det næste er i september 2020.

17.15 Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

CITES liste I indeholder følgende kvoterede arter: Finhval, grønlandshval, kaskelot og sildepisker/vågehval (Østgrønlandsk). Af fuglearter kan nævnes grønlandsk havørn, vandrefalk og jagtfalk.

CITES liste II indeholder følgende kvoterede arter: Hvidhval, narhval, sildepisker/vågehval (Vestgrønlandsk) og isbjørn. Herudover marsvin, grind, spækhugger, hvidnæse og hvidskævring, der ikke er kvoteret.

CITES liste III indeholder følgende kvoterede art: Hvalros.

Hvert år afholdes der møder i Animals Committee og Plants Committee, og APNN deltager når en art der findes i Grønland er sat på dagsorden. Når en art er sat på dagsorden er det som regel for at op- eller nedliste arten. I sådanne tilfælde udarbejdes der dokument som beskriver den biologiske og forvaltningsmæssige status som

anvendes til vurdering af bestandssituationen og om arten er reguleret forsvarligt.

CITES COP18 blev afholdt i Schweiz i 2019, i stedet for Columbo i Sri Lanka på grund af uroligheder.

Grønland valgte ikke at deltage, da der ikke var relevante arter for Grønland på dagsorden og ændringer af mødested og datoer.

17.16 The International Union for Conservation of Nature (IUCN)

Det planlagte møde i 2020 er udsat til 2021 på grund af COVID-19 pandemien.

17.17 Joint Commission on Narwhal and Beluga (JCNB)

Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler (JCNB) mellem Canada og Grønland fra 1989 hviler på en samarbejdsaftale (MoU) med Canada/ Nunavut og Grønland som medlemmer, og NAMMCO som observatør. JCNB afgiver biologisk og forvaltningsmæssig rådgivning omkring fællesbestande af hvid- og narhvaler i Baffin Bugt, medens NAMMCO kan give forvaltningsmæssig rådgivning ift. bestande i Davis Strædet samt Østgrønland, som ikke deles med Canada, samt forskning af hvid- og narhvaler i Grønlandsk farvand.

Sidste Kommissionsmøde blev afholdt i Ottawa, Canada, 28.-29. april 2019. JCNB gennemgik rapporten fra den Fælles Videnskabelige Arbejdsgruppe (JWG) fra 2017. Rapporten fra JWG rådgiver vedrørende tilstanden for de delte bestande af hvidhval og narhval i Baffin Bugten. Der blev afleveret 6 forskellige anbefalinger fra JWG til diverse biologiske undersøgelser.

Derudover har JCNB anmodet undersøgelser af 9 forhold, som anses at være hul i viden eller ønske

om præcisering af viden som parterne, herunder KNAPK, er i tvivl om. F.eks. identificering af vinteropholdssteder for Inglefield Bredning og Melvillebugten, udvikle en fangst-allokeringsmodel for hvidhvaler i Vestgrønland.

Naalakkersuisut ønskede på deres møde d. 10. januar 2019 om "at Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug opfordres til en dialog med relevante canadiske politiske instanser og myndigheder om fangst af narhvaler, kvotefastsættelse mv."

APNN havde derfor i den anledning anmodet den canadiske kommissær om at redegøre for forvaltning af fangster af narhvaler i Canada/Nunavut. DFO gav under kommissionsmødet en detaljeret præsentation af deres kvotesystem og hvordan narhvaler og hvidhvaler forvaltes i Canada/Nunavut. Canadas indberetning blev en del af orienteringen til Naalakkersuisut om JCNB-mødet i 2019.

Delegationsmedlemmer i Fælleskommissionen om hvid- og narhvaler mellem Grønland og Nunavut/Canada, møde i 2019, Ottawa.

17.18 Oslo-konventionen om isbjørne

Der blev ikke afholdt møde mellem Isbjørne kyststater i 2019.

17.19 Joint Commission on Polar Bear (JCPB)

Der var ingen JCPB møde mellem Grønland og Canada i 2019, men en række tekniske møder til

forberedelse af 2020 Kyststatsmødet blev afviklet fra 2018-2019.

17.20 Ny Nordisk Mad (NNM)

Styregruppen har afholdt et møde i 2019, der blev brugt til tildeling af midler på i alt 1.500.000 DKK for 2019-midlerne. Der var også mulighed for at øge midlerne med 939.000 DKK for 2020 til Open Call.

Styregruppens vurdering af ansøgningerne tog udgangspunkt støtteværdige projekter, som har en nordisk bredde og som opfylder de valgte vurderingskriterier, som skulle tælle lige meget. Styregruppen koncentrerede sig om prioritering mellem 9 projekter der blev rangeret ganske tæt på "top 9"-projekter ud af en del ansøgninger. Styregruppen udvalgte dog 4 projekter til at modtage midler ud af top 9: Terre Madre Nordic, From Seed to Serving, Reinventing the Arctic Kitchen og Sustainable Food Tourism. Alle projekter accepterede de tilbudte dog færre midler end først udmeldt.

Derudover deltog Styregruppen i en række større eller mindre food events arrangeret af formandskabet i Island, som inspiration til styregruppens nationale og regionale arbejder. Mødet endte med overværelse af uddeling af EMBLA-madpriser 2019.

Styregruppen for Ny Nordisk Mad uddelte for første gang midler til et grønlandsk projekt: "Reinventing the Arctic Kitchen", som også havde en nordisk og arktisk bredde. Der var deltagelse fra Grønland, Nunavut, Labrador, Danmark, Færøerne samt små baltiske lande i projektet. Midlerne blev blandt andet anvendt til en food event i november 2019, som koncentrerede indsatsen på fuld udnyttelse af sæl, rensdyr og moskusokse i samarbejde mellem nordiske og arktiske kokke. Eventen blev en kæmpe succes

med involvering af KNAPK-medlemmer og borgere til at vurdere de menuer der blev udviklet i løbet af denne uges food-events. Food-eventen afsluttedes med en gallamiddag for inviterede gæster. Gæsterne bedømte menuerne med flotte karakterer. Menuerne anvendes i dag af lokale delikatisse-afdelinger i Pisiffik og andre spisesteder.

17.21 Arctic Ungulate Conference 2019 (AUC 2019)

APNN deltog i AUC 2019, der blev afholdt i Jokkmokk i Sverige i perioden 12.- 16. August 2019.

APNN lavede mundtlig præsentation vedr. Adaptiv Forvaltning af moskusokser i Grønland med fokus på moskusokserne ved Kangerlussuaq, der i 1960'erne blev flyttet til området fra Nordøst Grønland. Disse moskusokser har siden flytningen tilpasset sig til området og er øget i antal med den højeste naturlige vækstrate nogensinde.

APNN lavede også poster-præsentation om dette emne, hvor der blev lagt vægt på sammenspillet mellem erhvervsfangst, fritidsfangst og trofæjagt samt forvaltningen af disse.

APNN fulgte desuden med i relevante forelæsnings med hovedvægt på rovdyrs påvirkning af rensdyr, herunder ulves påvirkning af rensdyr.

Fremlæggelse ved Vasily Goncharov fra Research Institute of Agriculture and Ecology i Norilsk, Rusland.

17.22 CBird

CBird (The Circumpolar Seabird Expert Group) er et internationalt netværk af havfugleeksperter under Arktisk Råds arbejdsgrupper om biodiversitet (CAFF). Netværkets formål er at fremme, facilitere og koordinere bevarings-, forvaltnings- og forskningsaktiviteter mellem de cirkumpolare lande, samt forbedre kommunikationen mellem havfugleforskere og forvaltere i og uden for Arktis.

Sidste CBird-årsmøde blev afholdt i Akureyri, Island d. 25. – 29. marts 2019. APNN bidrog hertil med et mundtligt oplæg om fugleforvaltningen i Grønland samt ændringerne i den på daværende tidspunkt gældende fuglebekendtgørelse, *Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 5. januar 2017 om beskyttelse og fangst af fugle*. Derudover deltog APNN sammen med repræsentanter fra Grønlands Naturinstitut i de programlagte diskussioner og arbejdsgrupper. Til årsmødet blev kimen lagt til en cirkumpolar forvaltnings- og handleplan for rider, hvis udkast i 2020 er sendt i høring blandt de deltagende parter.

CBird-årsmøde 2019, gruppefoto.

18 Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked (INISN)

En mere diversificeret erhvervsstruktur og økonomi kan bidrage til at gøre Grønland mindre påvirkelig over for markedsudsving. Der arbejdes derfor på at videreudvikle eksisterende erhverv og udvikle nye erhverv, som eksempelvis kommerciel udnyttelse af is & vand og udnyttelse af vandkraftpotentialer til energikrævende industrier.

18.1 Forbedrede rammebetingelser

Som led heri og for også fremadrettet at sikre velfærd i Grønland, blandt andet gennem nytænkning og en kontinuerlig erhvervs-mæssig udvikling og vækst, arbejdes der løbende på at forbedre rammerne for et dynamisk erhvervsliv. Målet er at skabe økonomisk aktivitet, som skaber flere arbejdspladser og indtægter til samfundet. En afgørende faktor for at tiltrække udenlandske investeringer er en løbende modernisering af rammebetingelserne, hvor lovgivningen tilpasses internationale standarder.

18.2 Adgang til finansiering

Naalakkersuisut har desuden i en årrække arbejdet på at forbedre adgangen til finansieringsmuligheder for virksomheder i Grønland.

Den Europæiske Investeringsbank, Den Nordiske Investeringsbank og Vækstfonden har allerede rettet blikket mod Grønland og dermed justeret rammerne for mulige investeringer i Grønland. Senest er erhvervssamarbejdet mellem Grønland og Danmark blevet styrket, idet Selvstyret og Staten har indskudt i alt 200 mio. kr. i Greenland Venture og Vækstfonden til fælles investeringer i Grønland, hvor bl.a. minesektoren allerede har opnået støtte til en række forskellige projekter. Herudover etableres en fælles erhvervspulje på

20 mio. kr. med henblik på at modne erhvervsprojekter i Grønland.

Senest har pensionsfonden SISA indskudt yderligere 100 mio. kr. i puljen, således at i alt 320 mio. kr. er til rådighed for det grønlandske erhvervsliv.

18.3 Markedsføring Og Handelsfremstød

De kommende års erhvervsinvesteringer i Grønland skal igennem langsigtede investeringer sikre vækst og dermed indtægter til samfundet. Store erhvervsinvesteringer kræver dog ofte udefrakommende ekspertise og investeringer, idet Grønland hverken økonomisk, teknisk eller arbejdsmarkeds-mæssigt alene kan løfte de forskelligartede opgaver.

I en verden præget af international konkurrence er der således behov for at Grønland orienterer sig globalt. Det gælder også når der skal promoveres grønlandske produkter og tiltrækkes større investeringer.

I arbejdet med at fremme Grønlands eksport og promovere Grønland i forskellige erhvervssammenhænge har der i årets løb været gennemført løbende markedsføring på en række erhvervsområder.

De kommende olieudbudsrunder 2020-2022 er således blevet markedsført i Nord- og Sydamerika og Europa. Formand for Naalakkersuisut Kim Kielsen deltog tidligere i 2020 i et kulbrintefremstød i Houston, hvor bl.a. den nye oliestrategi blev præsenteret.

Dertil er lanceringen af kortlagte vandressourcer fra indlandsisen blevet promoveret i flere lande, for bl.a. at understøtte eksport af is & vand og større industrier som kan tænkes at anvende vandressourcer som energikilder.

På turismefronten er Grønland som rejsedestination blevet markedsført på en række internationale messer og konferencer i samarbejde med Visit Greenland.

Naalakkersuisoq for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked deltog i januar måned 2020 i et større handelsfremstød i Danmark, Tyskland og Frankrig, hvor både turisme, eksport af is & vand og grøn energi var hovedtemaerne. Op imod 50 grønlandske erhvervsrepræsentanter deltog i handelsfremstødet, som blev gennemført i samarbejde med de danske ambassader i Berlin og Paris.

18.4 Covid-19 Hjælpepakker

For at understøtte erhvervet og eksporten fra Grønland, har Naalakkersuisut som konsekvens af COVID-19 pandemien etableret tre hjælpepakker:

- Erhvervshjælpepakke til små og mellemstore virksomheder i Grønland (SMV) på baggrund af COVID-19 del 1 (Akutpakken)
- Erhvervshjælpepakke til små og mellemstore virksomheder i Grønland (SMV) på baggrund af COVID-19 del 2 (Den Generelle Pakke)
- Hjælpepakke til arbejdstagere (lønkomensation til private virksomheder)

Erhvervshjælpepakken til lønmodtagerne administreres af Skattestyrelsen.

Akutpakken og Den Generelle Pakke administreres af Greenland Business. Nærmere info kan findes på www.big.gl.

Grønlandske virksomheder kan desuden blive omfattet af følgende statslige garantiordninger til understøttelse af virksomheders likviditet:

- Statslig garantiordning for SMV'er
- Statslig garantiordning for større virksomheder

Statens garantiordninger administreres af Vækstfonden.

18.5 Turisme

I løbet af 2020 udkommer en ny national turismestrategi for Grønland. Strategien skal understøtte Visit Greenlands arbejde og bygge videre på den nuværende turismestrategi *"Turisme-udvikling i Grønland – Hvad skal der til?"* som havde som fokus at forbedre rammebetingelserne for turismen i Grønland. Den nye strategi vil videreføre arbejdet med rammebetingelserne og vil derudover have fokus på en bæredygtig turismeudvikling, indtjening fra turismen og udfyldning af de rammer som den tidligere strategi har skabt.

En måde at skabe indtjening til samfundet fra turismeerhvervet og samtidig sikre en bæredygtig turismeudvikling er bl.a. ved en opgradering af modtagefaciliteterne. Det bliver relevant at styrke dette område, hvis krydstogtturismen udvikler sig yderligere og når de nye lufthavne står færdige fra og med 2023.

For at forbedre turismeoplevelsen i Grønland, vil der også indgå planer for udbygning af de kommende visitorcentre i Grønland samt et nyt initiativ om udpegning af nationale seværdigheder i samarbejde med alle landets kommuner.

Alle de nye tiltag på turismeområdet vil løbende blive promoveret på forskellige messer og konferencer. Her vil departementet i tæt samarbejde med Visit Greenland markedsføre de grønlandske turismepotentialer i årene frem. Prioritering vil bl.a. være de markeder, hvor kunder og rejsebureauer viser størst interesse for Grønland, hvilket i øjeblikket er fra Danmark/Norden, Nordamerika, Vesteuropa og Asien.

18.6 Is & Vand

I en verden med stigende efterspørgsel efter vand, herunder flaskevand, har Grønland på grund af de store vandressourcer i indlandsisen gode forudsætninger for at udvikle et erhverv, som kan vokse yderligere i årene frem.

Det er planen, at eksport af is og vand skal udvikles til at blive en af de erhvervssektorer, der bidrager til at gøre Grønland mere økonomisk selv-båren.

I "Strategien for eksport af is og vand" er der 21 anbefalinger, som skal bidrage til vækst, og til at grønlandsk is og vand kommer på det konkurrenceprægede internationale is- og vandmarked.

Fokus fra Naalakkersuisut har de seneste år været på optimering af rammelovgivningen, mulige tilpasninger af skatter og afgifter og yderligere kortlægning af egnede vandforekomster.

På baggrund heraf har Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked i samarbejde med De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) kortlagt store dele af vandressourcerne fra indlandsisen.

I forlængelse heraf gennemførte Naalakkersuisut en udbudsrunde i 2019, hvor i alt fem egnede områder blev udbudt og 16 nye Is & vand licenser blev tildelt syv selskaber. I 2020 er fem nye lokaliteter blevet udbudt, og vil således senere i 2020 blive tildelt eventuelle godkendte vandselskaber.

For at fremme eksport af is & vand fra Grønland har der i løbet af 2019/2020 været gennemført en række markedsførings tiltag i forskellige lande. Markedsføringen været udrullet til bl.a. Asien, Mellemøsten og Vesteuropa for at skabe øget kendskab til markedet og gøre jorden til kommende udbudsrunder.

18.7 Energi

Sektorplan for energi- og vandforsyning blev godkendt i november 2017. Sektorplanen har tre hovedlinjer for Naalakkersuisuts arbejde og prioriteringer for den offentlige forsyning af energi og vand frem til 2030:

1. Lavere priser på el og vand
2. Grøn energi over alt, hvor det er muligt
3. Modernisering af energisystemet

Reduktionen i el- og vandpriserne trådte i kraft den 1. januar 2018. Erhvervslivet har således fået adgang til billigere el og vand, hvilket kan være en vigtig faktor for at gøre Grønland mere attraktiv for udenlandske investeringer.

Tiltagene i sektorplanen vil kunne understøtte en fremadrettet forsyning af mineindustrien og øvrige industrier, i det omfang dette er samfundsøkonomisk muligt.

Det er således forventningen, at de grønlandske vandressourcer vil indgå som en central del af den markedsføring, som skal pågå over de næste mange år i dialog med internationale interessenter.

Grønland rummer i kraft af indlandsisen tæt ved 10 % af verdens vandressourcer. Den store vandressource fra indlandsisen kan bruges til flere formål. I en verden med et stadig voksende behov for grønne bæredygtige energiløsninger, vil den grønlandske indlandsis som ressource derfor få en central betydning i årene frem. Det fremgår af målsætningerne i Sektorplan for Energi- og Vandforsyning, at Naalakkersuisut ønsker at udnytte potentielle vandressourcer, og på baggrund heraf, har udarbejdet et omfattende markedsføringsmateriale.

Naalakkersuisut har påbegyndt markedsføringen af vandkraftpotentialerne til brug for bl.a.

datacenterindustrien. I løbet af 2019 har der været arbejdet med en direkte markedsføring målrettet relevante selskaber. I starten af 2020 indgik vandkraftspotentialet som en del af handelsfremstødet til Tyskland og Frankrig. Det er forventningen at deltage i relevante konferencer fremadrettet for herigennem at promovere de grønlandske potentialer og sikre et opdateret kendskab til markedet.

18.8 Nukissiorfiit

Nukissiorfiit er Grønlands forsyningselskab, som leverer el og vand i byer og bygder samt varme 16 steder i landet.

Nukissiorfiit spiller derfor en afgørende rolle for at opnå målsætningen om at anvende vedvarende energi i hele Grønland. Allerede i dag er tæt ved 70 % af den energi, som Nukissiorfiit afsætter, baseret på vedvarende energi.

På internationalt plan deltager Nukissiorfiit aktivt på energiområdet. Især er der opnået gode samarbejder med vores nabolande Canada, Island, Færøerne og Alaska (USA), hvor Nukissiorfiit bidrager med konstruktiv viden og modtager vigtig inspiration, som gavner indsatsen til at opnå målsætningen om vedvarende energi i hele Grønland.

Nukissiorfiit deltog også tidligere på året 2020 i handelsfremstødet til Tyskland og Frankrig, hvor Nukissiorfiit kunne bidrage med viden om udnyttelse af store vandkraftpotentialer til forsyning af energiintensive virksomheder. Nukissiorfiit har ligeledes i tidligere år deltaget i andre handelsfremstød til bl.a. Kina, hvor ny viden om batteriteknologi, solceller, hybridanlæg og vandkraftsværker i stor skala har været temaerne.

Nukissiorfiit har tidligere deltaget i ARENA-programmet under Arktisk Råd, der indebærer

vidensdeling og gensidig kapacitetsopbygning på et teknisk niveau på tværs af lande.

Nukissiorfiit vil fremadrettet fortsætte det internationale samarbejde – særligt inden for de områder der vedrører udfordringer af klima- og forsyningsmæssig karakter.

Derfor har Nukissiorfiit også tilmeldt sig det kommende ARENA II-program, der er en fortsættelse af den tekniske vidensudveksling og kapacitetsopbygning. I denne sammenhæng vil Nukissiorfiit således udgøre den grønlandske repræsentation ved ARENA II-programmet. ARENA II-programmet figurerer under Arktisk Råds faste arbejdsgruppe "*Sustainable Development Working Group*", der har til formål at styrke de arktiske medlemsstaters initiativer til bæredygtig udvikling i det arktiske område.

18.9 Olie/Gas

En vigtig opgave for Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked er at understøtte og fremme udviklingen af Grønlands kulbrintepotentiale (olie og gas). Denne opgave varetages igennem forvaltning af lovgivningen på området, oplysningsaktiviteter, geovidenskabelige projekter og markedsføring, der skaber rammerne for et attraktivt investeringsmiljø for olieselskaber. Lovgivningen på kulbrinteområdet forvaltes i bestræbelserne på at fremme kulbrinterelaterede aktiviteter, men samtidig sikre at vores unikke arktiske miljø ikke lider unødigt overlast.

Olie- og gasstrategi for 2020 – 2024

Naalakkersuisut godkendte i 2020 en ny olie- og gasstrategi for perioden 2020-2024. Den nye strategi lægger rammerne for arbejdet med at udvikle Grønlands kulbrintepotentiale. Det har tidligere været muligt at tiltrække olieselskaberne til Grønland, herunder særligt

hvis man ser på perioden fra 2002 til 2014, og det er da også disse erfaringer, der har været anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af strategien.

Strategien bygger på følgende spor:

- Åbning af nye licensområder (såvel onshore som offshore), jf. tabel 1 nedenfor.
- Gennemførelse af geologiske og geofysiske tiltag som en integreret del af licenspolitikken.
- Aktiv markedsføringsindsats over for olieindustrien.
- Tilpasning af rammevilkår, herunder særligt tilpasning af beskatningsniveauet i henhold til en ny 'first-mover' ordning og en ny kulbrintelov.

Tabel 1 Plan for åbning af nye regioner for olieeftersøgning

Region (område)	Planlægges åbnet
Onshore Nuussuaq bassinet / Disko Vest	Februar 2020
Davis Strædet	September 2020
Baffin Bugten	September 2020
Nuussuaq bassinet / Disko Vest	September 2020
Nordøstgrønland	Juli 2021
Det centrale Østgrønland	Januar 2022

Udviklingen på kulbrinteområdet

Interessen for olieeftersøgning i Grønland har på det overordnede plan fulgt de internationale markedsforhold og konjunkturer, herunder særligt for såkaldte *frontier*-områder som Grønland. Siden 2014 har de fleste selskaber valgt at tilbagelevere deres tilladelser. Selvom Grønland i sagens natur påvirkes af de til enhver tid gældende markedsforhold, så viser erfaringen, at man kan gøre en forskel for at fastholde selskabernes interesse. De andre arktiske regioner som f.eks. Rusland og Norge har da

heller ikke været udsat for en ligeså udtalt periode med tilbageleveringer.

I løbet af 2019 blev der af Naalakkersuisut meddelt én onshore efterforskningsstilladelse i Østgrønland, således at der nu i alt er fire efterforskningsstilladelser i Grønland, hvoraf den ene er offshore og de tre andre er onshore.

18.10 Multilaterale aktiviteter

Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked tager del i den vidensdeling og erfaringsudveksling, der finder sted inden for rammerne af Arktisk Råd, herunder EPPR (*Emergency Prevention, Preparedness and Response*). Gennem deltagelse i multilaterale samarbejder opnås viden om andre landes regler og praksis, som kan bidrage til et vedvarende tjek af, om Grønland lever op til bedste internationale praksis.

Vidensdelingen går dog også den anden vej, idet Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked søger at bidrage til at udvikle og højne standarderne for olie- og gasaktiviteter i Arktis. Hermed søger departementet at sikre, at alle lande i Arktis har samme høje standarder for sikkerhed, sundhed og miljø, hvilket også vil medføre, at Grønland kan bevare sin konkurrencedygtighed på råstofområdet uden at gå på kompromis med disse essentielle hensyn. Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked deltager desuden i *Arctic Offshore Regulators Forum* (AORF). AORF er et samarbejdsforum med medlemmer fra offshore myndighederne i USA, Canada, Rusland, Island, Grønland, Finland, Sverige og Norge. Forummet dækker udfordringer og muligheder knyttet til sikkerhed inden for offshore aktiviteter i Arktis. I forummet udveksles erfaringer og viden på tværs af myndighederne om emner relateret til dette fagområde.

18.11 Bilaterale aktiviteter

Der er indgået bilaterale aftaler på forvaltningsniveau med Norge (Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet) og Canada (National Energy Board).

I 2019 indgik Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmed et MoU med US State Department om samarbejde inden for energisektoren, herunder med særlig fokus på udvikling af kulbrinteområdet i Grønland og vedvarende energi.

18.12 Forskning

Erhvervsudviklingen i Grønland udvikler sig i disse år inden for en række nye områder som eksport af is og vand, råstofudnyttelse og anvendelse af vandkraftspotentialer til større industrier. Med den nye udvikling er der også behov for, at forskningen i Grønland udvikles.

I den forbindelse har Naalakkersuisut et ønske om, at forskningsområdet i Grønland videreudvikles og udbygges, således at forskningen i Grønland understøtter disse erhvervstiltag og derigennem udvikler samfundet.

Naturvidenskabeligt forskningsinstitut

Naalakkersuisut har derfor igangsat udarbejdelsen af en ny national forskningsstrategi, hvor et af hovedelementerne er at etablere et natuvidenskabeligt forskningsinstitut. Det naturvidenskabelige forskningsinstitut skal bl.a. have fokus på forskning inden for geologi, geofysik, hydrologi og matematik.

Naalakkersuisuts vision er, at det naturvidenskabelige forskningsinstitut udvikles i samarbejde med de bedste internationale universiteter og forskningsinstitutter, for bl.a. at

forankre ejerskabet af det naturvidenskabelige forskningsinstitut i anerkendte internationale forskningsmiljøer.

Der er allerede stor tilstedeværelse af internationale forskere i Grønland. Det naturvidenskabelige forskningsinstitut vil være med til at sikre en mere permanent tilstedeværelse af internationale forskere i Grønland.

International Arktisk Hub

I et samarbejde mellem grønlandske forskningsinteressenter- og myndigheder og de danske myndigheder, arbejdes der på etablering af en international Arktisk Hub i Grønland. Den Arktiske Hub skal være en platform i Grønland for danske, grønlandske og internationale polarforskere og arktiske forskningsinteressenter.

Den Internationale Arktisk Hub skal understøtte arbejde i relation til det videnskabelige miljø fra grundforskning til anvendt forskning. Formidling, undervisning og uddannelse vil være vigtige elementer og derudover vil borgerinddragelse og brug af lokal viden være et centralt indsatsområde for den Internationale Arktisk Hub.

Den Internationale Arktisk Hub skal understøtte arktisk forskning og international dialog ved at facilitere samarbejde igennem forskningsunderstøttende initiativer, og derved fordre netværk, samarbejde og dialog mellem danske, grønlandske og internationale forskningsmiljøer.

Særligt skal den Internationale Arktisk hub bidrage med lettere adgang og mulighed for at bedrive forskning i og omkring Grønland ved at tilvejebringe overblik og indsigt og ved at understøtte med ressourcer, logistik og viden.

18.13 Uran

Danmark og Grønland underskrev i januar 2016 en aftale vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold som gør sig gældende ved fremtidig minedrift og eksport af uran fra Grønland.

Aftalen danner grundlag for den danske lovgivning for Grønland om sikkerhedsforanstaltninger og eksportkontrol, herunder eksport af nukleart materiale fra Grønland underlagt sikkerhedskontrol. Formålet er at sikre, at anvendelsen af nukleare materialer udelukkende bruges til fredelige formål.

Lov nr. 616 om eksportkontrol for Grønland og lov nr. 621 om sikkerhedsforanstaltninger for Grønland blev vedtaget den 8. juni 2016. Detaljerede bestemmelser er fastsat i bekendtgørelse for både lov nr. 616 om eksportkontrol og lov nr. 621 om sikkerhedsforanstaltninger for at sikre at området er reguleret tilstrækkeligt. Det drejer sig om bekendtgørelse nr. 67 af 22. januar 2018 for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse og bekendtgørelse nr. 752 af 10. juli 2019 for Grønland om sikkerhedskontrol.

Danmark er ansvarlig for ikke-spredningsspørgsmål i Kongeriget Danmark, herunder sikkerhedskontrolforanstaltninger samt sikkerhed og eksport af produkter med dobbelt anvendelse (dual-use).

Aftalen fra 2016 etablerer en ramme for en fælles tilgang til at sikre overholdelse af Kongeriget Danmarks internationale forpligtelser til ikke-spredning.

Som en del af aftalen om de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske spørgsmål i forbindelse med den mulige fremtidige minedrift og eksport af uran fra Grønland, er territoriale

forbehold for Grønland vedrørende fem konventioner ophævet, herunder forbeholdet for fælles konventionen om sikker håndtering af brugt brændsel og om radioaktivt affaldshåndtering ("Fælles-konventionen").

Ved ophævelse af forbeholdet til konventionen er Grønland forpligtet til at afrapportere til IAEA hvordan brugt brændsel og andet radioaktivt affald håndteres i Grønland. I 2017 blev der for første gang udarbejdet en national rapport for Grønland. Den grønlandske del er udarbejdet af Grønland Selvstyres uafhængige og videnskabelige rådgiver, "DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet" med blandt andet bidrag fra Miljøstyrelsen for Råstofområdet, Departementet for Sundhed, daværende Departementet for Råstoffer og Arbejdsmarked og Departementet for Erhverv, Energi og Forskning. Som følge af førnævnte rapportering blev der afholdt et "review-møde" i Det Internationale Atomenergisagenturs (IAEA) hovedkontor i Wien i maj 2018. Derudover udestår et fortsat dansk-grønlandske arbejde med hensyn til ophævelse af de territoriale forbehold for ILO-konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdstagere mod ioniserende stråling. Inatsisartut har tidligere vedtaget at tiltræde ILO-konvention nr. 115 om beskyttelse af arbejdstagere mod ioniserende stråling. Naalakkersuisut arbejder således på en række bekendtgørelser på sundhedsområdet, således at det territoriale forbehold for Grønland kan blive ophævet.

19 Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet

19.1 FN's handicapkomité

Den danske stat (herunder Grønland) afleverede i april 2020 en kombineret 2. og 3. periodiske rapport til FN's handicapkomite. Der er planlagt eksamination hos komiteen i efteråret 2020.

19.2 Nordisk Rusmiddelseminar afholdt i Nuuk

Nordisk Rusmiddelseminar har været afholdt hvert år siden 1984. Formålet med seminaret er at vedligeholde og styrke det nordiske samarbejde mellem statslige myndigheder, der arbejder med forebyggelse af alkohol- og stofbrug.

Værtsskabet for Nordisk Rusmiddelseminar går på skift mellem de nordiske lande. I 2019 var Grønland vært for seminaret, som blev afholdt den 27.-29. august i Nuuk. Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet, Martha Abelsen, bød velkommen til seminaret, hvor 45 særligt indbudte deltagere fra Norden og Grønland udvekslede erfaringer og drøftede indsatser og metoder inden for forebyggelse af alkohol og stoffer.

På Nordisk Rusmiddelseminar præsenteres den nyeste viden inden for rusmiddelforskning og praksis. I 2019 var temaerne: Strukturelle indsatser i forhold til tilgængelighed/synlighed på alkoholområdet, Drikkemønstre, Ældre og alkohol, Cannabis og sundhed. Grønlands seneste undersøgelser af befolkningens brug af rusmidler blev præsenteret, og seminar deltagerne var inviteret på studiebesøg til Kofoeds skole og Allorfik Sermersooq.

20 Departementet For Natur Og Miljø

Departementet varetager en række forpligtelser i henhold til internationale konventioner, aftaler og samarbejdsfora om miljø- og naturforvaltning. Miljøstyrelsen for Råstofområdet er underliggende til Departementet for Natur og Miljø og høres i forbindelse med råstofrelaterede emner.

20. 1 Arktisk Råd

Samarbejdet i Arktisk Råd udmøntes af seks arbejdsgrupper, der gennem arbejdsprogrammer og ministermøders erklæringstekster modtager deres mandater og konkrete arbejdsopgaver. Departementet for Natur og Miljø indgår i tre af arbejdsgrupperne samt indgår i den marine Senior Arctic Official (SAO)-mekanisme under Arktisk Råd. Det islandske formandskab for Arktisk Råd (2019-2021) har valgt at prioritere bl.a. klima og det marine miljø, og arbejdet her følges tæt.

20.1.1 Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF) - Biodiversitetsarbejdsgruppen

Departementet for Natur og Miljø varetager Grønlands forpligtelser i Arktisk Råds Biodiversitetsarbejdsgruppe (*Conservation of Arctic Flora and Fauna/ kaldet CAFF*). Biodiversitetsarbejdsgruppen beskæftiger sig med beskyttelse af biodiversitet og økosystemer og bidrager til at sikre implementering af Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD). Departementet for Natur og Miljø er ansvarlig koordinerende enhed i Selvstyret, og varetager derudover samlet set Kongeriget Danmark's forpligtelser og interesser som delegationsleder (Head of Delegation) i CAFF.

En vigtig indsats for Grønland, også i 2019, er CAFF's cirkumpolare

biodiversitetsmonitoreringsprogram (CBMP). CBMP er en direkte opfølgning på Arktisk Biodiversitets Assessment (ABA'en), hvor en af de vigtige konklusioner er, at der er behov for at overvåge, hvad der sker med de arktiske arter og økosystemer. Programmet er således vigtigt i forhold til at opnå bedre kendskab til klimaforandringer og menneskeskabte aktiviteter's indvirkninger på arter og økosystemer. Grønland (Kongeriget Danmark) er sammen med USA formænd for CBMP. Lederskabet varetages i et tæt samarbejde mellem Departementet for Natur og Miljø, Grønlands Naturinstitut og Aarhus Universitets (DCE) sektion for Arktisk Miljø.

Grønland var i perioden fra 2. til 7. november 2019 vært for to internationale CBMP-møder. Møderne havde fokus på den kystnære og den marine overvågning af biodiversitet. Det overordnede formål var at udforme et arbejdsprogram for det fremtidige overvågningssamarbejde og de kommende rapporteringer i regi af Arktisk Råd. Mødet blev åbnet af departementschefen for Natur og Miljø. Der var deltagelse af blandt andet den svenske formand for CAFF, den amerikanske CAFF co-delegationsleder samt ca. 50 eksperter, herunder forskere, myndighedsrepræsentanter og oprindelige folks repræsentanter. Desuden deltog repræsentanter fra andre af Arktisk Råds arbejdsgrupper.

Fra CBMP møde i Nuuk

Fra CBMP møde i Nuuk

20.1.2 Arctic Monitoring Assessment Programme (AMAP) - Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening

Arbejdsgruppen *Arctic Monitoring Assessment Programme* (kaldet AMAP) – Programmet for overvågning af grænseoverskridende forurening arbejder med overvågning og dokumentering af klimaforandringer og -tilpasninger samt andre miljømæssige problemstillinger, såsom miljøgiftes betydning for sundheden i Arktis – både hos dyr og mennesker.

AMAP udarbejder også videnskabelige rapporter om udviklingen i Arktis med henblik på at støtte og udvikle en række internationale processer, samt arbejder med miljøgifte og klimaforandringer. Det er blandt andet Stockholm- og Minamata-konventionerne og ikke mindst FN's klimakonvention.

Departementet for Natur og Miljø er det ansvarlige fagområde og er koordinerende enhed i forhold til bidragene til Kongerigets positioner i koordinerende møder. Grønlandske eksperter varetager flere opgaver i udarbejdelse af projekterne, særligt i forbindelse med miljøgifte og sundhed for befolkningen i Grønland. I 2020 arbejdes der på nye projekter inden for bl.a. områderne sod og metan, kviksølv, sundhed, plastikmonitorering, radioaktivitet og klima.

AMAP offentliggjorde i 2019 "Arctic Climate Change Update 2019" som en opdatering til den store rapport fra 2017 "Snow, Water, Ice and Permafrost in the Arctic (SWIPA)". Den nye rapport udbygger og understreger SWIPA-rapportens konklusioner om, at vejrmonstrene i Arktis som følge af klimaforandringerne er ved at ændre sig radikalt.

20.1.3 Protection of the Arctic Marine Environment (PAME) – Beskyttelse af det arktiske havmiljø

Arktisk Råds arbejdsgruppe PAME arbejder for beskyttelse af det arktiske havmiljø. PAME beskæftiger sig med land- og havbaseret forurening af det arktiske havmiljø på grundlag af langsigtede politiske målsætninger.

PAME arbejder for at styrke vidensopbygningen på havmiljøområdet i Arktis ved at etablere og varetage en række forskelligartede projekter, som kan udmunde i vejledninger og konkrete politiske anbefalinger. Projekterne omhandler særligt emner som marint beskyttede områder, invasive arter, økosystembaseret forvaltning, marint affald, HFO (tung bunkerolie) og skibstrafik.

I PAME's arbejdsprogram for 2019-2021 er der stort fokus på marint affald, som PAME er i gang med at udarbejde en regional handlingsplan for. Handlingsplanen bliver til i tæt samarbejde med AMAP og CAFF. Kongeriget Danmark er co-lead på projektet, hvor Grønlands Selvstyre ved Departementet for Natur og Miljø deltager aktivt.

20.2 International biodiversitet

Året har været præget af meget stor aktivitet i internationale miljø- og naturorganisationer. To

store rapporter om naturens og klimaets tilstand, udgivet af FN i 2019, viser, at klimaet er under kraftig forandring, og at klodens dyr og planter påvirkes negativt. Denne udvikling kommer til at påvirke nuværende og fremtidige generationers levevilkår. Et centralt emne, som går igen på tværs af internationale fora, er derfor ambitionen om udarbejdelse af en ny global ramme for beskyttelse af biodiversitet. Aftalen forhandles i regi af FN's Konvention om Biologisk Mangfoldighed og forventes vedtaget i slutningen af 2020, hvor den nuværende biodiversitetsstrategi udløber. Arbejdet bliver dog forsinket pga. coronavirus-udbruddet.

Med henblik på at sikre Grønlands særlige interesser, deltager departementet aktivt i drøftelser i internationale fora i forbindelse med forhandlinger, der omhandler beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af især marin biodiversitet. Af disse igangværende forhandlinger kan nævnes arbejdet med at sikre kyststaters særlige interesser og rettigheder samt arbejdet med at sikre, at arbejdet i regionale organer ikke undermineres. Dette handler om at forhindre, at internationale aftaler får utilsigtede negative konsekvenser for en bæredygtig økonomisk udvikling for Grønland, samt at der fortsat sker fremme af inddragelse af lokalsamfund og oprindelige folk, herunder deres viden.

Samtidig støtter Grønland fortsat op om, at der indgås bindende aftaler, som skal medvirke til at sikre beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet, og at der arbejdes for løsninger, der bidrager til styrkelsen af FN's verdensmål.

20.2.1 Konventionen om Biologisk Mangfoldighed/Convention of Biological Diversity (CBD)

Konventionen om Biologisk Mangfoldighed (CBD) af 5. juni 1992 er en af de væsentligste internationale konventioner på naturbeskyttelsesområdet. Konventionens formål er at bevare den biologiske mangfoldighed, både på økosystem-, arts- og genetisk niveau. Departementet indrapporterede den såkaldte sjette landerapport i maj 2019. Landerapporten giver et overblik over status på arbejdet med Konventionens mål og udarbejdes hvert fjerde år. Selvom Grønland ikke har nået alle mål, er der fremgang at spore på de fleste parametre.

Den 15. partskonference var planlagt til afholdelse i efteråret 2020 men er på grund af den globale situation med COVID-19 nu flyttet til 2021. Det forventes, at man på partskonferencen vedtager en stor og ambitiøs aftale om bevarelse og genopretning af biodiversitet. Der har derfor været ekstraordinært meget arbejde i det forløbne år med udarbejdelse af et udkast til en sådan aftale. Aftalen skal indeholde globalt definerede og konkrete værktøjer, som skal stoppe tab af biodiversitet. Sideløbende bliver der i andre store internationale organisationer som FAO (FN's fødevare- og landbrugsorganisation) og IUCN (International Naturbeskyttelsesorganisation/International Union for the Conservation of Nature) arbejdet med bidrag til opfyldelsen af dette mål.

I regi af CBD pågår ligeledes arbejdet med identifikationen af "økologisk eller biologisk signifikante havområder". CBD har opfordret parterne i det nordøstlige atlantehavsområde til at færdiggøre den igangværende proces for beskrivelse af områder, der opfylder kriterierne for økologisk eller biologisk vigtige havområder i denne region. Der blev afholdt en workshop i september 2019 herom, hvor Grønland var repræsenteret ved en DCE-konsulent fra Aarhus Universitet i løbende koordinering med Departementet for Natur og Miljø.

Der pågår en tæt dialog mellem Departementet for Natur og Miljø og Miljø- og Fødevarerministeriet i Danmark. Samtidig er der tæt og løbende dialog mellem relevante departementer i Selvstyret.

20.2.1.1 The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES)²

Departementet har også bidraget aktivt med viden og vurderinger i arbejdet i FN's Biodiversitetspanel IPBES. IPBES fungerer som biodiversitetens pendant til FN's klimapanel. I regi af arbejdet under IPBES er der udarbejdet en række tilstandsrapporter, herunder for det amerikanske kontinent, hvori Grønland indgår. I maj 2019 udkom der en samlet global tilstandsrapport om biodiversitet og økosystemtjenester. Data om Grønland (og Arktis) har ved flere lejligheder ikke været inddraget eller beskrevet særlig godt. Departementet har derfor indstillet en medarbejder fra Aarhus Universitets afdeling for Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) som IPBES-medforfatter med henblik på at sikre, at kvaliteten fremadrettet forbedres.

20.2.2 Forhandlinger under FN vedr. beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet uden for national jurisdiktion

Da der endnu ikke er indgået en global aftale om beskyttelse af verdens marine biodiversitet, er det besluttet under FN, at der skal udarbejdes en tillægsaftale til Havretskonventionen om beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af marin biodiversitet uden for national jurisdiktion

(forkortet BBNJ – biodiversity beyond areas of national jurisdiction).

Forhandlingerne adresserer delemner vedrørende marine genetiske ressourcer, hvilket inkluderer spørgsmål om deling af goder herfra samt anvendelsen af områdebaserede forvaltningsredskaber, herunder marinebeskyttede områder. Herudover adresseres miljøkonsekvensvurderinger, kapacitetsopbygning og overførsel af marineteknologi samt tværgående emner. Kommercielt fiskeri er ikke omfattet af aftalen.

Der har været afholdt i alt tre regeringsforhandlingsmøder i FN i New York i perioden 2018-2019. Under 3. regeringskonference var der forsat fremskred i forhandlingerne men også forsat en række udeståender, som forventes at give anledning til, at en aftale ikke kan landes under den fjerde regeringskonference (som var planlagt i marts 2020). Departementet for Natur og Miljø indgår som ressortansvarlig aktivt i forhandlingerne som en del af Kongeriget's forhandlingsdelegation.

Departementet for Udenrigsanliggender varetager indspil til drøftelser og forhandlinger, der vedrører oprindelige folks rettigheder generelt. Der pågår en tæt dialog mellem Departementet for Natur og Miljø og Danmark ved Udenrigsministeriet samt Miljø- og Fødevarerministeriet. Samtidig er der tæt og løbende dialog mellem relevante departementer i Selvstyret.

² IPBES, også kaldet FN's Naturpanel, er et FN-organ, som har til opgave at vurdere tilstanden for jordens biodiversitet, økosystemer og økosystemtjenester. Mere end 130 lande har tiltrådt IPBES, og mere end

1.000 forskere er involveret i arbejdet med i IPBES' vurderinger.

20.2.3 RAMSAR konventionen (beskyttelse af vådområder)

Konventionen fastlægger rammerne for nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af vådområder og deres ressourcer.

Af særlig relevans for Grønland er drøftelserne om beskyttelse af vådområder i polare og subpolare områder, herunder inddragelsen af allerede igangværende arbejde i regi af Arktisk Råds arbejdsgruppe CAFF. Der er fokus på at sikre, at der ikke pålægges partslandene forpligtelser, som er omkostningstunge og ikke realistiske. Der er internationalt øget fokus på vådområder, da de kan medvirke til, at indholdet af CO₂ i atmosfæren mindskes.

20.2.4 Oslo-Paris konventionen (OSPAR)

Oslo-Paris konventionens formål er at forebygge og bekæmpe forurening af det marine miljø. OSPAR-konventionen er underskrevet og ratificeret af 15 lande, som samarbejder om at beskytte det marine miljø og den marine biodiversitet i Nordøst-Atlanten. Der arbejdes herunder med problemstillinger inden for biodiversitet, arter i Grønland, marine beskyttede områder, marint affald samt problemstillinger relateret til råstofområdet.

OSPAR består af fem geografiske regioner, hvoraf Region I består af havområderne ved Grønland, Island og Norge. I takt med det øgede fokus på det arktiske område har der i OSPAR været særligt fokus på Region I. I 2019 og 2020 forhandles der i OSPAR om en ny strategi for 2020-2030. Grønland ved Departementet for Natur og Miljø deltog i 2019 i Rigsfællesskabets delegation til OSPAR's kommissionsmøde, hvor de indledende forhandlinger startede. Departementet for Natur og Miljø er i tæt kontakt med Miljø- og Fødevarerministeriet

vedrørende strategien. Strategien skal præsenteres til ministermødet i juli 2020 i Lissabon.

20.2.5. Associationen for Oversøiske Lande og Territorier (OCTA) – Havkonference

Departementet deltog på embedsmandsniveau i en havkonference arrangeret af Associationen for Oversøiske Lande og Territorier den 16.-17. oktober i Bruxelles. Repræsentanter fra de Oversøiske Lande og Territorier (OLT), ministre og udsendte repræsentanter diskuterede havets betydning, herunder havets sårbarhed og muligheder. Konferencen blev afsluttet med en højniveau-session og en fælleserklæring med fælles forpligtelser for verdenshavene underskrevet af OLT-ministrene. Erklæringen og forpligtelserne binder ikke de enkelte lande og territorier juridisk eller økonomisk, men de forpligter Associationen for Oversøiske Lande og Territorier politisk til at agere efter disse målsætninger. Forud for deltagelse i konferencen blev der i samarbejde med Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug udarbejdet bidrag til rapporten *Background Study on Ocean and Ocean Agenda in the OCTs*.

20.2.6 Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES)

Departementet for Natur og Miljø er administrativ myndighed i Grønland for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter (CITES). Lande, der har tilsluttet sig konventionen, tæller i dag 183, og omkring 5.800 dyrearter og 30.000 plantearter er omfattet af CITES. Heraf forekommer ca. 35 arter relativt hyppigt i Grønland.

I 2019 blev den 18. partskonference (COP18) afholdt i Geneve, Schweiz. Det var desværre ikke muligt for departementet at deltage, men departementet har holdt sig orienteret om arbejdet. Af særlig interesse for Grønland er, at der i stigende grad er fokus på at inddrage oprindelige folk og lokalsamfund i de processer og drøftelser, der pågår i organisationen. På programmet for konferencen var således drøftelsen om en ny strategisk vision for CITES for perioden 2021-2030. Et af målene i den nye strategiske vision er at arbejde for, at oprindelige folk og lokalsamfund drager større fordel af beskyttelse og handel med CITES-listede arter. Hvert år skal Grønland afrapportere til CITES, hvor fokus især er på omfanget af vores eksport af CITES-listede arter. Navnlig eksporterer Grønland effekter af hvalros gennem salg til turister. Medlemskabet af CITES er en forudsætning for, at turister kan tage effekter af bl.a. hvalros og hvidhval med ud af landet. Den årlige afrapportering til CITES fandt sted i december 2019.

20.2.7 Samarbejde med Canada om Pikialasorsuaq/Nordvandet-polyniet

Polynier er betegnelsen for større og tilbagevendende åbentvandsområder i et ellers isdækket hav. Pikialasorsuaq/Nordvandet ligger i den nordlige del af Baffin Bugten mellem Grønland og Canadas Ellesmere Island. Det er et af de største og mest produktive polynier i Arktis og dets økosystemer og biodiversitet er adskillige gange blevet fremhævet som værende af særlig betydning, også i internationale sammenhænge. Departementet for Natur og Miljø har, i samarbejde med relevante departementer og danske myndigheder, indledt en dialog med de canadiske myndigheder med henblik på at udarbejde anbefalinger til en forvaltningsplan for området. I januar 2020 blev der afholdt en workshop i Winnipeg, Canada med deltagelse af

forskere og forvaltning. Dette skete med henblik på evaluering af en kommende videnskabelig rådgivningsrapport, som skal danne baggrund for en forvaltningsplan.

20.3 Nordisk Ministerråd

De væsentligste drøftelser i Ministerrådet har omhandlet klimaneutralitet, sammenhængen mellem hav og klima, havmiljø og plastaffald i havene, cirkulær økonomi samt biologisk mangfoldighed. I ministerrådet er der vedtaget to ministererklæringer i 2019 inden for Departementets ressort, som Grønland er medunderskriver af:

- *Nordisk ministererklæring, der opfordrer til en global aftale om bekæmpelse af plastikaffald og mikroplast i havet (vedtaget 10. april 2019).*
- *Nordisk ministererklæring om hav og klima (vedtaget 30. oktober 2019).*

Nordisk Samarbejdes nye vision "Vores Vision 2030" blev også vedtaget. Et af visionens hovedfokusområder er "Et grønt Norden". Som opfølgning på visionen er der derfor på tværs af sektorerne i det Nordiske Samarbejde fokus på grøn omstilling, kuldioxidneutralitet og cirkulær økonomi. Som følge heraf må Miljø og Klima-sektoren forventes at få en fremtrædende rolle i samarbejdet i de kommende år. Der arbejdes fortsat ud fra Nordisk samarbejdsprogram for 2019-2024. Hovedtemaerne i samarbejdsprogrammet er: Cirkulær økonomi (herunder affald), Klima og luft, Kemikalier - miljø og sundhed, Biologisk mangfoldighed, og Hav og kyst. Grønlands vigtigste prioriteringer i de kommende års arbejde er inddragelse af unge og vidensopbygning om biodiversitet og økosystemer. Derudover er det vigtigt at Nordisk Ministerråds aktiviteter sker på en måde, så koblingen til Arktisk Råds arbejde tydeligt fremgår.

Grønland har deltaget på embedsmandsniveau i de to årlige møder i Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima (MR-MK) i 2019. Departementet for Natur og Miljø har ligeledes deltaget i arbejdet i embedsmands-arbejdsgrupperne:

Embedsmandskomite for Miljø og Klima, Arbejdsgruppe for Hav og Kyst, Arbejdsgruppe for Cirkulær Økonomi, Arbejdsgruppe for Miljø og Økonomi samt Småsamfundsgruppen.

Departementet har derudover noteret sig arbejdet i Arbejdsgruppe for Biologisk Mangfoldighed og Arbejdsgruppe for Hav og Klima.

20.4 IMO – Forhandlinger om forbud mod HFO

I FN's Søfartsorganisation IMO, blev der den 17.-21. februar 2020 i London forhandlet om ordlyden af et forbud mod at sejle på tung bunkerolie (den såkaldte HFO) i Arktis. Departementet for Natur og Miljø deltog, sammen med de danske myndigheder, aktivt i forhandlingerne.

Efter forhandlinger blev arbejdsgruppen i IMO enige om et kompromis, hvor et forbud træder i kraft 1. juli 2024. For skibe, der opfylder Polarkoden, herunder grønlandske forsyningskibe der sejler til og fra Danmark, er der forhandlet en undtagelse, således at disse skibe kan sejle på HFO indtil 1. juli 2029. Resultaterne af forhandlingerne forventes endeligt vedtaget i IMO i oktober 2020.

21 Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke

21.1 Partnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Grønland

Den 4-6. juni 2019, blev det halvårslige policy dialogue-møde afholdt i Tasiilaq mellem Europa-Kommissionen og Grønlands Selvstyre ved Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirke, Departementet for Finanser, Departementet for Arbejdsmarked og Departementet for Erhverv og Energi, samt Departementet for Udenrigsanliggender ved Repræsentationen i Bruxelles. Derudover deltog Kommuneqarfik Sermersooq, som også tog aktivt del i de praktiske forberedelser i forbindelse med besøg på lokale institutioner.

Ud over uddannelsesrelaterede, makroøkonomiske samt offentlig indkøbsrelaterede præsentationer, præsenterede Kommuneqarfik Sermersooq forhold og initiativer inden for uddannelsesområdet i deres kommune.

Præsentationen gav således et billede af udviklingen på landsplan, samt af forholdene lokalt. Europa Kommissionen fremlagde desuden status på EU's planer om en sammenskrevet partnerskabsaftale med OLT-ordningen og deres fremadrettede budgetter og tidslinjer. Særligt kommunernes deltagelse i policy dialogue-møderne har klart været et positivt element og bidraget med reelle oplysninger omkring uddannelsesindsatserne rundt omkring i landet. Det giver Europa-Kommissionen et mere nuanceret og håndgribeligt indtryk af forholdene her særligt i forhold til folkeskolen.

I løbet af møderækken var der lagt en del institutionsbesøg ind i kalenderen på Tasiilami Alivarpi, daginstitutionen Pinngajeqqad, det lokale Majoriaq-center og Ungdoms-kulturhuset. Under de tre dages møder, blev der også tid til en

ekskursion til bygden Kuummiit, hvor EU-delegationen kunne se forholdene på en bygdeskole på østkysten.

Det næste policy dialogue-møde skulle have været afholdt i Bruxelles i marts 2020. Men på grund af Covid-19 pandemien, blev dette aflyst. Næste møde forventes derfor afholdt i Nuuk i løbet af sommeren 2020.

21.2 GUX

Departementet uddeler hvert år 3 scholarships til gymnasieelever, der tager på United World Colleges på internationale skoler i Canada, USA og Norge.

Hvis COVID-19 situationen tillader det, så afholdes Joint Science Education Project (JSEP), i en reduceret udgave i 2020. Planmæssigt afvikles JSEP over to uger i juni og juli i Kangerlussuaq og på indlandsisen. Deltagerne er 20 gymnasieelever, der deltager virtuelt fra USA samt 15 elever fra Danmark og Grønland samt tre studerende fra Institut for Læring i Grønland. JSEP arrangeres som et samarbejde mellem NSF/ Dartmouth University og Selvstyret og udspringer af Joint Committee-aftalen mellem Danmark, USA og Grønland.

JSEP består traditionelt af to dele, hvoraf kun den første del afvikles i 2020. Første del udgøres af to uger med Kangerlussuaq Science Field School (KSFS) og anden del udgøres af en uge med Science Education Week (SciEd). KSFS ledes af Grønland og SciEd af USA. På KSFS besøges forskere i området omkring Kangerlussuaq og på SciEd går turen med fly til en af forskningsstationerne på indlandsisen. Indholdsmæssigt fokuseres der på at møde forskere i felten, at lære om grønlandsk naturvidenskabelig forskning, at øge interessen for naturvidenskab, at motivere for videregående

uddannelse, at skabe et internationalt netværk og sidst, men ikke mindst, at styrke de unges engelskkundskaber.

Den Nordatlantiske Gymnasieklasse (NGK), er blevet til i et samarbejde mellem Danmark, Grønland, Island og Færøerne. Her rejser gymnasieklassen rundt, og lærer om sprog og kultur på tværs af landene. Klassen startede i 2019 i Danmark, og rejser planmæssigt i skoleåret 2020/21 til Island og Færøerne, før rejsen afsluttes med et år i Sisimiut i Grønland. Dele af skoleåret 2019/20 er afviklet virtuelt fra elevernes hjemlande grundet COVID-19 pandemien og dette kan potentielt også blive scenariet i dele af kommende skoleår. NGK har et særligt fokus på tekniske og naturvidenskabelige fag.

21.3 Kultur og Kirke

Nuuk-Nordisk Kulturfestival fandt sted fra den 7. oktober – 13. oktober 2019. Der var et hav af forskellige kulturelle begivenheder indenfor diverse kunstgenrer, såsom musik, scenekunst, udstilling, litteratur mv. Arrangementet blev delvis støttet af Naalakkersuisoq for Kultur. De nordiske kulturministre besluttede i maj, at lægge deres næste fælles nordiske kultursatsning i Canada i 2021. Et af Canadas førende tværfaglige kunst- og kulturcentre Harbourfront Centre i Toronto er gået i gang med research i de enkelte nordiske lande samt programlægning. Nuuk International Filmfestival, som er blevet til et årligt arrangement, blev i september 2019 afviklet, hvor filmmagere fra flere lande kom til Nuuk. Arrangementet blev delvis støttet af Tips- og Lottomidlerne pulje C.

Den store sportslige og kulturelle arrangement, Arctic Winter Games, skulle afvikles 50. gang i Whitehorse, Yukon. Arrangementet blev dog

aflyst pga. frygt for smittespredning af COVID-19 blandt deltagerne og byen. Dermed blev de grønlandske delegation på mere end 100 mennesker hjemme i landet.

21.4 Digitaliseringsstyrelsen

Kgl. Anordning af Lov om Center for Cybersikkerhed

Med den øgede interesse for det arktiske område er det vurderingen, at risikoen for cyberangreb er øget væsentligt i Grønland. I Forsvarets Efterretningstjenestes rapport "Efterretningsmæssig Risikovurdering 2019" er Arktis for første gang kommet øverst på risikolisten. Risikovurderingen beskriver stormagtsrivaliseringen i Arktis. Myndigheder og virksomheder udsættes på verdensplan i stigende grad for cyberangreb, hvor stater, grupper eller enkeltpersoner forsøger at trænge ind i it- og teleinfrastruktur, herunder også den grønlandske.

Formålet med anordningen er at etablere et samlet lovgrundlag for, at Center for Cybersikkerhed, der er en del af Forsvarets Efterretningstjeneste, også kan medvirke til at beskytte væsentlig grønlandsk infrastruktur, og styrke samfundets opmærksomhed på udfordringerne med cyber- og informationssikkerhed.

Ansøgning til EU-Kommissionen om at godkende Grønland som sikkert tredjeland i forhold til udveksling af personoplysninger med Danmark og øvrige EU-lande.

EU forordning 2016/679 (Databeskyttelsesforordningen) fik retsvirkning fra den 25. maj 2018 i alle EU-landene. Databeskyttelsesforordningen har i EU-landene medført skærpede sanktioner ved databrud.

Databeskyttelsesforordningen betyder også, at kravene til et sikkert tredjeland skærpes. En godkendelse som sikkert tredjeland vil frigøre Grønland fra juridiske og økonomiske risici.

Herunder at leverandører fravælger at levere til Grønland som følge af, at de vurderer risikoen herved for høj. Med en godkendelse vil Grønland it-juridisk blive betragtet som værende inden for Databeskyttelsesforordningens område, hvorved personoplysninger frit kan overføres til Grønland.

Offentlig Digital Post

I forlængelse af vedtagelsen af Inatsisartutlov nr. 14 af 8. juni 2017 er Digitaliseringsstyrelsen i gang med at implementere Offentlig Digital Post. Offentlig Digital Post forventes lanceret som en obligatorisk løsning for alle fysiske personer og juridiske enheder i 2020. Offentlig Digital Post forbedrer mulighederne for at blive sikkert tredjeland.

Det grønlandske grunddataregister

Grunddata er en samling af alle nuværende landsdækkende autoritative data om det grønlandske samfund i én registersamling; det grønlandske grunddataregister.

Grunddataregistret har flere formål:

- At standardisere data, så det bliver muligt at kombinere data fra forskellige kilder. Dette giver både borgere, virksomheder og myndigheder ny viden om Grønland, hvilket kan vise innovations- og vækstpotentiale.
- At kvalitetstjekke (datavaske) og vedligeholde data, så de til alle tider er korrekte, autoritative opdaterede. Dette betyder, at evt. skyggeregistre lukkes, og data kun findes og opdateres på ét sted.

- At distribuere dataene via PITU, uddybes herunder.

PITU

Formålet med PITU er at etablere en platform for standardiseret og sikker dataudveksling. Hensigten er, at offentlige og private aktører på en enkel, standardiseret og sikker måde kan udveksle data mellem diverse informations- og fagsystemer. Data bliver tilgængelige og frie, så alle med legitime rettigheder kan få adgang til de data, de har behov for.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

